דבר

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום ראשון, ב' בחשון תשמ"ח, 25 באוקטובר 1987 ● גליון 19253

היום 12 עמודים ● המחיר 1.10 ש"ח, באילת 95 אג'

היום בדבר
- בדק בית באוניברסיטאות/יעל פישביין
- דהפוליטיזציה של העליה/מיכאל אגודסקי
- מציצים/יצחק בן־נר
- עמנואל שרון הולך לוושינגטון/טדי פרויס
- שערוריית „גינס" ואחינו/דליה שרון
- מדע ורפואה; כל העולמות; ספורט; בידור

מזג האויר

יהיה מעונן חלקית

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 11–20, רמת־הגולן: 11–20, נהריה: 14–26, צפת: 10–18, חיפה: 14–25, טבריה: 14–27, נצרת: 13–23, עפולה: 12–26, שומרון: 12–22, תל־אביב: 15–25, לוד: 14–24, יריחו: 15–27, באר־שבע: 12–25, עזה: 18–25, אילת: 17–29.

ארה"ב הגיבה במבוכה ובלבול על סירוב גורבצ'וב לקיים ועידת פסגה בוואשינגטון

הסירוב הסובייטי חתם את השבוע השחור ביותר בתקופת כהונתו של הנשיא רייגן

גורבצ'וב ושולץ אופטימיים עם כניסתם ביום ו' לפגישה שבה קיוו ליישר את ההדורים האחרונים בדרך לחתימה על הסכם לפירוק הטילים הגרעיניים לטווח בינוני ולכינוס פגישת פסגה בין־מעצמתית עוד השנה. אולם בצאתו מן הפגישה הודיע גורבצ'וב לעיתונאים המופתעים, כי הוא אינו רואה בהתקדמות שהושגה הצדקה מספקת לקיום הפסגה. (צילום: א.פ.)

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר").– ממשל רייגן הגיב בסוף השבוע במבוכה ובלבול על סירובו של מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבאצ'וב לקיים ועידת פיסגה עם רייגן בוואשינגטון. הודעתו של מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ במסיבת עתונאים במוסקווה על העמדה הרוסית החדשה, המתנה את קיום ועידת הפסגה בהסכם על צמצום החימוש בחלל ועל צמצום הנשק הגרעיני הבין־יבשתי, תפסה את וואשינגטון בהפתעה ובאכזבה, לאחר שבמשך שישה שבועות דיברו הכל בממשל רייגן על ועידת פסגה עם גורבאצ'וב כעל עניין ודאי.

הנשיא רייגן אמר אתמול בשידור רדיו כי לא יהיה מוכן לוותר על תוכנית מלחמת הכוכבים שלו כדי לקנות פסגה עם גורבאצ'וב, ומזכיר המדינה שולץ אמר, כי ניתן לחתום על הסכם בין שתי המעצמות על פירוק הטילים בעלי הטווח הבינוני גם בלי לקיים ועידת פסגה, אף כי הפורום הרצוי להסכם כזה הוא ועידת פסגה בין שני המנהיגים.

הסירוב הסובייטי המפתיע לקיים את ועידת הפסגה חתם את השבוע השחור ביותר עד כה בתקופת כהונתו של הנשיא רייגן. ביום ו'

(המשך בעמ' 2)

רייגן ושולץ סתמו הסיכוי על מו"מ שלום בשלב זה

רייגן: נבוך ומרוגז

מאת אמנון דנקנר ויוסי מלמן, סופרי „דבר"

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר").– הנשיא רייגן ומזכיר המדינה שולץ סתמו את הסיכוי בשלב זה על הסיכויים להתקדמות בתהליך השלום במזרח־התיכון.

במסיבת העתונאים שלו ביום חמישי בערב אמר רייגן כי ארה"ב ביקשה לבדוק את רעיון כינוסה של ועידה בינלאומית ושלחה לשם כך את מזכיר המדינה שולץ לאיזור, אולם „עד עתה ישראל מעדיפה שלא ללכת בדרך זו".

במסיבת העתונאים שלו במוסקווה אמר ג'ורג' שולץ, כי דיווח על מגעיו במזרח־התיכון לעמיתו הסובייטי וכי לא הושגה כל התקדמות ממשית במגעים אלה.

בירושלים לא התקבל בסוף השבוע דיווח משר החוץ האמריקאי על שיחותיו במוסקווה עם עמיתו הסובייטי, ועל כן מצפים שדיווח כזה יתקבל במהלך השבוע. נושא המזרח־התיכון עלה בשיחות, אך לא ברור באיזה היקף ועד כמה היה הנושא הזה חשוב בדיוני שני שרי החוץ.

ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא־מקומו שמעון פרס אינם מתכוונים לדווח לממשלה על שיחותיהם עם השר שולץ. הם חוששים, כי דיווחים כאלה לידיעת הממשלה יודלפו אחר־כך לידיעת התקשורת. משום כך אין דיווחים כאלה על סדר יומה של הממשלה, המתכנסת הבוקר. עם זאת אפשר, שברגע האחרון יבקשו כמה שרים לקבל דיווח על השיחות.

חוסיין דוחה כל ההצעות: רק ועידה עם 5 הקבועות

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

חוסיין מלך ירדן דוחה את כל הצעות הפשרה שהגיש לו שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ בקשר למו"מ עם ישראל.

המלך חוסיין שב וחזר על עמדתו כי יש להביא לכינוס ועידה בינלאומית בהשתתפות חמש החברות הקבועות של מועצת הבטחון.

(המשך בעמ' 2)

קיסר ונסים ידונו היום על תיקונים בשכר האקדמאים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד יפגשו הערב עם שר האוצר משה נסים, לדיון על תיקון שכרם של עובדים אקדמאים המצויים בדרגות השכר התחתיות.

מזכ"ל ההסתדרות מסר אמש ל„דבר" כי מדובר בעיקר באקדמאים במדעי החברה והרוח כגון כלכלנים, פסיכולוגים וכיו"ב, שעקב המצאותם בדרגות הנמוכות משתכרים פחות משכר המינימום או ברמה שווה לו.

ההסתדרות מציעה למחוק דרגה או שתיים שבתחתית הסולם של השכר או לפצות עובדים אקדמאים אלה בדרך אחרת. בקבוצה זו של אקדמאים ששכרם ירוד במיוחד לא כלולים מהנדסים.

קיסר הטעים כי לפגישה עם השר נסים אין קשר להחלטת האיגודים האקדמאים להקים קונפדרציה ולאיומם לשקול אפשרות של פרישה מההסתדרות.

ביום ו' התקיימה פגישה כתוחה בין ראשי הסתדרויות המהנדסים, האקדמאים במדעי החברה והרוח וכן ההנדסאים והטכנאים לבין חיים הברפלד, בגלל החלטה שקיבל ועד העובדים של הוועד הפועל לפיה

(המשך בעמ' 2)

מכונית איש־המילואים הנעדר שפיגלר – נתגלתה ליד הירדן

נסחפה כנראה בוואדי קלט – הסריקות נמשכות

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

מכוניתו של חייל המילואים יחזקאל שפיגלר, הנעדר זה שבוע ימים, נתגלתה אתמול באיזור מבוקש ליד גבול הירדן. החייל עצמו טרם נמצא.

אתמול סמוך לשעה 11.00 בבוקר נתגלתה המכונית מדגם „דודג' אספן" ליד גדר המערכת בהמשכו של ואדי קלט, כששמשתה הקדמית מנופצת. יש סימנים שהרכב התהפך מספר פעמים ולפיכך גוברת ההנחה כי [illegible] שפגע במכונית. כוחות מוגברים של צה"ל העוסקים בסריקות מזה שבוע, מצאו את המכונית אך לא חילצו אותה ממקומה משום שמוקשים רבים נסחפו לאיזור זה עקב השטפונות האחרונים והיה חשש להתפוצצות.

כוחות מוגברים של צה"ל יחדשו הבוקר בחיפושים אחר החייל הנעדר באיזור שבו נמצאה המכונית. דובר צה"ל מסר כי בצה"ל משערים כי החייל נסחף עם מכוניתו בשטפונות האחרונים.

עם זאת, יש לציין כי המכונית נתגלתה במרחק כ־10 ק"מ מן הכביש הראשי וכ־1 ק"מ מגבול ירדן, והחקירה נמשכת גם על רקע הבלשי.

שפיגלר, בן 29, נעדר מאז שבת שעברה. הוא היה בשירות מילואים ולקח במכוניתו שלושה חיילים לעיר[illegible]. על פי הידוע הוא התכוון לנסוע משם ליריחו כדי לתקן את מכוניתו ומאז הוא נעדר.

סרטי השבת חודשו וגם ההפגנות

החרדים בירושלים חידשו בליל שבת ואתמול את הפגנותיהם נגד הקרנת סרטים בשבת. הם התפרעו, יידו אבנים ובקבוקים וחסמו כבישים, והמשטרה פיזרה אותם בגאז מדמיע ובסילוני מים (ראה ידיעה בעמ' 2) (צילום: יצחק הררי)

סוף־שבוע של תנודות בוול־סטריט וירידות נמשכות בטוקיו ובלונדון

תרועת הקלה: סוחרי הבורסה לניירות־ערך של טורונטו משליכים ניירות לאוויר בתחושת הקלה עם סיום המסחר ביום ו'. (צילום: א.פ.)

ניו־יורק (ע"ר וע"צ). – שבוע המסחר הסוער בבורסה של ניו־יורק הסתיים ביום ו' בתנודות קלות ובעלייה קטנה במדד. בטוקיו ובלונדון הוסיפו לעומת זאת המניות לרדת עד שפת הצילה.

רוב המודדים של הבורסה האמריקאית הראו אמנם נסיגות קלות, אך מדד דאו ג'ונס נסגר ביום ו' בעלייה של 0.33 נקודות על רמה של 1,950.67 נקודות. היה זה השינוי הקטן ביותר שנרשם במדד מאז ה־17 ביוני.

ברוקרים הביעו אופטימיות זהירה באשר למגמות המסחר וציינו, כי השוק התנהג באופן רציונאלי יותר ביום ו' והתאפיין בירידות במחזור ובחריפות התנועות. „יש הרגשה שהמצוד על הבורסה מתחיל להשבר", אמר אחד הברוקרים של חברת השקעות חשובה. במדד דאו ג'ונס נרשמו ביום ו' תנודות בטווח של 60 נקודות בסרם התייצב, כאמור, על עלייה של שליש הנקודה. אם זאת נרשמו ירידות ב־1,058 מניות ועליות

(המשך בעמ' 2)

ברונו: עוד לא ברור אם זו עווית או רעידת אדמה – אך אל דאגה...

קיצוץ מיליארד ש"ח מהתקציב החדש – המינימום ההכרחי

(ע). – „קרה פה איזהו שעדיין לא ידוע אם זו עווית או רעידת אדמה", אמר ביום ו' נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, בהתייחסו לאירועי השבוע שעבר בכלכלה הבין־לאומית, שבראשם מפולת המניות בוול־סטריט.

בנאומו לפני חברי המועדון המסחרי והתעשייתי בתל־אביב, הרגיע פרופ' ברונו את שומעיו וציין שלדעתו אין מקום לדאגה. „בכל מקרה, ההשפעה הישירה עלינו קטנה בשלב הראשון, ואם תהיה השפעה נוספת במשך הזמן אין מקום להיכנס לפאניקה" – אמר הנגיד והרגיש, כי המשבר תופס אותנו בנקודה שבה אנחנו מחוסנים יחסית. „מערכות הבנקים שלנו, כולל השלוחות בחו"ל, יציבות, מצב יתרות המטבע הוא הטוב ביותר שהיה אי פעם ואנחנו יכולים לספוג זעזוע", אמר.

את פריחת המניות הבנקאיות, שהיה בשיעור גדול מהצפוי, קשר פרופ' ברונו למפולת בבורסות העולם. לדעתו, אירוע כזה גורם לחרדה מסויימת ואי־ודאות לאשר יקרה בשוקי העולם ובשוקי ניירות הערך, ובמצב כזה מגיב הציבור בחרדה. לפי נסיון העבר מצב אי הודאות הזה יגרום קרוב לוודאי לציבור להגדיל את החסכון ולקנות פחות מוצרי

(המשך בעמ' 2)

מעבר האחיות לשבוע קצר יצמצם הפעילות בבתי־החולים ב־25 אחוז

נמשכים עיצומי רופאי קופ"ח ועובדי המעבדות – וגם קלינאי התקשורת

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

נציגי האוצר ומשרד הבריאות ייפגשו היום עם ראשי הסתדרות האחיות והאחים של בתי־החולים במגמה למנוע מהם להפעיל את תוכניתם, שתביא לצמצום של כ־25 אחוז בפעילות כל היחידות, כולל חדרי המיון וחדרי הניתוח והאשפוז.

לסופרת „דבר" נודע, כי האחיות אינן מוכנות לוותר על הפעלת התוכנית באמצע השבוע באופן הדרגתי. ראשי הסתדרות טוענים, שקיצור עבודת האחיות ל־36 שעות בשבוע, במשמרות גמישות, נכלל בהסכם שנחתם עוד לפני שנה. ההסתדרות נחושה בדעתה ליישם את ההסכם גם באופן חד־צדדי.

היום מתכנסת גם המועצה הארצית של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים לבחור יו"ר חדש לארגון בעקבות מותו של רוני שלם לפני כחודשיים. נראה, שעם בחירתו של היו"ר יחדשו עובדי המינהל והמשק את מאבקם על השוואת תנאי שכרם ועבודתם לאלה של עמיתיהם במוסדות קופת־חולים הכללית.

רופאי בתי־החולים של קופת־חולים ממשיכים בעיצומים, היום הם יקבצו במתכונת שבת בבית־החולים „מאיר" בכפר סבא ובבתי־החולים הגריאטריים „בית רבקה" ו„הרצפלד".

הביוכימאים והמיקרוביולוגים ישביתו היום לשלושה ימים את המעבדות הרפואיות במוסדות מערכת הבריאות הממשלתית בצפון הארץ. המעבדות ייסגרו בבתי־החולים בנהריה, בצפת, ובטבריה ובלשכת הבריאות בנצרת.

בבתי־החולים הממשלתיים פותחים הבוקר בעיצומים קלינאי התקשורת, ובשלב ראשון הם ישבשו את שעות הטיפול.

פירושו של „דבר"

גורבצ'וב ניצל את וול־סטריט

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר").– ועידת חג ההודיה, שנראתה כמונחת בכיס לקראת סוף נובמבר, ושהנשיא רייגן קיווה להשתמש בה כאירוע המפאר את סוף ימי כהונתו, נטבעה מתחת לאפו של הנשיא בסוף השבוע. ואשינגטון הופתעה, אבל האמת היא כי לא היה מקום להפתעה גדולה.

אירועי השבוע בוול־סטריט והמצוקה הגדולה שאליה נקלע הנשיא רייגן הפכו אותו לפגיע במיוחד לאצבעי לחץ של הסובייטים, המבקשים הישגים בתחום צמצום החימוש הגרעיני הבין־יבשתי וכמובן מחפשים כל דרך לחסל את „מלחמת הכוכבים". המשבר בוול־סטריט נותן לרוסים פתח של תקווה. אחרי הכל, הנשיא רייגן ייאלץ לקצץ בהוצאות כדי לרסן את המשבר, ובעזרת קונגרס המטיל ספק ביעילות ההוצאה הגדולה על „מלחמת הכוכבים" והשואף גם הוא לצמצום החימוש הבין־יבשתי, עשויים הרוסים להשיג הישגים במשחק שלהם.

לגורבצ'וב אין כל עניין לסייע לרייגן ההולך ונחלש, וזה הזמן ללחוץ ולא להיבוקים מצולמים.

בודקים הסיכוי לחדש היחסים עם ניגריה

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

נציגיה הדיפלומאטיים של ישראל ינסו לבדוק בימים הקרובים בשיחות עם עמיתיהם בניגריה את הסיכויים לחידוש הקשרים הדיפלומאטיים בין שתי המדינות.

במשרד החוץ הוחלט לבדוק את תגובת השלטון בלאגוס בעקבות דיווחים סותרים בנושא זה. שר החוץ שמעון פרס הגיע לכלל הסכמה על פתיחת משרדי אינטרסים בין שתי המדינות עם עמיתו הניגרי בפגישתם בעצרת או"ם בחודש שעבר, ואולם בעקבות פרסום הידיעה בעתון „דבר" לא חלה כל התקדמות בנושא, ועתה הוחלט, כאמור, לבדוק אם הניגרים מתחמקים ממילוי הסיכום.

תיק החשודה בפרשת „מכבי" – נסגר לפני שנתיים „מחוסר עניין"

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

משטרת ישראל סגרה לפני כשנתיים וחצי תיק־חקירה נגד „החולה המדומה" מרמת־גן, שנעצרה בימים האחרונים על־ידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה בפרשת „הונאת מכבי", „מחוסר עניין ציבורי".

ביום ו' נודע, כי קופת חולים „מכבי" ערכה לפני כשנתיים וחצי בדיקה של צריכת תרופות במהלכה התברר כי „החולה המדומה" צרכה עשרות קילוגרמים של תרופות יקרות. עתה עומדת קופת חולים „מכבי" לבקש מהמשטרה לפתוח מחדש את תיק החקירה ולצרפו לתיק שנפתח באחרונה בעקבות חקירה פרטית שערכה הקופה נגד „החולה המדומה".

דוברת המטה הארצי רות שלזינגר מסרה ביום ו' כי התלונה אודות מקרים קודמים של „החולה המדומה" לא נבסרו ליחידה הארצית לחקירות הונאה אלא לתחנת משטרה אחרת ויש לבדוק את מקום מסירת התלונה שנסגרה בשעתו.

לסופר „דבר" נודע, כי אחד מבעלי בתי המרקחת שנחקרו באחרונה על־ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה בפרשת ההונאות החדשה יוחר כהן, היה בעבר סגן מנהל אגף הרוקחות בקופת חולים „מכבי" ונמנה עם צוות של חוקרי פרשת ההונאות של „החולה המדומה" ברמת־גן לפני כשנתיים וחצי.

תלמידת תיכון נאנסה החשוד מלח אמריקאי

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

תלמידת תיכון בכת 16 בחיפה נאנסה בליל שבת באכזריות רבה. החשוד במעשה הוא מלח הצי האמריקאי. הנערה אושפזה בבית החולים בחיפה והיא סובלת מהלם.

הנערה עובדת בשעות הפנאי בבאר בחיפה. בליל שבת בשעה 20.00 יצאה הנערה מהבאר על מנת להפגש עם חבריה בקרבת מקום. לא הרחק משם פגשה גבר כבן 28 דובר אנגלית, שגרר אותה לתוך סמטה סמוכה ובאיומי סכין אנס אותה ונמלט מהמקום.

בממצאים שונים שנאספו בזירת האונס ומתחקור הנערה עולה כי ייתכן שמדובר במלח אמריקאי, ועתה נעשים מאמצים לתפוס בעזרת פיקוד האנייה של הצי השוכן בחיפה.

כביש הערבה נסגר; היום נאה עד מעונן

מאת אריה ארד ושמואל תגר, סופרי „דבר"

מזג־האוויר יהיה היום נאה עד מעונן חלקית.– נאבר בתחזית מתוקנת שפרסם אמש השירות המטאורולוגי, לאחר שביום ה' צפה שהגשמים יימשכו לפחות עד יום ג'. בו בזמן יעלו מידות־החום במעלה עד שתיים היום ובמעלה נוספת מחר. החזאי שמואל רוזנים מסביר את השינוי בתחזית בכך, שהרימה הקרה מאירופה עברה מזרחה, בלי שהתעכבה בארץ.

אתמול התרכזו הגשמים בדרום, ואילו רוב הגשם ביומיים שלפני כן ירד בצפון והוסיף לגרום תקלות רבות בזרימת התנועה, בקשר הטלפון ובהספקת החשמל. באיזור תל־אביב הגיעה כמות הגשם ל־68 מ"מ, בעוד שביתר חלקי הארץ ירדו 10־8 מ"מ בלבד. התחזית להמשך השבוע תימסר רק הערב. „כאשר אולי נדע יותר", אמר החזאי הבכיר.

משטרת אילת סגרה אתמול בערב את כביש הערבה. שטפונות עזים ליד עין יהב ופארן ניתקו את הכביש.

נוכח הלקחים של השטפונות האחרונים הוצבו שוטרים במחסום היציאה מאילת ובמחסום סדום, וכלי־רכב אינם עוברים שם.

רעש אדמה בים־המלח בעצמה של 4.4 ריכטר

מאת סופר „דבר" בנגב

רעידת אדמה בעוצמה של 4.4 בסולם ריכטר היתה ביום ו' בדרום ים המלח. הרעידה הורגשה במקומות שונים בנגב. אך לא נגרמו כל נזקים.

רישומי המכון הסיסמולוגי בחולון הצביעו על כך, שמוקד הרעש היה באיזור שבר זוהר שלחוף ים המלח והרעידה התחילה ב־18.50 ונמשכה עשרות שניות בלבד.

רעידת האדמה הורגשה בעוצמה רבה באיזור המלונות של חוף ים המלח ובי־שוב נווה־זוהר הסמוך. גם בערד הורגש הרעש בעוצמה ניכרת ובחלקים שונים של באר־שבע ניתן היה להרגיש בזעזוע קל בלבד. בנאות־הכיכר לא חשו התושבים בכל זעזוע אך בעין יהב, המרוחק יותר ממוקד הרעש, הוא הורגש. כידוע, במוקד הרעש אין הסים זעזוע כלל, אלא רק במקומות מרוחקים.

صكذا من الاصل

مكتز من الاجل

2 חיילים פצעו קשה בשכם חולה־נפש שתקף איש מג"ב

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר"

עבד נצאצרה, בן 35, מהכפר בית־פוריק ליד שכם, הידוע כמעורער בנפשו, נפצע אתמול קשה ליד בית הממשל הצבאי בשכם לאחר שתקף שוטר מג"ב. הוא השתולל במקום ונורה בידי שני חיילים שניסו להשתלט עליו. הוא אושפז בתל־השומר.

המקרה אירע אתמול ב־7.00 בבוקר ברחבת הממשל בשכם. שני חיילים ראו את נצאצרה תוקף שוטר מג"ב באבן ונאבק עמו. הם ניסו להפרידם וירו לעבר רגליו של התוקף. הוא המשיך להשתולל ואז נורה פעם נוספת ונפצע קשה.

מקורות בשכם מסרו כי נצאצרה ידוע כחולה נפש שהיה מאושפז בעבר. הוא נשוי ואב לשבעה ילדים.

ראש עיריית שכם חאפז טוקאן דרש בסוף השבוע לערוך בחירות לעירייה נוכח האשמות שהיו נגדו על שחיתות ובזבוז.

טוקאן ממלא את מקומו של זאפר אל־מצרי שמונה לראש העירייה ונרצח. בשבוע שעבר הופצו בשכם כרוזים נגד טוקאן בהם הוא נאשם בהעלאת תעריפי המיסוי העירוניים ובכניעה לממשל הישראלי בכך שהוא מאפשר להשלים את חיבור שכם לרשת החשמל הישראלית, וכן בבזבוז על הקמת מזרקות נוי בעיר על חשבון שיפור השרותים.

טוקאן הגיב על ההאשמות בקריאה לעריכת בחירות כדי להוכיח אם התושבים תומכים בו. העתון הפלסטיני "גשר" המופיע בעברית במזרח ירושלים כתב בסוף השבוע כי חלק מהגורמים הלאומיים הרדיקאליים בשכם החליט לפתוח במאבק נגד טוקאן ואילו הגורמים הלאומיים המתונים, ובכללם כמה מאנשי תנועת "השביבה" המקורבת לפתח תומכים בטוקאן.

התחדשו הקרנות הסרטים והפגנות השבת:

שלושה חרדים נעצרו כשידו אבנים ובקבוקים על שוטרים

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

החרדים בירושלים חידשו אתמול את הפגנות המחאה על הקרנות הסרטים בלילות שבת בעיר. המשטרה השתמשה בגאז מדמיע ובזרנוקי מים לפיזורם ועצרה נער בן 15 ועוד שני חרדים החשודים בהפרת הסדר.

מטה המאבק למען חופש התרבות ינסה השבוע לשכנע את מנהלי האולם לפתוח את האולם למופעים בערבי שבת וכך להרחיב את הפעילות התרבותית בשבת.

בליל שבת קיימו הסיעות החרדיות בעיריית ירושלים הפגנה ברחוב מול בית אגרון. החרדים קראו "שאבעס" לעבר מכוניות, שרו שירי שבת ואף יצאו בריקודים. בין המפגינים היו גם הרבנים מן העדה החרדית וח"כ שמעון בן־שלמה מש"ס. מולם התייצבו להפגנה ספונטאנית כמה עשרות צעירים ממטה המאבק.

לאחר פיזור ההפגנה, ב־22.00, החלו החרדים שהיו בדרכם לאיזור מאה שערים, ליידות אבנים ובקבוקים לעבר השוטרים והמשטרה פיזרה אותם בעזרת רימוני גאז מדמיע. בשלב זה נעצר נער חרדי בן 15 שנראה זורק בקבוק.

בתי הקולנוע והמועדונים שהציגו בליל שבת סרטים והופעות היו ברובם מלאים. קולנוע אורנע היה מלא לחלוטין ורבים נותרו ללא כרטיסים. אנשי מטה המאבק שכנעו את בעל בית הקולנוע "אור" הסמוך לפתוח את הקולנוע ולאחר שהסתיימה הקרנת הגלגל הראשון בסרט ב"אורנע" הוא הועבר במהירות ל"אור" והוקרן שם.

בשבת יצאו מאות חרדים להפגין באיזור רחוב צפניה, צומת סנהדריה, רמות־פולין ושבטי־ישראל. החרדים יידו אבנים ובקבוקים ופגעו בחמש ניידות משטרה. שמשה קדמית של מכונית של קצין משמר הגבול נופצה. החרדים אף גלגלו עגלות אשפה בנסיון לחסום כבישים.

המשטרה הפעילה פרשים, גאז מדמיע וזרנוקי מים לפיזורם ובמהלך הפיזור נעצרו באיזור שער מנדלבאום שני חרדים.

אמש עם צאת השבת הובערו מספר צמיגים באיזור מאה שערים ומדי פעם חסמו קבוצות של חרדים את רחוב שבטי ישראל. המשטרה שבה והפעילה גאז מדמיע, ואחד מרימוני הגז הגיע לדירתו של מזכיר העדה החרדית, הרב יוסף שיינברגר.

חייל מאוכזב ירה בברכו כדי לפסול עצמו משירות

(ע). – "רציתי להראות למפקד שאני מתכוון למה שאני אומר. הייתי בעצבים, הידיים רעדו לי כששירותי נגרדה" – כך אמר חייל בעת שהובא לדין בפני בית־משפט צבאי בצפון, לאחר שהואשם בכך שירה כדור בברכו הימנית במגמה ללקות במום.

החייל, בוגר בית־ספר תיכון שהתמחה בהפעלת מחשבים, גויס לצה"ל בתחילת 1986, אך כל חלומותיו לזכות בשיבוץ בתחום המחשבים נגוזו לאחר שהוא שובץ לשירות בתותחנים.

בתחילת השנה, בעת ששהה בבסיסו, הוא ירה מנשקו האישי כדור בברכו, לטענת התביעה, במגמה לפסול עצמו משירות בצה"ל. החייל סיפר מצידו, כי כמה חודשים לפני האירוע ניסה לשלוח יד בנפשו וכרך חבל על צוארו. הדבר היה בעקבות לחצים נפשיים שהצטברו וכתוצאה מקשיי תיפקוד. הוא סיפר עוד, כי מפקדיו ביישו אותו לעיני חבריו לאחר שלא עמד בלוח זמנים בתרגולת קרב. לדבריו, חש שהמפקדים מתנכלים לו ומפלים אותו לרעה לעומת יתר החיילים ביחידה. הוא ביקש לעבור מיחידת התותחנים ליחידה אחרת, אך בקשתו נדחתה.

בעקבות האירוע הורד הפרופיל הרפואי לחייל והוא שובץ ביחידה עורפית, שם הוא משרת לשביעות רצון מפקדיו ואף עושה עבודות רבות בהתנדבות ומעבר למקובל.

בית־הדין בראשות אל"מ נילי פלד גזר על הנאשם שלושה חודשי מאסר בפועל וחמשה חודשים על תנאי.

הצעות פתרון לרשות־השידור יועלו היום בישיבת הממשלה

נשקלים אמצעים נגד המפירים ב"קול השלום"

מאת רמי לוין, סופר "דבר" בירושלים

שר התקשורת גד יעקבי יעלה בישיבת הממשלה היום הצעה פרטית לפתרון סכסוך העבודה ברשות השידור לפיה תוקם ועדה ממלכתית לבדיקת הנעשה ברשות, והשובתים יתחייבו לקיים בדיקה כוללת על הנעשה ברשות בלי קשר לתביעותיהם.

בישיבתה היום תדון הממשלה בתיפקודה של רשות השידור, לפי דרישת שר החינוך יצחק נבון, אשר הניח על שולחן הממשלה את הצעתו לתוספת לחוק רשות השידור. כמו כן תחולק לשרים את דו"ח ועדת המשפטנים בראשות פרופ' שמעון שטרית.

הוועדה קבעה במסקנותיה כי ברשות השידור מצב מיוחד של התמשכות ליקויים חמורים בניהול וביחסי העבודה, וכל כשברים חוזרים ונשנים ששיבשו את השידורים. עוד ציינה הוועדה כי מצב זה מחייב נקיטת צעדים יסודיים, מקיפים ומרחיקי לכת לריפוי הליקויים.

השר נבון יודיע לממשלה על הוחלטתו להקים ועדה ציבורית בלתי תלויה שתבדוק את הקשיים בתיפקוד הרשות. יועץ השר לענייני שידור ישראל כהן אמר כי הוועדה תוקם על־ידי השר לאחר שיסתיים הסכסוך הנוכחי והשידורים יחודשו.

הבוקר ייפגש השר נבון לפני ישיבת הממשלה עם שר האוצר משה נסים לדיון על הסכסוך.

סופר "דבר" מעיד כי ועדות רבות הכינו בעבר דו"חות על רשות השידור. אחד מהן הוכן על־ידי חברת א.מ.ג. אך דו"ח זה, שעבורו שילמה רשות השידור, נגנז במגירות שולחנו של מנכ"ל הרשות אורי פורת. לפי מקורות ברשות הציע הדו"ח לפזר חלק ניכר מתפקידי ההנהלה בבניין כלל לטלוויזיה ולרדיו. חבר הוועד המנהל של רשות השידור נתן ברון היה היחיד שהסכים להיות מצוטט בעניין זה, ואמר שהדו"ח הוא עבודה רצינית אך לא התקיים דיון בממצאיו ברשות או בוועד המנהל, והוא תומך בפרסומו.

דוברת הרשות שרי צימרמן אישרה את קיום הדו"ח אך טענה כי הוא פנימי, וסירבה להתייחס לתוכנו ולפרשת גניזתו. הדוברת מסרה כי דו"ח נוסף על הרשות ימסור בימים הקרובים הסמנכ"ל לענייני כספים וכלכלה ברשות, יוחנן צנגן.

ערוץ 2 מ־5.30

מהיום ועד תום השביתה יוקדמו השידורים בערוץ 2 בחצי שעה. השידורים יתחילו בשעה 17.30 בתוכנית לילדים, וב־18.00 יוקרן סרט. השידורים יסתיימו בשעה 21.30.

הקדמת השידורים נעשית לפי בקשות רבות של הצופים.

מחדלי הניהול

הנהלת האיגוד הארצי של העתונאים עומדת לפנות לממשלה ולכנסת בתביעה לחקור את מחדלי הניהול ברשות השידור, שהביאו להידרדרות הנוכחית ביחסי העבודה ולהשבתה הממושכת של שידורי הרדיו והטלוויזיה.

יו"ר האיגוד הארצי של העתונאים אמנון נדב אמר כי לאחר שהתברר שמנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, מתנגד לכוונת שר החינוך יצחק נבון להקים ועדה ציבורית שתבדוק את הנעשה ברשות השידור, יש מקום לחקור באופן מקיף את כל המתרחש ברשות ולמצוא את האחראים למחדלים שהביאו לתוהו ובוהו שנוצר בכל הדרגים.

נדב מסר עוד כי הנהלת האיגוד הארצי של העתונאים תומכת בחריפות לבירור במוסדותיה את כל העתונאים המשדרים בתחנת הרדיו הפיראטית "קול השלום" של אייבי נתן ותדון בנקיטת אמצעים נגד המסייעים לשבירת השביתה, בעיקר באמצעות שידורי הספורט המיוחדים של התחנה.

מזכ"ל אגודת העתונאים בתל־אביב רזי גוטרמן מסר, כי ועד האגודה החליט בישיבתו ביום ו' להעמיד מיד לרשות עובדי רשות השידור את כל כספי קרן השביתה שהצטברו באגודה, כדי להקל על אותם שובתים ברדיו ובטלוויזיה הנזקקים לסיוע כספי דחוף.

חצי אגרה

(ע).– בקשה לאסור על רשות השידור גביית אגרת רדיו וטלוויזיה מן הציבור, בגלל השיבושים הרבים בשידורים, הוגשה ביום ו' לבית המשפט המחוזי בתל־אביב על־ידי המועצה הישראלית לצרכנות.

המועצה טוענת כי השביתה האחרונה, המצטרפת לשורה ארוכה של שיבושים בשנה האחרונה, אינה עומדת בקנה אחד עם חובתה של רשות השידור לקיים שידורים על־פי חוק רשות השידור. המועצה מציעה בין השאר לגבות רק מחצית האגרה.

הבקשה תידון היום לפני השופט שאול אלוני.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	4 - 6	מעונן
אמסטרדם	3 - 10	בהיר
באונס איירס	17 - 21	גשום
הלסינקי	1 - 5	מעונן
הונג קונג	20 - 26	מעונן
וינה	4 - 14	מעונן
ז'נבה	9 - 11	מעונן
טוקיו	14 - 16	גשום
טורונטו	18 - 12	מעונן
יוהנסבורג	12 - 27	גשום
לונדון	7 - 13	בהיר
ליסבון	9 - 18	גשום
מאדריד	6 - 16	מעונן
מונטריאול	1- - 15	גשום
ניו יורק	8 - 16	גשום
סאן פאולו	16 - 24	מעונן
פאריס	7 - 10	מעונן
פרנקפורט	9 - 11	גשום
ציריך	6 - 11	גשום
ריו דה ז'נרו	18 - 27	מעונן
שטוקהולם	4 - 8	מעונן
שיקאגו	2- - 9	בהיר

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רמי האבות, טל. 35282

swissair

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי ברקאי
מנהל כללי: אמנון בר־נוי
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
מנויים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

רעב במוזאמביק: סיכוייה של רוזאליה טימבאנה בת הארבע להישאר בחיים קטנים מאוד עקב המחסור החמור במזון ובתרופות שגרמה מלחמת האזרחים המשתוללת זה שנים ארוכות בין כוחות הממשלה המארקסיסטית לבין המורדים, הנתמכים על־ידי דרום־אפריקה. (צילום: א.פ.)

בצו על־תנאי שהוציא בג"צ

בית־הדין הרבני חייב להשיב לטיעון על נקש

(ע). – בג"צ הורה בצו על תנאי לבית־הדין הרבני האזורי בירושלים ולבני הזוג רינה וויליאם נקש להשיב תוך 15 יום על הטענות שהעלה היועץ המשפטי לממשלה בעתירתו כנגד עיכוב הסגרתו של נקש לצרפת.

כזכור, עתר היועץ המשפטי לממשלה ביום ד' שעבר לבג"ץ, נגד החלטת בית־הדין הרבני בירושלים להשאיר בתוקפו את צו עיכוב היציאה מהארץ, התלוי ועומד נגד וויליאם נקש.

השופט התורן בבג"ץ אברהם חלימה הורה ביום ו' לבית־הדין הרבני ולבני הזוג נקש, להביא את עמדתם לפני בג"צ ולהשיב על השאלה: "מדוע לא יצהיר בג"צ, כי צו עיכוב היציאה אין בו למנוע ביצועו לאלתר של צו ההסגרה? מדוע לא יצהיר בג"צ כי דינו של צו עיכוב היציאה מהארץ להתבטל?"

הדיון בעתירה עצמה יתקיים בבג"ץ לאחר קבלת תשובותיהם של בית־הדין הרבני ושל הזוג וויליאם ורינה נקש.

גידול נמשך בהשקעות במשק ובבתי מגורים

מאת אמנון אמר, הסופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

ברבע השני של השנה נרשם גידול של 2 אחוזים בהשקעה בנכסים קבועים במשק, וזאת בהמשך לגידול של 8 אחוזים שנרשם ברבע השנה הקודם.

בכל המחצית הראשונה של השנה היתה ההשקעה במשק גבוהה ב־8 אחוזים בהשוואה לרמה שנרשמה במחצית המקבילה בשנה שעברה.

גידול נרשם גם בהשקעות בבתי מגורים. במחצית הראשונה של 1987 גדלו השקעות אלה ב־7 אחוזים, לעומת המחצית השנייה של השנה שעברה. העליה בהשקעות בבתי מגורים באה לאחר ירידה רצופה בהשקעות שנרשמה בכל מחצית שנה לעומת קודמתה מאז שנת 1984.

בהשקעות בענפי המשק הסתכם הגידול בהשקעות בשבעה החודשים הראשונים של השנה ב־13 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

פרס למנהיג הכורים השחורים של דרא"פ

שטוקהולם (א.פ.). – סיריל רמאפוזה, מנהיג הכורים השחורים בדרום־אפריקה, היה אתמול לחתן הראשון של פרס אולוף פאלמה, פרס שיוסד שלושה ימים לאחר רצח ראש ממשלת שוודיה המנוח, ב־3 במרס 1986. "תחת הנהגתו של רמאפוזה", נאמר בהודעת ועדת הפרס, "גילו הכורים באיגוד הכורים הלאומי של דרום־אפריקה אומץ לב ותבונה במאבקם לזכויות אדם ולכבוד אנוש". סכום הפרס שבו זכה הוא 100,000 קרונות, שהם כ־16,000 דולאר.

במסיבת עתונאים שקיים בשטוקהולם לרגל קבלת הפרס אמר אתמול רמאפוזה, כי לפרס חשיבות רבה, בהעניקו יתר עוצמה ללחץ המופעל על ממשלת הלבנים של דרום־אפריקה.

איגוד הכורים שבראשו עומד רמאפוזה נוסד בשנת 1982 ורמאפוזה, שהיה אז עורך־דין בראשית דרכו המקצועית, נבחר למזכירו הכללי הראשון. מאז גדל הארגון והוא מונה היום כ־300,000 חברים.

סוף־שבוע של תנודות

(המשך מעמ' 1)

רק ב־675 מניות.

יצויין, כי הפאניקה של תחילת השבוע השאירה את רישומה, והמדד עדיין נמוך ב־296 נקודות לעומת השבוע הקודם. בסך הכל ירד המדד בשבועיים האחרונים ב־531 נקודות.

ירידות בטוקיו

בשוק המניות של טוקיו, שהוא הגדול בעולם, איבדו המניות ביום ו' 5 אחוזים מערכן. מדד המניות ירד 1,203 נקודות ונסגר ברמה של 23,201 נקודות. בכך נמחקו כל העליות של יום ה'. "ההבטחות של הנשיא רייגן לא שכנעו כאן", הסביר אחד הברוקרים את הירידות.

בלונדון ירד מדד המניות לשפל חדש, אך התאושש במקצת כאשר הגיעו סיכומים חיוביים על המאזן המסחרי של בריטניה. מדד ה"פייננשל טיימס" ירד ב־42.7 נקודות, ל־1,790 נקודות אחר הצהריים.

בבורסה של סידני היו ירידות של 7 אחוזים בערך המניות, והמדד ירד ב־110.5 נקודות לרמה של 1,518.10 נקודות. "האמון התערער", אמר ברוקר בבורסה של סידני. "הפכנו לבבת עוהבה בידי וול־סטריט".

הדולאר נחלש

הדולאר ירד ב־4 פניג בקירוב ביום ו', ל־1.778 מארק לעומת 1.817 מארק יום קודם לכן. הדולאר ירד באופן תלול גם כנגד היין ונסחר בסוף יום המסחר ביום ו' ב־141.80 יין לעומת 144.59 יין ביום ה'.

במקביל לירידת הדולאר עלה הזהב ב־3.50 דולאר, ל־476.70 דולאר האונקיה. כלכלנים בשוק ההון הסבירו את ירידת הדולאר ואת עליית הזהב בציפיות להפגת הסכם של המדינות המתועשות בדבר הורדת ערך הדולאר. ארה"ב ובריטניה כבר הכחישו שמועות אלה.

כלכלנים ציינו כי שוק הכספים בעולם התעלם מן הדיווחים על התחזקות הצמיחה של המשק האמריקאי ברביע השלישי של השנה. לפי הדו"ח האחרון גדל התל"ג ברביע זה ב־3.8 אחוזים. בדרך כלל יש בידיעה כזו כדי לחזק את הדולאר, אולם, כפי שאמר אחד מסוחרי המטבע, "הספקולאציות והפסיכולוגיה גברו הפעם על החדשות הכלכליות".

מטען חבלה בירושלים

מאת סופר "דבר" בירושלים

מטען חבלה מאולתר התפוצץ אור ליום ו' בשכונת אבו־טור בירושלים. איש לא נפגע וגם לא נגרם נזק.

המטען הונח בין בלוני גאז ליד בית מגורים ברחוב צדיה.

סלפאק היום לווינה ומחר לישראל

מאת סופר "דבר"

ולאדימיר סלפאק, ממנהיגי מסורבי העליה בברה"מ, יצא היום עם רעייתו מריה בטיסה ממוסקווה לווינה ויגיע מחר לישראל.

בין מקבלי פניהם בווינה יהיה הסנאטור האמריקאי היינז מפנסילבניה, שפעל רבות להשגת היתר היציאה לבני הזוג סלפאק. יצטרף אליהם הבן אלכסנדר סלפאק, השוהה בארה"ב, לאחר שסיים שם את לימודי הרפואה.

קרוביו של סלפאק אמרו לסופר "דבר" שהם משתדלים למנוע "פסטיבל תקשורתי" לקראת בואו אך מאות מידידיו של סלפאק עומדים בתוקף על זכותם לקבל אישור כניסה לנמל התעופה כדי להקביל את פניו. יו"ר התאחדות עולי ברה"מ בישראל, אפרים (פימה) פיינבלום, אמר אף הוא שמאות פניות לקבלת היתר כניסה לנמל התעופה התקבלו השבוע במועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ.

ארה"ב

(המשך מעמ' 1)

הוכה הנשיא בסנאט, כשברוב של 58 לעומת 42 הופלה מועמדותו של רוברט בורק, מומלצו של רייגן לכהונת שופט בית המשפט העליון, ובמהלך השבוע הוכרז כי מדיניותו הכלכלית של רייגן באה עד פשיטת רגל, כשהבורסה האמריקאית נקלעה למשבר החמור בתולדותיה.

מסיבת עתונאים שקיים הנשיא ביום ה' בערב, ושרבים ציפו כי תגמור בטחון מחודש בכלכלה האמריקאית, נסתיימה ברגשות אכזבה. מדברי הנשיא, שנשמע מבולבל, מגמגם ובלתי בטוח בעצמו, נמנע מלבשר על צעדים משמעותיים לתיקון המעוות, ועסק בעיקר בהטלת האשמות בקונגרס ובמפלגה הדמוקראטית, כי הם שהביאו את המשבר. הנשיא נראה ונשמע מהוסס במיוחד כשהתבקש לענות על שאלות חוזרות ונשנות על אפשרות, כי יסכים עם מנהיגי הקונגרס על העלאת מיסים. רייגן ויועציו עומדים להיפגש עם מנהיגי הקונגרס מחר, כדי לדון על צעדים להבראת הכלכלה ולריסון המפולת בשוק המניות, ואתמול הביעו משקיפים בוואשינגטון פסימיות לגבי הסיכויים כי יגיעו להסכם על הצעדים הנדרשים.

שולץ דיווח לנאט"ו

בריסל (ע"ד).– בבריסל אמר, כאמור, שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, כי וואשינגטון תהיה מוכנה להגיע על הסכם בנושא הטילים לטווח בינוני, גם אם לא ייעשה הדבר בוועידת פסגה של שתי מעצמות העל. בדווחו לראשי נאט"ו על תוצאות השיחות שניהל במוסקווה אמר שולץ: "אני סבור כי אנו רוצים שהסכם כזה ייחתם, ואנו סבורים גם, כי טוב יהיה אם ייעשה הדבר בוועידת פסגה. אולם גם אם לא נוכל לעשות זאת בפסגה במועד סביר, הרי נחפש דרך אחרת לעשות זאת".

שולץ אמר כי הופתע מכך שגורבאצ'וב חזר בו מהסכמה קודמת לקבוע מועד לפגישת הפסגה במהלך שיחות מוסקווה. עם זאת הוא ציין, שגורבאצ'וב רמז לאפשרות של עריכת פסגה במוסקווה באביב הבא. והוא הוסיף, כי "עניין הפסגה מעסיק אותו (את גורבאצ'וב) במידה רבה".

מרבית שרי החוץ של נאט"ו שהשתתפו בפגישה המיוחדת עם שולץ הביעו אתמול קורת רוח על כך שארה"ב וברה"מ אכן התקדמו בקביעת פרטיו של הסכם לחיסול הטילים הגרעיניים לטווח בינוני.

למרות אכזבתו ציין גם שולץ, כי אכן הושגה במוסקווה התקדמות ניכרת בנושאים בעלי משקל. עם זאת דחה שתי הצעות סובייטיות חדשות שהועלו על־ידי גורבאצ'וב.

קיסר

(המשך מעמ' 1)

הסכם השכר בשירות הציבורי יחול גם על העובדים האקדמאים בבניין ההסתדרות ובמוסדותיה הארציים. שלושת האיגודים מתנגדים להסכם זה, המבטיח תוספת שכר של 75 ש"ח. ראשיהם הודיעו להברפלד כי יגיבו בחריפות על צעד זה. בדעתם להורות לעובדים האקדמאים להחזיר את 75 השקלים להנהלות של המוסדות.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות תקיים היום ישיבה חגיגית בבית ספר "מכס פיין" בתל־אביב, לציון 60 שנה לרשת "עמל", הכוללת 90 מכללות טכנולוגיות לחניכים ומבוגרים. הוועדה לא תדון בסוגיית הקונפדרציה של האיגודים האקדמאים, אף כי יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית, רעיה ושיג, ביקשה להעלותה על סדר היום, "כדי שהעדר תגובה מצד ההסתדרות לא תתפרש כחולשה".

הוועדה המרכזת תשמע סקירה על המגעים שקיים ישראל קיסר עם הצמרת המדינית של ארצות סקנדינביה וספרד בזמן סיור החודש.

ה"פלייט אינטרנשיונאל" מצטט מקורות ישראליים:

סוריה מפתחת ראש־חץ כימיים לטילי הקרקע־קרקע שברשותה

מאת דליה שחורי, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – סוריה עוסקת בפיתוח ראשי חץ כימיים לטילי הקרקע־קרקע ברשותה, טוען ה"פלייט אינטרנשיונאל" בגליונו האחרון על סמך מקורות בישראל.

לדברי העתון, כבר מחזיקה סוריה בנשק כימי מבצעי אשר פותח בסיוע מומחים זרים וידע מסחרי, אך לדברי מומחי מכון "יפה" בתל־אביב המצוטטים בעתון אין עדויות כי סוריה מקבלת סיוע סובייטי בנושא זה.

עד כה פיתחה סוריה מערכות נשק כימיות המשוגרות באמצעות מטוסים או באמצעים ארטילריים, ועתה שוקדים המומחים על ראשי חץ כימיים לטילים. לדברי מכון "יפה" סוריה טרם קיבלה טילי ס.ס.־23, אך נראה כי הם יגיעו אליה בעתיד הקרוב. לפי אותו מקור יש היום בידי סוריה 23 טילי "פרוג", 18 טילי ס.ס.־21 מטיפוס "סקאד־ב", ו־12 טילי ס.ס.־21 "סקאראב".

מצבנו נואש, אומרים חברי מושב היוגב השקוע בחובות

מאת יצחק מרידור, סופר "דבר" בעמק

"עמל של עשרות שנים הלך למטמיון", "מצבנו עגום, נואש, ואינו ניתן לשיקום" – כך הגדירו בסוף השבוע חברי מושב היוגב שבעמק יזרעאל את המצב אליו נקלעו לאחרונה: עם הפסקת תפקודה של האגודה החקלאית לפני חודש.

מושב היוגב שקוע בחובות כבדים ביותר, והאגודה עשתה מאמצים עליונים "להחזיק מעמד" עד לתחילת ביצוע מסקנות ועדת רביד. שבועות מספר לפני שהפסיקה לתפקד, שיכנעה האגודה את חבריה להפקיד בידה "צ'קים לבטחון", וזאת כדי שתוכל להמשיך לממן את התשומות השוטפות. עתה עומדים גם צ'קים אלה לפרעון, והחתומים עליהם, ביניהם חברים שאינם כלל בעלי משקים חקלאיים, מתקשים לשלמם.

מצבם של רוב המושבים בעמק חמור כמעט כמו של מושב היוגב. "עיני החברים בכל מושבי העמק, כולל המבוססים ביותר נשואות בחרדה אלינו", אמר ל"דבר" חבר המושב. "אנחנו משמשים להם מעין סמן ימני, ואם אנחנו לא נחזיק מעמד, זה יהיה גם גורלם."

"היום נגיש למינהלת ההסדר של ועדת רביד את הנתונים של מספר מושבים שהם במצב קשה במיוחד, ביניהם היוגב" אמר אתמול שר החקלאות אריק נחמקין ל"דבר".

קולק דורש להרחיק את ישיבת "שובו בנים" מהרובע המוסלמי

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

ראש עיריית ירושלים טדי קולק דורש מראש הממשלה יצחק שמיר להוציא את ישיבת "שובו בנים" מן הרובע המוסלמי בעיר העתיקה, בעקבות מעורבותם של תלמידיה בהפרות סדר.

במברק ששיגר קולק לשמיר הוא מבקש את התערבותו בעניין ומדגיש כי הישיבה, הממוקמת באיזור כה רגיש מעורבת בארועים אלימים ובפעילות אגרסיבית כלפי האוכלוסיה הערבית, וכן גורמת למתח ופוגעת בשקט המשרת את המאמצים לבניית העיר.

קולק הדגיש כי מפכ"ל המשטרה וגורמי הבטחון מצודדים אף הם בפינוי הישיבה מהאיזור.

ביום ו' שוחררו שלושת תלמידי "שובו בנים" החשודים שהשתתפו בקטטה עם תושבים ערבים ברובע המוסלמי, שבמהלכה נפצעו ארבעה ערבים. החשודים היו עצורים ארבעה ימים.

נציג המשטרה ביקש להאריך את המעצר משום שטרם נערכו מסדרי זיהוי לחשודים, כי חרדים מסרבים להשתתף בו. אך השופט קיבל את התנגדות הסנגור עו"ד ששי גז, וציווה לשחרר את השלושה בערבות. הוא הורה להם להיות במעצר בית בביתו של אחד החשודים. הסנגור אמר להסגיר עצמו למשטרה חשוד רביעי שכנראה נמצא בזירת הקטטה אך מאז הוא מסתתר.

לפי שעה מתקשים חוקרי המשטרה להשלים את תיק החקירה בפרשה משום שאין ראיות מבוססות כי החשודים אכן השתתפו בתגרה.

חוסיין דוחה כל ההצעות

(המשך מעמ' 1)

דיווח על כך מסרה אמש הטלוויזיה הירדנית בשידורי החדשות באנגלית שלה שבהם נמסר כי ראש ממשלת ירדן זייד אל־רפאעי דיווח לממשלת ירדן על שיחותיו עם המלך בלונדון עם שר החוץ שולץ ועם הסגן הראשון של שר החוץ הסובייטי יולי וורונצוב.

על פי הדיווח סבור המלך חוסיין כי אין תחליף לוועידה הבין־לאומית במתכונת זו. בוועידה כזו צריכים להשתתף גם כל הצדדים המעורבים בסכסוך והיא חייבת לדון בכל ההיבטים של הבעיה הפלשתינית. יצויין כי לפי דיווחים קודמים שהתפרסמו על שיחותיו של שר החוץ של ארה"ב ריצ'ארד מרפי עם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס לא דחה המלך חוסיין את ההצעות שהוגשו לו על הסף והודיע כי יתן את תשובתו מאוחר יותר.

על־פי ההצעות שגובשו בשיחות שולץ עם שמיר ופרס בשבוע שעבר אמור היה המו"מ הישיר בין ישראל וירדן להיפתח ב"חסות" שתי המעצמות הגדולות ארה"ב וברה"מ ובלי השתתפות בריטניה, צרפת וסין העממית. המדובר היה בפתיחה טקסית של השיחות ואחר כך היו צריכים נציגי ישראל ונציגים של המשלחת המשותפת הירדנית־הפלסטינאית לנהל מו"מ ישיר ביניהם.

המלך חוסיין לעומת זאת דורש ועידה בין־לאומית של חמש המעצמות, שיהיה לה תפקיד פעיל לכל אורך המו"מ הישיר עם ישראל, והיא תלווה את המו"מ הישיר ולא תתפזר מיד לאחר כינוסה.

המחבלים רוצים לתפוס מוצב שצד"ל עזבו כמחווה לתושבים

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

חילופי אש ממרגמות ומנשק קל התנהלו במשך סוף השבוע בין כוח צד"ל לבין כוחות מחבלים בגזרה המרכזית של איזור הבטחון. לא היו נפגעים לצד"ל.

בשבת, סמוך לשעה 10.00 בבוקר, הבחינו חיילי מוצב של צד"ל בחוליית מחבלים שניסתה לחדור לתחום איזור הבטחון. אנשי צד"ל פתחו באש לעברם והניסו אותם. במקביל נפתחה אש מרגמות ונשק קל מאיזור שמחוץ לאיזור הבטחון לעבר המוצב של צד"ל. חיילי המוצב השיבו אש לעבר מקורות הירי. חילופי האש נמשכו לסירוגין עד שעות הצהריים.

מקורות ברחוב לבנון אמרו אמש, כי בסוף השבוע גילו תצפיות של צד"ל מחבלים המסתובבים ומגלים עניין סביב מוצב של צד"ל, שנעזב ביוזמת גנראל לחד באיזור "יעטר" בגזרה המרכזית לפני למעלה משבוע. לדעת אותם מקורות תפסו המחבלים באיזור את השליטה על המוצב ועל סביבתו והם מבקשים להפכו למוצב מחבלים קדמי. המוצב נעזב כמחווה של רצון טוב מצד צד"ל לחקלאי האיזור.

נמסר כי לפחות מחבל אחד נהרג וחמישה אחרים נפצעו בעלותם על מוקשים שהניח צד"ל באיזור.

מפקד צד"ל, גנראל לחד, אמר בסוף השבוע כי אם יוכח שהתושבים והחקלאים אינם נהנים מעזיבת המוצב על־ידי אנשיו הוא יורה לחייליו לשוב ולאיישו.

ברונו: עוד לא ברור

(המשך מעמ' 1)

צריכה.

כשבוע לפני שפרץ המשבר הגדול בוול־סטריט ביקר פרופ' ברונו בארה"ב. כבר אז אמרו לו מספר כלכלנים מקומיים שתוך ימים ספורים צפוי משבר פיננסי בעולם. הנגיד מעריך שתוצאות המשבר הנוכחי יהיו שונות ממה שאירע ב־1929 אולם בשלבים הראשונים של אירוע כזה אין כלכלן שיכול להגיד מה יקרה בעוד זמן קצר, וקיימת אפשרות למיתון בארה"ב שישפיע לתקופת מה על היצוא לשם ועל סיוע החוץ שמעניקה ארה"ב לישראל.

בדבריו על תקציב המדינה ציין הנגיד, שבמחצית הראשונה של השנה הנוכחית הושג איזון ואפילו קצת עודף בתקציב, אולם ברוב המחצית השנייה של השנה הוא צופה עלייה בהוצאות. לפיכך לדעתו "משימת המיניסטרים הנדרשת כדי לשמור על רמת גרעון זהה גם בשנה הבאה, הממשלה תצטרך לקצץ מיליארד ש"ח מהתקציב החדש, ולא לפעול בשנה הבאה במתכונת הרגילה של שנת בחירות. על השרים ללמוד מההצלחה שבעבודה הקולקטיבית ולהמשיך לעבוד ביחד גם בשנת בחירות", העיר פרופ' ברונו.

"מצבנו הפנימי והחיצוני הוא טוב יותר מכפי שהיה במשך שנים רבות, אולם הסכנה טמונה בהרגשה שעברנו את המשבר. ראינו את המשבר שפקד את ארה"ב בתוצאה ממדיניות לא שקולה בתקציב" – סיים פרופ' ברונו.

עובדי המינהל בעזה עומדים לפתוח בשביתה

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

84 הקמ"טים ועובדי המינהל האזרחי הישראליים בעזה מתכנסים היום לאסיפה כללית שבה צפויה החלטה על פתיחה בשביתה כללית שייתכן כי תתחיל כבר מחר בבוקר.

בשביתת האזהרה בת 24 שעות שקיימו העובדים כשבוע שעבר לא הושגה כל התקדמות ביחס לתביעתם של העובדים לעדכן את תוספת הסיכון בסך 17 ש"ח לחודש.

השביתה, אם תתקיים, תהיה על־פי חוק סכסוכי עבודה. הממשל שלמרותו כפופים העובדים יכול להפעיל נגדם אמצעים העומדים לרשותו כגוף צבאי, ואף להחליפם באנשי צבא.

שערי מטבע חוץ ביום 24.10.87

המטבע	בנקנוטים – לאומי – קניה	בנקנוטים – לאומי – מכירה	בנקנוטים – הפועלים – קניה	בנקנוטים – הפועלים – מכירה	בנקנוטים – דיסקונט – קניה	בנקנוטים – דיסקונט – מכירה	העברות והמחאות – לאומי – קניה	העברות והמחאות – לאומי – מכירה	העברות והמחאות – הפועלים – קניה	העברות והמחאות – הפועלים – מכירה	העברות והמחאות – דיסקונט – קניה	העברות והמחאות – דיסקונט – מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.55	1.62	1.55	1.63	1.56	1.63	1.5871	1.6069	1.5586	1.6084	1.5891	1.6091	[illegible]
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.86	0.91	0.86	0.91	0.8798	0.8907	0.8804	0.8914	0.8808	0.8919	0.8841
1 ליש"ט	2.55	2.67	2.59	2.71	2.59	2.71	2.6227	2.6554	2.6331	2.6659	2.6339	2.6670	2.6425
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2632	0.2665	0.2630	0.2663	0.2635	0.2669	0.2647
100 ינים יפאניים	1.08	1.13	1.09	1.14	1.08	1.14	1.1022	1.1159	1.1066	1.1204	1.1073	1.1213	1.1084
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.77	0.81	0.77	0.81	0.7803	0.7900	0.7835	0.7931	0.7831	0.7930	[illegible]
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.08	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0685	1.0738	1.0619	1.0751	1.0631	1.0765	[illegible]
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2495	0.2527	0.2500	0.2531	0.2498	0.2530	0.2511
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2397	0.2427	0.2398	0.2428	0.2400	0.2430	[illegible]
1 כתר דני	0.22	0.23	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2294	0.2323	0.2294	0.2323	0.2295	0.2324	0.2307
1 מארק פיני	0.36	0.37	0.36	0.38	0.35	0.38	0.3643	0.3688	0.3645	0.3691	0.3648	0.3694	[illegible]
1 דולר קנדי	1.18	1.23	1.19	1.24	1.18	1.24	1.2060	1.2210	1.2093	1.2244	1.2093	1.2245	1.2154
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.18	1.10	1.18	1.10	1.18	1.1372	1.1513	1.1371	1.1513	1.1377	1.1520	1.1462
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.46	0.78	0.49	0.69	0.7729	0.7826	0.7750	0.7847	0.7746	0.7844	[illegible]
10 פרנקים בלגיים	0.41	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43	0.4188	0.4240	0.4212	0.4264	0.4219	0.4272	[illegible]
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.27	1.23	1.29	1.23	1.29	1.2471	1.2627	1.2506	1.2662	1.2512	1.2669	[illegible]
1000 לירטות איטלקיות	1.18	1.25	1.20	1.27	1.20	1.28	1.2162	1.2313	1.2201	1.2353	1.2204	1.2358	[illegible]
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8228	1.8453	1.8245	1.8471	—	—	[illegible]
1 דינר ירדני	4.38	4.66	4.50	4.79	4.42	4.72	—	—	—	—	—	—	[illegible]
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.03	0.05	—	—	—	—	—	—	[illegible]
1 לירה מצרית	0.67	0.72	0.66	0.71	0.66	0.71	—	—	—	—	—	—	[illegible]

עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'ארד מרפי (משמאל) נפגש עם ראש ממשלת לבנון המוסלמי סאלים אל־חוס במעונו במערב־ביירות. מרפי הופיע בביירות ביום ו' והודיע לעתונאים, כי הוא בא כדי לדון עם אנשי הממשל הלבנוני בדרכים להבטיח יציבות ואחדות למדינה מוכת המלחמה. לאחר שיחתו עם חוס הוא חצה את הקו הירוק המפריד בין שני חלקי העיר ופגש את נשיא לבנון אמין ג'ומייל בפרבר הנוצרי בעבדה. (צילום: א.פ.)

מצרים מציעה לאו"ם לפרז את המזרח־התיכון מהנשק הגרעיני

מרכז או"ם (ע"ד וע"צ). – מצרים הציעה לוועדה המדינית של העצרת הכללית של או"ם להכריז על מזרח־התיכון כעל איזור חופשי מנשק גרעיני. על־פי הצעה זו כל המדינות באיזור יפתחו את הפעילות הגרעינית שלהן לפיקוח בינלאומי, אם טרם עשו זאת.

להלן נאמר בהצעה, כי המדינות באיזור יתבקשו שלא לפתח, לייצר, לנסות או להשיג בדרך כלשהי נשק גרעיני או להרשות הצבת כלי נשק גרעיניים בתחומן.

בדו"ח שהוגש ביום ו' לעצרת או"ם נאמר, כי בידי ישראל יש ככל הנראה האמצעים לייצר כלי נשק גרעיניים ושהיא יכולה לפוצץ סוג כלשהו של פצצה גרעינית ללא ניסוי קודם.

בדו"ח נאמר, כי אין בידי או"ם הוכחות חותכות שיש בידי ישראל כלי נשק גרעיניים, אלא שעדויות נסיבתיות וגורמים אחרים מורים, ככל הנראה, על כך שהיא מסוגלת לייצר כלי נשק כאלה.

בין הגורמים שצוטטו הימנעותה של ישראל מלאשר או להכחיש את יכולתה הגרעינית ההודעות הסותרות שלה על מדיניותה הגרעינית, וסירובה להתנגד על האמנה לאי הפצת הנשק הגרעיני או על כל הגבלה אחרת של הנשק הזה. כל הגורמים האלה ביחד "מעודדים רושם חזק, כי בידי ישראל הפוטנציאל לייצר כלי נשק גרעיניים", נאמר בדו"ח.

הדו"ח מצטט דיווחים קודמים שלפיהם ישראל יכולה להרכיב מספר מתקנים גרעיניים תוך שבועות או אפילו תוך כמה ימים.

לא ידוע על ניסוי נשק גרעיני על־ידי ישראל, נאמר בדו"ח, אבל "הדעה כפי שהובעה בדו"חות קודמים של או"ם – שלא כל המומחים מסכימים לה – היא כי שיטות, לרבות סימולציות של מחשב, פותחו במשך השנים במגמה להבטיח, כי סוג מסוים של פצצה מסוגל לפעול בלי לבצע פיצוץ במסגרת של ניסוי".

שגרת יום־יום של פליטי סרי־לנקה. פליט סינהאלי מרדים את בתו באחד המקדשים הבודהיסטיים שבבירה קולומבו, שאליה הם נמלטו מאימי המלחמה הבין־עדתית המשתוללת במחוזות הצפוניים והמזרחיים. (צילום: א.פ.)

מקורות בלונדון מעריכים:

בפסגת רבת־עמון יתמוך פאהד בהחזרת מצרים לליגה הערבית

מאת וליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – פאהד מלך סעודיה מתכוון לתמוך בהחזרתה של מצרים לליגה הערבית, בעת הפסגה הערבית בירדן ב־7 בנובמבר, טוענים מקורות מזרח־תיכוניים בלונדון.

הסכם על כך הושג בין נשיא מצרים מובארק למלך פאהד בתמורה להבטחה המצרית להעמיד את צבא מצרים לרשות סעודיה אם היא תבקש זאת בעקבות נסיון פלישה איראני.

המקורות מוסרים כי סעודיה חוששת שמא תנסה איראן לפגוע במתקני הנפט שלה, והיא חלוקה בעניין המדיניות כלפי איראן עם עומן והנסיכויות המאוחדות המצדדות בקו פשרני כלפי איראן.

איראן הבריזה לא מכבר שאין היא רואה את סעודיה ראויה להיות מי ששומרת על האתרים המקודשים לאיסלם, בשל השחיתות המאפיינת את בית המלוכה הסעודי.

המקורות מדווחים עוד כי צפוי שינוי קו סעודי בעת הוועידה בעניין סוריה. סעודיה שואפת עתה להסכים על קו נוקשה כלפי איראן – כולל ניתוק היחסים הדיפלומאטיים – ובכך היא עשויה להתנגש עם סוריה הידועה בקירבתה לטהראן. סעודיה תמכה עד כה בצורה מאסיבית בכלכלה הסורית ולא ברור עתה כיצד תתחלץ סוריה מהתחייבויותיה ללא תמיכה זו. המקורות מוסרים עוד כי סעודיה שוקלת עתה מתן תמיכה למצרים.

עשרה נגמ"שים אמריקאים חדשים מדגם "ו.150" ערוכים במסדר בבסיס צבא סמוך לבירה מאנילה בטקס שנערך אתמול לרגל העברתם לרשות צבא הפיליפינים. הנגמ"שים עברו שינויים על־פי דרישותיו המיוחדות של צבא הפיליפינים, כדי להתאימם לצרכיו המיוחדים במלחמתו בלוחמי הגרילה. (צילום: א.פ.)

'אחיות ישראל הקטנות' בצרפת קובלות על מסע אנטישמי נגדן

מאת גדעון קוץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – בית־הדין של הכנסייה הקתולית האשים את "הנזירה היהודיה" מרים שנסס, העומדת בראש מנזר "אחיות ישראל הקטנות" במרכז צרפת, בהתעללות בנזירות.

הנזירות מכחישות את הטענה ואומרות כי מתנהל נגדן מסע אנטישמי. שנסס, ילידת הונגריה בת 38, הקימה מסדר נזירות שהנזירות מגדירות את עצמן כיהודיות קאתוליות, לכולן שמות עבריים והן שומרות חלק ממצוות היהדות. המסדר הוקם לאחר ששנסס, החולה כיום בסרטן, גילתה שהיא יהודיה לאחר שאמה הסתירה ממנה את זהותה בזמן השואה. היא ניהלה פעילות למען ישראל ובין השאר תבעה מן האפיפיור להכיר בישראל.

המסדר היה לצנינים בעיני גורמי הכנסיה באיזור ליון שדרשו מן הנזירות להחליט אם הן יהודיות או קאתוליות. לפני יותר משנה הגישו חמישה בני משפחה של נזירות תביעה לבית־הדין הכנסייתי האזורי נגד האם מרים ובה טענו כי היא מתעללת נפשית וגופנית בנזירותיה.

הנזירות טוענות, כי התביעה היא על רקע סכסוך כספי עם אחת המשפחות וכי הן שמעו כלפיהן התבטאויות אנטישמיות. למרות ההכחשות קבע בית־הדין, כי האם מרים מפעילה על נזירותיה "אוטוריטה מוגזמת" הפוגעת ב"שלמותן הרוחנית". עתה יהיה על הקרדינאל של ליון לפסוק בערעור שהגישו הנזירות המסודר.

הליכוד מאיים ב"מיהו יהודי" על חותמי ההסכם לקראת הקונגרס

מאת יקיר צור ועליזה ולך, סופרי "דבר"

ראשי הליכוד מאיימים לחדש את היוזמה להעברת התיקון לחוק השבות, "מיהו יהודי" בכנסת, בתגובה על ההסכם הקואליציוני לקראת הקונגרס הציוני שהתסמו התנועות הרפורמית הקונסרבטיבית והקונפדרציה עם תנועת העבודה הציונית – מפ"ם.

ראשי הליכוד קיימו בסוף השבוע שיחות טלפון עם ראשי התנועה הרפורמית והקונסרבטיבית בארה"ב בנסיון לטרפד את ההסכם. הם מאשימים את מנהיגי התנועות הציוניות מחו"ל בהתערבות בעניינים הפנימיים של הפוליטיקה הישראלית.

לסופר "דבר" נודע, כי אחד מראשי הליכוד, ששמו הוזכר בין המועמדים לתפקיד יו"ר הסוכנות, התקשר בסוף השבוע למנהיג הרפורמים בארה"ב, הרב אלכסנדר שינדלר, ואיים עליו, כי אם תתמוך תנועתו במועמד "העבודה" יפעל הליכוד להעברת חוק "מיהו יהודי" בכנסת.

ההסכם שנחתם ביום ה' בלילה, שמבטיח את ראשות ההנהלה הציונית והנהלת הסוכנות למועמד תנועת העבודה עקיבא לווינסקי ואת תפקיד הגזבר לנציג הקונפדרציה, ד"ר אברהם אביחי, היכה בתדהמה את ראשי הליכוד אשר היו טרודים במציאת מועמד מתאים לתפקיד יו"ר ההנהלה הציונית.

בין הדוברים בליכוד היו שקראו לפרישת הליכוד מההנהלה הציונית. ראש מחלקת ההתיישבות בסוכנות היהודית והנציג הבכיר של הליכוד בהסתדרות הציונית מתתיהו דרובלס אמר בתגובה, כי ההסכם "חבבני" ולא רציני. "אינני רואה אפשרות שבהסתדרות הציונית לא תהיה קואליציה מקיר לקיר". ראש מחלקת העלייה והקליטה, חיים אהרון, אמר כי "מפלגת העבודה חייבת להבין, שעמוד השידרה של ההסתדרות הציונית הם שתי המפלגות הגדולות. כל נסיון לממש הסכם זה פירושו קרע בהסתדרות הציונית".

יו"ר תנועת העבודה הציונית יחיאל לקט אמר, כי תגובות הליכוד, כולל האיומים על הזרמים הדתיים – הרפורמים והקונסרבטיבים, פירושן הפקרת האינטרסים הציוניים ביותר לשמירה על אחדות העם היהודי עבור כסא הגזברות בסוכנות היהודית. "פנינו לליכוד והצענו להם להצטרף למשא ומתן בקואליציה ובכוונה השארנו את רוב התיקים המרכזיים פתוחים למשא ומתן, ואני משוכנע שלאחר התגובות האמוציונליות הראשוניות יגבר שיקול הדעת ותקום הנהלה מקיר לקיר".

לקט הוסיף שלאחר חתימת הסכם זה ברור לחלוטין כי הכתובת לניהול משא ומתן על דמותה של ההנהלה הציונית הבאה אינה אריה דולצ'ין. בתשובה לשאלה אמר לקט כי השותפים להסכם מתנגדים בכל תוקף למינויו של דולצ'ין כנשיא ההסתדרות הציונית העולמית, אולם הסכימו כי לאחר פרישתו יינתנו לו "כל הזכויות וכל הכבוד שניתנו ליושבי ראש ההנהלה הציונית הקודמים כאשר פרשו מתפקידם".

46 צירים וסגניהם

מרכז מפלגת העבודה מתכנס היום אחרי־הצהריים כדי לבחור את 23 הצירים ו־23 סגני־הצירים, נציגי המרכז, לקונגרס הציוני. הבחירות הן אישיות־חשאיות.

על 46 המקומות של הצירים וסגני־הצירים מתמודד מספר כפול של מועמדים. יצוין, כי הן בבחירת הצירים והן בבחירת סגני־הצירים משוריינת לנשים מיכסה של כ־20 אחוז ולצעירים מיכסה של קצת פחות מ־15 אחוז.

שיעור דומה של צירים לקונגרס הציוני נבחר בשבוע שעבר בבחירות אישיות־חשאיות במחוזות המפלגה. עוד שליש במיכסת הצירים של מפלגת העבודה לקונגרס הציוני ייבחר באצבעות ועדה מסדרת.

שרי החוץ של נסיכויות המפרץ לדיון בתקיפות איראן על כוויית

מאת דן אבידן:

שרי החוץ של שש המדינות החברות בפדראציית נסיכויות המפרץ הפרסי התכנסו אמש לישיבת חירום בריאד כדי לדון בסכנה הנשקפת לכוויית בהרצאה מהגברת ההתקפות האיראניות נגדה.

אתמול התפוצצה בלב הבירה הכוויתית פצצה שהוטמנה בבניין משרדים השוכן במרחק 200 מטר ממעונו של שליט כוויית השייח' ג'אבר אל־צבאח. זמן מה קודם לכן התכנסו במעונו של השליט כל חברי הקבינט הכוויתי, שהיו כנראה המטרה של הטרוריסטים.

ארגון טרור שיעי פרו־איראני המתקרא "אלדעווה", ניסה בעבר לחסל את שליט כוויית בשל התמיכה שמושיטה מדינה זו לעיראק במלחמתה נגד איראן. קודם דווחה סברה, כי הפיגוע כוון נגד משרד של חברת התעופה האמריקאית "פאן אמריקן" בבירה הכוויתית, אולם סברה זו הופרכה מאוחר יותר על־ידי דוברי החברה והדוברים כוויתיים מוסמכים.

התפוצצות החזקה בלב הבירה הכוויתית, שלא גרמה לאבידות בנפש אבל לנזק חמרי רב, התבצעה יומיים לאחר שהאיראנים פגעו באמצעות טיל מסוג "סילקוורם" (שהם רכשו בסין) במסוף הנפט הכוויתי החשוב ליד נמל אחמדי, שממנו מיצאת כוויית כשליש מתפוקת הנפט שלה.

מראשית השנה ביצעה איראן ישירות, או על־ידי שליחים מטעמה, שבעה פיגועים נגד כוויית, לרבות ירי טילים לעבר שתי מכליות אמריקאיות שעגנו במים הטריטוריאליים של כוויית. פעולה אחרונה זו הביאה להפצצת מתקני נפט איראניים במימי המפרץ על־ידי האמריקאים ב־19 באוקטובר.

אתמול פגעו סירות מלחמה איראניות מהירות במכלית נפט יוונית, המניפה דגל פנאמה, שהובילה נפט משדה ראס־תנורה הסעודי לאוסטרליה. המכלית נפגעה ליד נמל דובאי שמדרום המפרץ הפרסי. בסוף השבוע הזהיר יו"ר הפרלמנט האיראני האסמי רפסנג'אני את כוויית וסעודיה, כי אם הן לא תחדלנה מלסייע לעיראק, תמשיך איראן לפגוע במטרות כלכליות שלהן.

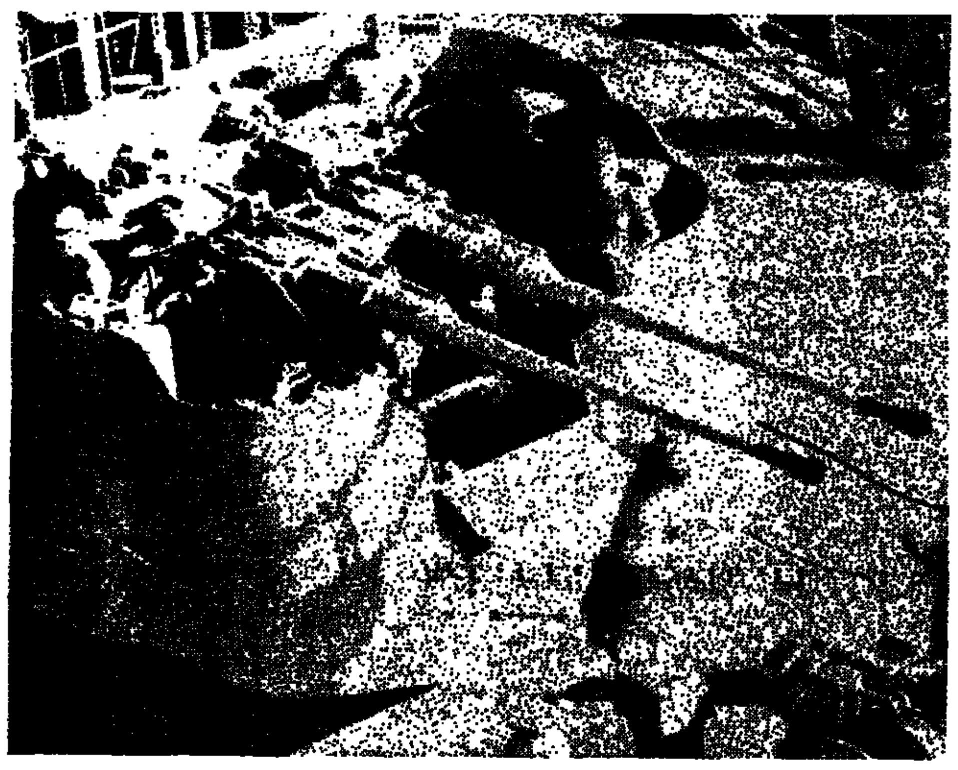

מלחים סובייטיים מעבירים את זמנם בשיזוף ובפעילות גופנית על סיפון אניית צי המלחמה הסובייטי השוהה במפרץ הפרסי. (צילום: א.פ.)

הצי האמריקאי מפעיל דולפינים לגילוי מוקשים וקומנדו במפרץ

ואשינגטון (ע"ד). – שלטונות הצי האמריקאי שיגרו למפרץ הפרסי חמישה דולפינים מאולפים, כדי לסייע בגילוי מוקשים ולמנוע התקפות של אנשי צפרדע עוינים על אוניות הצי האמריקאיות המלוות מיכליות נפט כוויתיות – מסר משרד ההגנה האמריקאי ביום ו'.

אחד מדוברי הפנטגון מסר בתדריך לעתונאים, כי הדולפינים הגיעו לאזור המפרץ ב־13 באוקטובר על־פי בקשת מפקד הכוחות האמריקאיים באזור, כדי לבצע "פעולות פיקוח וגילוי מתחת לפני המים". היתה זו הודעה ראשונה על הפעלת דולפינים לפעילות מבצעית מאז פעילותם באחד ממפרצי וייטנאם בתחילת שנות ה־70.

נוסף למיומנותם בלחימה באנשי צפרדע ובגילוי מוקשים ישנה ככל הנראה גם אפשרות להפעיל דולפינים נגד צוללות. נוסף לדולפינים משני סוגים החל הצי האמריקאי לאחרונה לעסוק גם באילופם של לווייתני "בלוגה" ושל כלבי ים מקליפורניה.

דובר הפנטגון הדגיש ביום ו' כי הצי האמריקאי מעולם לא אילף דולפינים למשימות העלולות להסתיים בהיפגעות הדולפין או במותו של אויב. הדובר הבהיר כי על־פי החוק להגנת יונקים ימיים משנת 1972, מנוע הצי מסיכונם של הדולפינים. לעומת זאת העיד מייקל גרינווד, שעבד בעבר כחוקר מדעי בצי, בשנת 1976 לפני ועדת סנאט, כי דולפינים אכן אולפו בפלורידה על־ידי אנשי ה"סי.איי.איי" ואנשי הצי להרוג אנשי צפרדע של האויב. הוא סיפר כי בין היתר פותח לשם כך מזרק מיוחד, שניתן להרכיבו על חוטמו של הדולפין, כדי להזריק גז קטלני לצוללני האויב. מומחה אחר סיפר כי הדולפינים אולפו להסיר את מסכות המגן של אנשי צפרדע עוינים ולפגוע בצינורות החמצן שלהם.

המגזר הערבי ינקוט צעדי מחאה "שיכאיבו ויפגעו במשק הישראלי"

מאת מחמוד חלילה, סופר "דבר"

הכינוס הייצוגי של הציבור הערבי, שהתקיים אתמול בשפרעם, החליט לנקוט צעדים חריפים, "שיכאיבו למשק הישראלי ויפגעו בו", במחאה על התעלמות הממשלה מן הרשויות המקומיות הערביות ועל יחסה המזלזל כלפיהן.

בכינוס השתתפו חמישה חברי־הכנסת הערבים, רוב ראשי המועצות המקומיות הערביות ונציגי מוסדות ציבור אחרים. מזכירות הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות הוסמכה לתכנן את הצעדים לקראת שביתה כללית במגזר הערבי, שביתת רעב של ראשי הציבור הערבי מול משרד ראש הממשלה בירושלים ומסע מכוניות מהגליל והמשולש לירושלים שבסופו תוקף קרית הממשלה.

משתתפי הכינוס דחו על הסף הצעה שהעלה יו"ר הוועד הארצי, ראש עיריית שפרעם אברהים ניכולא חוסיין, להחזיר את מפתחות משרדי המועצות הערביות למשרד הפנים. הדוברים אמרו שזו הצעה בלתי־מעשית, והיו שכינו אותה מעשה כניעה והתחמקות מאחריות. בין המתנגדים להצעה היו הח"כים מחמד וותד (מפ"ם), תופיק זיאד ותופיק טובי ("חדש"). לעומתם תמכו בהצעה הח"כים עבדול וואהב דראושה (מערך) ומוחמד מיעארי ("המתקדמת").

יותר ערבים מתגייסים לצה"ל בעיקר כדי ליהנות מההטבות

יותר ויותר חיילים ערבים, מוסלמים ונוצרים, מתגייסים בשנים האחרונות לצה"ל. הגיוס הוא התנדבותי המניע שמסתתר מאחורי התנדבותם, מלבד רגש השייכות למדינה, הוא רצונם להתערות ביתר־קלות בשוק העבודה האזרחי ולזכות בהטבות הנתונות לכל חייל משוחרר – כך עולה מכתבת תחקיר המתפרסמת בגליונו האחרון של "במחנה".

חייל ערבי־מוסלמי מ"גולני", מאגיסט במחלקתו, מספר בכתבה כיצד חיסלו הוא וחבריו חוליית מחבלים בלבנון: "היינו עדיין חדשים. לא ידענו מי נגד מי. הגענו למקום והתחלנו בסריקות כשפתאום החלו לירות עלינו. זיהינו את שני המחבלים, הסתערנו והרגנו אותם. ההרגשה שלי היתה טובה מאוד, כי ידעתי שנגענו בתכלס. קונפליקט לא היה לי, כי חשבתי על כך שלפני שהתנדבתי. ידעתי שאגיע לרגע הזה. חוץ מזה, בני־מיעוטים רבים מגויסים במצפון שקט".

לפני גיוסם נערך לחיילים הערבים תודריך מקיף על אופי השירות בצבא ועל הסכנות הצפויות. הם מתחייבים מראש לשרת רק ביחידות קדמיות, ואילו יחידות מסווגות, סיירות חילות האוויר והים סגורות בפניהם.

רובם מתגוררים בכפרי הגליל וערי הצפון, ומוצאם ממשפחות מהמעמד הבינוני. בטירונות הם נשבעים אמונים לצה"ל ומקבלים את ספר הקוראן או "הברית החדשה", על־פי דתם. "אני מרגיש שכל אחד חייב לשרת בצבא, כי הוא נותן בטחון גם לנו, לא רק ליהודים", אומר גריס מארון, חייל נוצרי המשרת ב"גולני".

"זוהי אוכלוסיה מאוד מבוגרת שתושביה הם רק ערביי ישראל. מלבד זאת, אנו חייבים לבטוח בהם במלוא מאת האחוזים. אלמלא האמון הזה, אין על מה לדבר" – אומרת רס"ן דינה, ראש־מדור תנאי־שירות בענף מיעוטים, המשמשת "כתובת פניות" לחיילים הערבים.

צה"ל מוכן לקלוט 500 מהמפוטרים של הלביא

מאת מלי הינגר, הכתבת הצבאית של "דבר"

צה"ל מוכן לקלוט כ־500 מהנדסים וטכנאים מנפלטי פרוייקט "לביא", ולגייסם לקבע או להעסיקם כאזרחים עובדי צה"ל.

בראשית החודש הבא תיפתח נציגות של אגף כוח אדם בצה"ל בתעשיה האווירית לשם כך.

במערכת הבטחון שבו והבהירו השבוע כי לא יועברו עוד תשלומים לסגירת פרוייקט ה"לביא" אחרי חודש מארס בשנה הבאה, וכי אלה מבין עובדי הפרוייקט שלא יזדרזו להיענות להצעות הפרישה מרצון עד מועד זה עלולים לסבול מהרעה בתנאי הפרישה מחוסר תקציבים.

מו"מ עם פורטו־ריקו ליצוא מטוסי "ערבה"

מאת וליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – התעשיה האווירית נושאת ונותנת עם פורטו־ריקו על יצוא משותף של מטוס "ערבה" – על כך מדווח ה"פליים אינטרנשיונאל".

היוזמה באה בעקבות דו"ח של נציגי התעשיה האווירית בארה"ב הטוען כי עדיין קיים שוק פוטנציאלי למטוסים אלה באמריקה הדרומית.

המדובר בהקמת מפעל אשר מלבד הייצור יתן שרותי תחזוקה למטוסי "ערבה" באמריקה הדרומית. עד היום נמכרו 90 "ערבות", רובן לאמריקה הדרומית.

שחל תובע בממשלה דיון בחוק שעון קיץ

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של "דבר"

שר האנרגיה משה שחל תובע מראש הממשלה לקיים לאלתר דיון בחוק שעון הקיץ.

השר שחל הגיש לממשלה הצעה להנהיג בישראל שעון קיץ על־פי חוק במשך שבעה חודשים בשנה מבאה מארס ועד אוקטובר, ובמשך חודשי הקיץ יולי ואוגוסט ולהרחיבו לשעתיים.

שחל מסר בסוף השבוע למשלחת של המועצה הציבורית למען שעון קיץ מטעם ההסתדרות והתעשיינים כי על־פי הנתונים תחסוך הנהגת שעון קיץ כמעט כ־10 מיליון דולאר למשק המדינה.

ירדן: אין כוונה לתת עוד שידורים בעברית

רבת־עמון (א.פ.). – פקידים בטלוויזיה הממלכתית של ירדן הכחישו ביום ו' ידיעה שהופיעה בישראל ושלפיה החליטה הנהלת הטלוויזיה הירדנית להכפיל את משך שידוריה בעברית נוכח התמשכות השביתה של הטלוויזיה הישראלית.

ביום ו' נכתב בעתון "הארץ", כי לכתב העתון בלונדון נודע דבר כוונת הירדנים מפי אדם שהזדהה בשם מחמיד הוסייני ששהציג עצמו כמנהל הטלוויזיה הירדנית. אתמול אמר עורך החדשות של הטלוויזיה הירדנית אברהים שואבה שמא מעולם לא שמע על אדם בשם זה בתחנה וכי מנהלה נקרא נאסוח מאג'אלי.

מנהל המחלקה העברית של הטלוויזיה הירדנית הארון מחמיד אמר אף הוא, שלא ידוע לו דבר על כוונה להרחיב את מסגרת השידורים בעברית.

משלחות פרלמנטריות מגרמניה – לישראל

מאת סופר "דבר"

משלחת הבונדסטאג המערב־גרמני בראשות סגן הנשיאה שלה, אנמארי רנגר, עומדת להגיע היום (יום א') לביקור בארץ. במשלחת נציגי ארבע המפלגות המיוצגות בפרלמנט: הדמו־נוצרים, הסוציאל־דמוקראטים, הליברלים וה"ירוקים". המשלחת עומדת להיוועד עם יו"ר הכנסת שלמה הלל, עם ראש הממשלה יצחק שמיר, עם סגן־ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ועם אישים אחרים.

אנ־מארי רנגר היא גם יו"ר האגודה הפרלמנטארית גרמניה־ישראל, והיא תיפגש כאן עם ח"כ דב בן מאיר, יו"ר האגודה בישראל.

מחר עומדת לבוא לארץ גם משלחת של הנהגת הסוציאליסטים הצעירים במערב־גרמניה בראשות נשיאה מיכאל גוטמנס כאורחת המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה והמשמרת הצעירה של מפ"ם.

המשלחת תיוועד עם שמעון פרס, עם מזכ"ל העבודה עוזי ברעם, עם ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד ועם הח"כים נאוה ארד ואליעזר גרנות. כן תיוועד המשלחת עם עו"ד פאיז אבו־רחמה בעזה, אחד החברים המיועדים למשלחת הירדנית־פלשתינית לשיחות השלום.

שחמט

הפסד שני לקספרוב במשחק החמישי בקרב

מאת אהרן איברס

אלוף העולם בשחמט גארי קספרוב נחל את הפסדו השני לטוען לכתר, אנאטולי קארפוב, בדו־קרב לאליפות העולם המתקיים בסביליה שבספרד. לאחר המשחק החמישי בדו־קרב בן 24 המשחקים מוביל קארפוב ביתרון 2:3. השחקן שיגיע ראשון לשישה נצחונות, או יצבור 12.5 נקודות יזכה בתואר האלוף. תוצאת תיקו תספיק לאלוף העולם לשמור על תוארו.

קארפוב, שהתאושש מהפסדו במשחק הרביעי לאחר שבע פסק זמן, הציג משחק נמרץ והתמיד ביצירת בעיות ליריבו. קספרוב בחר בהגנת גרינפלד, אך נראה כי הטוען לכתר התכונן כראוי לדו־קרב זה, והפתיע בחילופי כלים בהירים. דבר שגרם ליריבו קשיים ברובים, וכבר במשחק השני, נקלע האלוף לדוחק זמן חריף – נותרה לו פחות מדקה לשבעה מסעים, ובמסע ה־38 נאלץ להיכנע.

המומחים מציינים, כי משחק זה היה התקיף בבין המשחקים ששוחקו עד עתה. רב־האמן האמריקאי, מקסים דלוגי, ציין כי קספרוב הפסיד את המשחק מפני שהיה לו בבחון שהוא יצאת. המשחק השישי יתקיים מחר וקספרוב יפתח בכלים הלבנים.

להלן מסעי המשחק:

לבן: קארפוב, שחור: קספרוב

1. ד4 פו6 2. ג4 ז6 3. פג3 ד5 4. גד5 פד5 5. ה4 פג3 6. בג3 רז7 7. רג4 ג5 8. פה2 פג6 9. רה3 0־0 10. 0־0 רז4 11. ו3 פא5 12. רו7+ צו7 13. וז4 צו1 14. מו1 מהד6 (על מסע זה חשב השחור 64 (!) דקות) 15. ה5 מהד5 16. רו2 צד8 17. מהו6 18. הא4 מהד7 19. רח3 רהז3+ 20. מח2 מהג4 21. צב1 ב6 22. צבב מהד5 23. מהד3 פג4 24. צב1 ב5 25. מח3 א6 26. פו1 גד4 27. פו3 צד8 28. א4 דג3 29. מהג3 מהה6 30. מהב4 31. צב4 פד2 (התוכנית מוטעית של השחור) 32. צבא4 פו1+ 33. מח3 צד1 34. מהב2 צג1 35. מהה2 ה5 36. רח1 מהד7 37. מהא6 צא1 (בדוחק זמן חריף בנסה קספרוב להכבין ליריבו מלכודת 38. צבא1?? מהזx4) 38. מהו6+, והשחור נכנע.

هكذا من الاصل

مكتز من الاجيال

קאסטרו הלם בשולחן וגידף את חרושצ'וב על שנכנע לארה"ב

ואשינגטון (א.פ.) . – כשמנהיג ברה"מ ניקיטה חרושצ'וב הסכים לפנות את הטילים מארמת קובה ב־1962, הכה פידל קאסטרו על השולחן וגידף את המנהיג הסובייטי, משום שחשב שהקרמלין בוגד בו – כך מספר עריק קובני.

„הייתי שם", מספר גנראל רפאל דל פינו דיאז בתארו את אירועי ה־28 באוקטובר 1962, אז הגיעה לקאסטרו, ששהה בבסיס הצבא בהאוונה, הידיעה על החלטתו של חרושצ'וב להסיג את הטילים, דבר שהתפרש ככניעה לדרישותיו של הנשיא האמריקאי ג'ון קנדי. הנשיא הקובני הבין, כי „הוא היה פיון במלחמת המעצמות" – כפי שהגדיר זאת דיאז. דיאז ציין, כי חרושצ'וב לא התייעץ עם קאסטרו לפני ההחלטה.

דיאז, שערק לארה"ב בחודש מאי שעבר, סיפר כי הקצינים הסובייטים ששהו בקובה זעמו על החלטתו של חרושצ'וב לא לנסות לפרוץ את המצור הימי, שהטיל הצי האמריקאי על קובה. הוא אמר, כי הקצינים הסובייטים החליטו להפיל מטוס ביון אמריקאי ללא הרשאה ממוסקווה, משום „שרצו לעורר עימות".

הוא סיפר, כי קאסטרו התרגז במיוחד על הסכמתו של חרושצ'וב לאפשר לנציגי האו"ם לנסוע לקובה ולבדוק את הוצאת הטילים. קאסטרו ראה בכך פגיעה בריבונותה של ארצו ובשלב מסוים הציע, שהנציגים יסעו למוסקווה „לבדוק את ביתו של חרושצ'וב". „האם הוא חושב שקובה זו החווה שלו?", שאל פידל.

ביצים סרוחות ואבנים הושלכו על המועמד לנשיאות קוריאה

סיאול (רויטר) . – המועמד מטעם הממשלה לנשיאות דרום קוריאה, רו טאי־וו, ביטל אתמול אסיפת בחירות בעיר אירי, לאחר שמאות סטודנטים מחו נגד ביקורו והתנגשו עם כוחות המשטרה. היתה זו הפעם השנייה שסטודנטים הפריעו למהלך מסע הבחירות של רו.

המשטרה ירתה רימוני גאז מדמיע לעבר המפגינים, שהשליכו אבנים וקראו קריאות בנוסח „רו, לך הביתה" ו„אל תעשו אותו נשיא". הסטודנטים השתלטו על הרחבה שמול תחנת הרכבת בעיר אירי, שם היה אמור המועמד לנשיאות לשאת את דבריו, ויועציו של רו המליצו לו לבטל את האסיפה.

קודם לכן הסתערו מפגינים על סניף „מפלגת הצדק הדמוקראטי", מפלגתו של רו, קרעו שלטי ברכה ודיוקנאות של הגנראל לשעבר, שהוכרז למועמד לאחר סדרת הפגנות סוערות נגד הנשיא הנוכחי צ'ון דו־הואן.

קבלת הפנים למועמד הממשלתי היתה קשה במיוחד בעיר קוואנג'ו, שם נהרגו יותר מ־190 בני אדם בהפגנות ב־1980, נגד ממשלתו של צ'ון. רו, שבעת ההפגנות העקובות מדם היה עוזרו הבכיר של צ'ון, התקבל בביצים סרוחות ולעברו אף הושלך רימון גאז מדמיע. המשטרה ירתה גאז מדמיע על מאות סטודנטים ואורחים, שהפגינו נגד בואו של רו לעיר, למרות הכרזתו בזכות „הרוח הדמוקראטית הגדולה" של ההתקוממות בקוואנג'ו.

אלפי נשים מבנגלדש שהיגרו לחפש עבודה – יושבות במעצר

דאקה (ע"ר). – קרוב ל־10,000 נשים מבנגלדש, שיצאו לחו"ל עם מסמכים מזוייפים כדי למצוא עבודה בארצות שונות, נתונות עתה במאסר – הודיעה הוועדה לזכויות האדם כאן ביום אתמול.

סקר שעשתה הוועדה גילה, כי מחצית מן הנשים האלה מרצות תקופות מאסר במזרח התיכון והיתר בהודו, פאקיסטאן, בורמה ומערב־גרמניה.

מוצא הנשים האלה הוא ממשפחות כפריות עניות. הן הועברו לחו"ל על־ידי סוכנים בלתי־חוקיים, שהבטיחו להן משכורות גבוהות ועבודות בתנאים טובים. „הנשים האסורות הן קרבן של עוני כרוני ומחדלים במדיניות הרווחה בבנגלדש", אמרה הוועדה בהודעתה והיא קראה לממשלת בנגלדש לפעול להחזרתן של הנשים למולדתן.

הרכילות היא השמן המפעיל את גלגלי החברה – טוען פסיכולוג

לונדון (ע"ר). – לאחר מחקר של שש שנים לגבי מהותו של אחד העיסוקים הפופולריים ביותר בעולם כולו, הגיע הפסיכולוג ד"ר ניקולאס הלמר מאוניברסיטת דאנדי בסקוטלנד למסקנה, כי הרכילות טובה לבריאות. „זהו השמן המפעיל את גלגלי החברה", טען הלמר בדו"ח שפרסם בנושא הרכילות אתמול.

הלמר הופתע לגלות, כי אנשים עוסקים ברכילות במשך שבע שנים ביממה. הוא מכליל לתוך הגדרת הרכילות שיחות חולין שוטפות, עם הוצאת דיבה או בלעדיה, וקובע, כי זהו דחף טבעי המסייע לבני אדם להבין את השינוים ביחסי אנוש וללמוד על חולשותיהם ועוצמתם של אחרים.

„הרכילות היא תופעה מועילה מאוד. כל מה שאנו עושים בחיים תלוי בה. היא מהות החברה בתוכה אנו חיים", הוא אומר במסקנות מחקרו.

אזרחים טאמילים נמלטים מחצי האי ג'אפנה, שם נמשכת הלחימה בין הצבא ההודי למורדים הטאמילים. אתמול נעשו נסיונות להשיג הפסקת אש בין הצדדים, אך אלה הסתיימו ללא כל תוצאות. (צילום: א.פ.)

הדינוזאור הגדול באסיה נתגלה בסין: צמחוני וטיפש כתרנגולת

פקין (עייר) – מדענים סינים וקנדיים חשפו שרידי שלד של הדינוזאור הגדול ביותר, שנתגלה עד כה באסיה במדבר גובי – מסרו חברי המשלחת המשותפת שחזרו מן המדבר.

במסיבת עיתונאים שקיימו חברי המשלחת אתמול בפקין הם אמרו, כי החיה העתיקה היתה באורך של 30 מטר בערך, מזונה היה צמחוני, ובנראה היתה טיפשה כמו התרנגולת המודרנית.

הדינוזאור מסוג זה שנתגלה נדד על פני הג'ונגלים והביצות של צפון מערב סין, איזור שהוא עתה מדברי וצחיח, לפני 160 מיליון שנים – אמר דונג זימינג, מן המכון הסיני לפלאונטולוגיה של בעלי החוליות.

הדינוזאור הזה, שטרם ניתן לו שם, הוא ממצא נדיר ויקר־ערך ונתגלה בסיור משותף של חודשיים ימים, בו השתתפו מדענים סינים וקנדיים, שחקרו את ההקבלה בין שרידים מאובנים של דינוזאורים באסיה לבין אלה של צפון אמריקה, יבשות שהיו מחוברות לפני מיליוני שנים.

אנשי המשלחת מסרו, כי הם חשפו „אתר קבורה עשיר באורח יוצא מגדר הרגיל של דינוזאורים" בשטח מדברי, שאחד כך סופר עליו, כי מהלכות בו רוחות רפאים. המשלחת גילתה חוליות מאובנות במצב כמעט מושלם של רגלי דינוזאור אחר, טורף, שזוהה לראשונה ב־1983.

קליפות ביצי דינוזאור, יער מאובן, עקבות עתיקים ביותר של רגלי דינוזאורים ותנינים נתגלו גם־כן באגן יונגאר במדבר גובי בסיור אחר של המשלחת בליבה של מונגוליה.

דונג אמר, כי המחקר של הדינוזאורים הוא עדיין בתחילתו בסין, אך ציין כי מדינה זו היא אחד המאגרים העשירים ביותר של שרידים מאובנים של חיה עתיקת־יומין זו.

המהגרים הרוסים שחזרו הביתה מבקשים להגר שנית לניו־יורק

מוסקווה (ע"צ). – כ־70 אחוז מהמהגרים הסובייטים, שכלי התקשורת דיווחו על שובם לברה"מ ושנרשמו רשמית אצל שלטונות ארה"ב, שבו מחדש לארה"ב – נודע ממקור דיפלומטי אמריקאי במוסקווה.

מקור זה אמר, כי מבין 60 עד 70 מהגרים שחזרו לברה"מ ונרשמו על־ידי שלטונות ארה"ב, „כמעט 40" החליטו לבסוף לשוב לארה"ב, רובם לניו יורק. אותו מקור אמר, כי יתכן שלמעשה חזרו מהגרים נוספים, שכן אלה המחזיקים בדרכון או בתעודות תושב של ארה"ב, „יכולים פשוט לעלות למטוס" בלי נהלים נוספים.

סגן־הקונסול הסובייטי בוואשינגטון, אלכסיי זאוואזין, הודיע ביוני כי 146 סובייטים שהיגרו לארה"ב חזרו מאז נובמבר אשתקד לארצם. המקור הדיפלומטי האמריקאי הכחיש את הידיעות הסובייטיות, שלפיהן אלפי מהגרים נוספים מתכוונים לשוב לברה"מ, ואמר כי מן הסתם כללו השלטונות הסובייטים במספר זה את האנשים המבקשים פשוט לבקר אצל קרובי משפחותיהם שנשארו בברה"מ.

רוב המהגרים שחזרו לברה"מ והתקשרו אל הנציגות הדיפלומטית האמריקאית במוסקווה, הכריזו כי עזבו את ארה"ב משום שהתגעגעו למולדתם ובשל קשיים למצוא תעסוקה. אולם, בשובם לברה"מ נתקלו באותן הבעיות, ולכן החליטו לנסות פעם את מזלם בארה"ב.

אנו מרבים לריב – מספר הבעל אחרי 80 שנות נישואין

מאת שפרה הורן, סופרת „דבר" ביפאן

טוקיו (מיוחד ל„דבר"). – הירוקוצי וסאטה אונישי מקמקורה שביפן, שניהם בני 98 שנים, חגגו בחברת בני משפחתם 80 שנים של חיי נישואין. על פי המהדורה האחרונה של ספר השיאים „גינס", בני הזוג שוברים את השיא הקיים בחיי הנישואין הארוכים ביותר.

הירוקוצי נולד במיהמה ב־2 ביוני 1889 וב־10 לחודש של אותה שנה נולדה סאטה באותו הכפר. שניהם הכירו במסיבת ריקודים בכפר והתחתנו בגיל 18. בני הזוג מתגוררים בדירתם, מכינים לעצמם את ארוחותיהם ואינם נזקקים לכל עזרה מבחוץ. שניהם שרויים בבריאות תקינה ומעולם לא סבלו ממחלה רצינית, זאת למרות טענת הבעל כי אשתו סובלת מליקוי שמיעה.

הירוקוצי הודה, כי הוא ואשתו נוהגים לריב לעיתים קרובות, זאת למרות הכחשותיו של הבן בן ה־72 המנסה לטשטש להרמוניה בין הוריו הישישים.

מחיר שיא ליהלום הלבן

ניו יורק (ע"ר) היהלום הלבן הראשון שנתגלה בדרום אפריקה, יהלום „פורטר רודס" של 54.99 קראט, נמכר במכירה פומבית ביום ג' במחיר שיא של 3.85 מיליון דולאר.

לורנס גראף, סוחר יהלומים מלונדון, רכש את האבן במכירה הפומבית של חברת „סותבי". לא נמסר מי מכר את היהלום.

בין הבעלים של היהלום בעבר – הדוכס מווסטמינסטר, המהראג'ה מאינדור וסוחר היהלומים הארי וינסטון.

עובדי מדינה בקניה יפוטרו אם יביאו לעולם ילדים רבים

ניירובי (רויטר־עתי"ם) – נשיא קניה דניאל אראפ מוי הזהיר, כי הוא עשוי לפטר עובדי־מדינה בכירים שיש להם יותר מדי ילדים, משום ששומה על אלה להוות דוגמא לתכנון המשפחה.

„עובדי מדינה רבים ממשיכים להוליד ששה, שבעה ואפילו שמונה ילדים. הם אינם מודעים לחומרת העניין. אני הודיע על ביצוע חקירה במגמה לפטר אנשים כאלה", הוא אמר באסיפה פומבית בניירובי השבוע.

מוי נימק את כוונת הפיטורים שלו באומרו, כי פיטורי עובדי־מדינה בעלי משפחות גדולות, יתן להם את טעם המצב של אנשים בעלי משפחות קטנות יותר, שלהם אין אמצעים להאכיל את ילדיהם.

אוכלוסית קניה גדלה בשיעור של 3.8 עד 4 אחוז בשנה, אחד משיעורי גידול האוכלוסיה הגבוהים ביותר בעולם.

הנקודה הדרומית ביפאן עומדת לשקוע כליל בים

מאת שפרה הורן, סופרת „דבר" ביפאן

טוקיו (מיוחד ל„דבר"). – האי היפאני הזעיר אוקינוטורישימה, המציין את גבולה הדרומי של יפן, עומד להימחק מעל המפות הימיות. מחקרים גאולוגיים שבוצעו באי, המרוחק מטוקיו כ־18,000 ק"מ, העלו כי לא נותרו ממנו אלא שני סלעים בגובה של 70 ס"מ בלבד, וגם אותם לא ניתן לראות בזמן הגאות.

תחזיות שנערכו באי הוכיחו, כי האי כולו עומד לשקוע אל מתחת לפני המים ובכך תימחק כליל נקודת הציון הדרומית ביותר של קבוצת האיים היאפנית.

במלאת שלושים לפטירתה של אחותי ודודתנו

דבורה סלמן ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ב' ג' חשון תשמ"ח 26.10.87
בשעה 13.30 בהר המנוחות גבעת שאול ירושלים

המשפחה

למשפחה
ולקיבוץ מעין צבי

אתכם באבלכם במות

אשר מניב

ממעצבי הפעולה הרעיונית בבית ברל

ההנהלה וחבר העובדים
בית ברל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

יואל לינדנבוים

(גימלאי תנובה אקספורט)

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ב' חשון תשמ"ח 25.10.87 בשעה 15.30 בבית העלמין בכפר־סבא.
השבעה בבית אגמון, השקדים 36 א' סבא.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת

אשר תירוש

מותיקי כפר יחזקאל

ההלויה תתקיים היום
יום ראשון ב' חשון תשמ"ח
25.10.87 בשעה 15.00
בבית הקברות בכפר יחזקאל

המשפחה
ובית כפר יחזקאל

ביום השלושים לפטירת בעלי
אבינו וסבנו היקר

סיני שולדנפרי
ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי
ד' בחשון תשמ"ח 27.10.87 בשעה 3.00 אחה"צ.
בבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה.
התחבורה תצא בשעה 2.00
מבית המנוח רח' הגוטר 7 קריית חיים.
(נפגשים בשעה 3.00 בבית העלמין הצבאי בחיפה).

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו

סוניה לינד (הבר)
ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שני 26.10.87
בשעה 16:00 בבית הקברות של קבוץ גברעם.

בית גברעם

לחברתנו רוזנברגר רבקה
אתך באבלך במות

אחותך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף [illegible]
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אשתי, אמי, אחותי וסבתנו היקרה

שושנה פיירשטיין

ביר אמרים

ההלוייה תתקיים ביום א' ב' חשון תשמ"ח 25.10.87 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול בת־ים חולון.
התחבורה תעמוד לרשות המלווים מבית המנוחה בשעה 1.00 אחה"צ מרח' יהושע בדנון 43 תל־אביב.

אבלים:
בעלה: יעקב
בתה וחתנה: אורה ואהרון שהרור
נכדיה: עדי וכפיר
אחותה: מלה וב"ב

יקירנו

ישראל ברוק

איננו

ההלויה תצא היום יום ראשון ב' חשון תשמ"ח
25.10.87 בשעה 1.45 אחה"צ
מבית המנוח ברח' הנשיא 2 חדרה
לבית העלמין החדש בחדרה.

אשתו: פנינה
בנותיו ובנו: רינה, יעל ואלי ומשפחותיהם
אחיו: אורי ומשפחתו

לחברתנו גילה רוטשור
אתך באבלך במות

אמך ז"ל

בנק קונטיננטל בע"מ
ההנהלה והעובדים

יקירנו

יעקב לוריא

איננו

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ב' חשון תשמ"ח 25.10.87 בשעה 2 אחה"צ
בבית העלמין בקריית שאול נפגשים ליד השער

אבלים: אשתו: צביה
בנו וכלתו: רפי ודניאלה
בתו וחתנה: רחל ועמירם גולן
אחיו וגיסתו: שלום ומינה לוריא וב"ב
נכדיו וכל בני המשפחה
השבעה בבית המנוח שד' מוצקין 25, תל־אביב

קבלת מודעות 24 שעות נדחף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' נדחף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

הלוח הכללי

דירות למכירה
• בגבעתיים 3 במיקדו ק"ג ובלו 15.00 ,08000 ,03-287840 (23281)

הצעות עבודה
• דרושות צעירות נאות בדמה גבוהה לסטל בבית הלקוח, מלון 03-256052 (23574)
• בחורים רציניים בלבד אשר צבא לעבודה במוסך לתופרי בניין 03-575675 (23564)
• [illegible] 03-5593774 (23267)
• לסטל עם מכוניות [illegible] 03-374006 (23241)
• 3000 – 8000 דולר, אם את צעירה יפה [illegible] V.I.P [illegible] 03-5464514 (23240)
• דרוש מנהל לסטל [illegible] 03-836287 03-820037 (23256)
• דרוש סלים [illegible] 03-374006 (23230)

מכוניות
• סובארו דיזל 1400 1977 [illegible] 03-377115 (23227)

השכרת רכב
• רכב לצעירים [illegible] 03-297588 (23459)

רהיטים
• מהודבנות [illegible] 03-734007 440.– 03-834528 (23352)

הלוואות
• [illegible] 03-380154 (23360)
• [illegible] 03-372625 (23331)

ריפוי והדרכה
• [illegible] 03-292541 (23437)
• [illegible] 052-570073 (23433)
• [illegible] 03-7516685 (23427)
• [illegible] 03-299268 (23424)
• [illegible] (23422)
• [illegible] 03-292594 (23421)
• [illegible] 03-824006 (23428)

פוליש ונקיון
• [illegible] 03-591083 (23425)
• [illegible] 03-318579 (23324)
• [illegible] 03-313599 (23321)

אסטרולוגיה
• [illegible] 03-393643 (23326)

נרשמו לנישואין
• [illegible] (23414) (23410) (23405) (23401) (23396)

שונות
• [illegible] (23350)

הכרזות
• [illegible] 03-7526045 (23358)
• [illegible] 03-204614 (23346)
• [illegible] 03-5464514 (23248)
• [illegible] 03-248533 03-249326 (23242)

ירושלים

ריפוי והדרכה
• [illegible] 02-383395 (23286)
• [illegible] 02-422405 (23256)
• [illegible] 02-232083 (23235)

• [illegible]

■ ג'יבוטי

עסקים מצויינים ממלחמת המפרץ

מי יוצא נשכר ממלחמת עיראק־איראן? פרט לסוחרי הנשק, רק יחידים. אחת מהם – ג'יבוטי. המדינה הזו – לשעבר מושבה צרפתית זעירה – שוכנת במוצאו הדרומי של ים־סוף. נושאת המטוסים הצרפתית הענקית „קלמאנסו" הגיעה לנמל שלה, בעל המיקום המעולה, בליווי צי של ספינות־מלחמה (צרפתיות, בריטיות, הולנדיות ובלגיות) – ואז התרחש שם נס קטן.

כשהצביעו תושבי הארץ – לשעבר בסומאליה – בעד העצמאות, היו להם רק סיכויים קלושים לחיות חיים שלווים. 250,000 התושבים (כיום 420,000) מחולקים בין שתי קבוצות: הרוב הם בני איסא, ומולדתם משתרעת משני עברי הגבול, בין סומאליה ואתיופיה; המיעוט משתייך לעם האפארים, שרובו חי באתיופיה. השנים תיעבו זה את זה מאז ומעולם, והיום הם כלולים בממשלה חד מפלגתית, שתחושת הבטחון־העצמי שלה חזקה דיה לאפשר למתנגדיה לדבר ככל העולה על רוחם.

בשנה הראשונה לעצמאותה של ג'יבוטי פרצה מלחמה במדבר אוגאדן – בין אתיופיה וסומאליה. כך הוסחה דעתם של הסומאלים מטענתם רבת השנים לזכות על איזור ג'יבוטי הקטנטן. אבל צדו השני של המטבע כמעט חנק את הארץ הזעירה למוות: מסילת־הברזל הפונה במעלה אתיופיה – עורק החיים, מבחינת הכנסות ותעסוקה, של מדינת־הגמל – נחסמה. בעיתות שלום, נושאים פסי הברזל הללו 56 אחוז מן היבוא האתיופי וכמעט את כל האספקה הסדירה של ג'יבוטי. במקום תנועה דו־סיטרית זו נהפכה הדרך לנתיב חד־כיווני של המוני פליטים.

עד לחידוש הפעלתה של מסילת הברזל הוטס מזונם של בני ג'יבוטי מן העיר פאריס. בג'יבוטי חיים. כשנים־עשר אלף צרפתים, אזרחים וחיילים, ובגלל הנוכחות הימית במפרץ הפרסי ובמזרח־התיכון גדל מספרם: על „קלמאנסו" לבדה הגיעו אלפיים איש. אנשי הסיוע־האזרחי הצרפתי – בכלל לא בלתי־נראים – מתקבלים בג'יבוטי בעין יפה, ומביאים עמם מעט תחושת שגשוג: התל"ג של ג'יבוטי הוא אמנם רק 600 דולר לנפש, אבל זה כפליים מן התל"ג־לנפש של סומאליה, ופי שלושה מזה של אתיופיה.

הקשר הצרפתי חיוני לג'יבוטי. הסדר העצמאות מתיר לצרפת, בעצם מחייב אותה, להציב במקום 3,000 עד 4,000 חייל, כדי להגן על המדינה הצעירה (נוסדה ב־1977) ולאמן את צבאה. התושבים הם מוסלמים, אך אין זה מפריע למכירתם של יינות צרפתיים, כשם שאין זה מפריע למכירתו החופשית של ה„קאט", הסם הקל והנוסך שלווה על הגברים: הנשים (הנהנות משוויון מלא, תחת מערכת חוקית כמעט־מערבית) מפעילות את כל הכלכלה המקומית.

בין הקשתות – חלקן שעריהם של פונדקים ומסבאות, חלקן פתחיהם של בנקים – הדומות לסאונה־באוויר־הצח, אין כל תחושה של דחיפות ובהילות ואין כל תחושה של איום. אפילו לא בזכרון הטרי של ההתפרצות הטרוריסטית היחידה, שאירעה בתחילת האביב. בחודש מארס ישבו אנשי לגיון־הזרים הצרפתי על מרפסת בית־קפה וסעדו את ליבם, ולפתע התפוצץ התיק השחור שהיה מונח בקרבתם. שני מלחים ונערת ליווי צעירה נהרגו. שני נהגי־מוניות התנערו מהשפעת ה„קאט" למשך פרק־זמן שהספיק לרישום תווי פניו של אדון אחר, שעזב את מלונו כשהוא נושא תיק, וחזר בידיים ריקות. החשוד הציג דרכון טוניסאי, אך כנראה עבד בשירות האיראנים. הוא עדיין ממתין למשפטו. זרים לא־צרפתים משאירים רושם בל־יימחה בזכרונם של הנהגים המקומיים.

השלווה המאפיינת את הארץ מחזקת את טענת האזרחים, כי נשיאם, חסאן גולאד אפטידון, שונה מכל המנהיגים האפריקאים האחרים: הוא יכול ליטול חופשה בת שלושה חודשים בחו"ל ולחזור ולמצוא את כסאו מצפה לו. הישגו האחרון של הנשיא הוא קביעת בירתו כמקום מושבו של מטה אירגון הבצורות והפיתוח הבין־לאומי – חברות בו גם אתיופיה, קניה, סומליה, סודאן ואוגנדה – ששם לו למטרה לפתח את אגני הנהרות של החלק המזרחי של היבשת השחורה.

השנה הוכה האיזור בשנת בצורת נוספת. אגני הנהרות מצומצמים מיובש. המשימה הראשונה של חברות האירגון היא ללמוד לדבר זו עם זו. כדי לשמח את המארחים – המייצגים 0.4 אחוזים ממאה־מיליון תושביהן של שש המדינות החברות באירגון הבצורות – נקבע כי הצרפתית תהיה השפה הרשמית של האירגון, בצד האנגלית. מיד ביקשה סודאן להעניק לערבית מעמד דומה. אם תתקבל הבקשה, תבקש קניה יחס דומה לשפת סוואהילי, סומאליה – לסומאלית, ואתיופיה – לאמהארית. רוב המשאבים המצומצמים של האירגון – מתנת ממשלת איטליה – יבוזבזו על שכר־מתרגמים.

במפתיע, יש דברים הראויים לתרגום. בפגישת מייסדי האירגון, שהתקיימה באחרונה, שכנע הנשיא גולאד את שכניו למודי החרב – קולונל מנגיסטו היילה מאריאם מאתיופיה וגנראל סייאד באר מסומאליה – לעשות מה שלא עשו זה עשר שנים: לשבת לשולחן הדיונים ולדבר.

רופאים אינדונזיים בג'קארטה הצליחו בסוף השבוע להפריד תאומות סיאמיות מחוברות בראשיהן, ילידות יולי השנה.

■ ארה"ב

כאן שונים החוקים

כשפלורידה תפסה השנה סיסמה למשיכת תיירים, נמצאה לה זו: „פלורידה: כאן החוקים שונים". הם אכן שונים. החל ב־1 באוקטובר, בעקבות חוק חדש, קל יותר בפלורידה מאשר בכל מדינה גדולה אחרת בארה"ב לרכוש אקדח.

לפי החוק יכול עכשיו כל אדם, חוץ מפושעים שחויבו בדין, פסיכוטים מאושפזים ושיכורים שהורשעו פעמיים, לשאת אקדח. השינוי בחוק נועד להקל על אנשים לשאת נשק מוסתר, אבל בגלל פירצה שבשגגה הותר לשאת נשק גם בגלוי. מוטב, כך סבורים רבים, לדעת שהאדם הבא לקראתך הוא חמוש מאשר להיווכח בזה באיחור. לא כן מחוקקיה של פלורידה. הם מיהרו להתכנס למושב חירום השבוע כדי להבטיח שהנשק יישאר בלתי נראה.

בכל מחוזות דרום־מזרח פלורידה, פרט לשלושה, אפשר לקנות רובה במקום, ללא תקופת צינון שכוונתה למנוע אדם מקניה ושימוש ברובה ברגעי זעם. בעד 125 דולר, ולאחר מספר שעות של אימון בנשק חם, יכול קונה להשיג רשיון לנשיאת נשק מוסתר על גופו. בעבר ניתנו רשיונות רק לאנשים שיכלו להוכיח לשלטונות כי יש להם סיבה טובה להיות חמושים בפומבי. עכשיו כל מי שרוצה לשאת אקדח רשאי לעשות זאת.

תומכי החוק אומרים שפושעים יחשבו פעמיים לפני שיתקפו מישהו. אוכלוסיה חמושה היטב, טוענים הם, עשויה לשים קץ למעשי טבח בידי נושאי נשק משוגעים. „בימים הטובים ההם", אומר מנהל חנות הרובים במיאמי, ליד מיאמי, „לא שמעת מעולם על מקרי הרג המוני, מפני שכולם היו חמושים". עסקיה של חנות זו, כמו של חנויות נשק אחרות, מכבר פורחים עכשיו. עד 1 באוקטובר פנו כ־20,000 איש מסביבות מיאמי ופורט לאודרדייל לקבלת רשיונות לנשיאת כלי־נשק מוסתרים, וכמספר הזה פנו מאז ועד היום.

האלימות בפלורידה רבה. בשנה שעברה מתו 532 איש מפציעות רובה. במיאמי רבתי בלבד, בעלת חוק הנשק הקשוח ביותר, עד חוק המדינה החדש שבא במקומו, נהרגו ב־1986 בירית אקדח 169 אנשים, יותר משנהרגו בדרך זו, באותה תקופה, בכל מערב אירופה. אבל תומכי החוק מצטטים נתונים המראים, כי שיעור הפשע האלים במדינות שבהן כלי־הנשק המוסתרים הם בלתי־חוקיים גדול הרבה יותר מאשר במדינות שבהן הם חוקיים.

בשביל אגודת הרובה הארצית, החוק החדש הוא גמר מזהיר למערכה בת שלוש שנים נגד אותן ממשלות מקומיות, המטילות הגבלות על אקדחים. במקום לנסות ולבטל חוקים כאלה בכל עיר לחוד, העלתה האגודה את הנושא לדיון לפני סמכות גבוהה יותר, בית־המחוקקים של המדינה. כאן שולטים מזמן השמרנים הכפריים, והצטרפו אליהם בשאלת הנשק חברי הבית הקובאניים ממיאמי; רבים מן הגולים הקובאניים רואים בבעלות פרטית על רובים אמצעי מרתיע מפני הפיכות קומוניסטיות. החוק עבר את שני בתי בית־המחוקקים ברוב של יותר משני־שלישים.

■ אירלנד

פעם זה היה הרעב; היום המסים

לאחר עשר שנים של ניהול כלכלי לקוי, נהפכה אירלנד למקום עצוב. אחד מהמודדים לקביעת דרגת העצב הוא מספר האנשים העוזבים את המדינה. בתחילת העשור עזבו את אירלנד 1,000 אנשים בשנה; עד סוף 1987 ינטשו אותה 30,000. אף שהיא מחזיקה בשיעור הילודה הגבוה ביותר באירופה, מתחילה עקומת מספר התושבים ליפול מטה.

היסטוריית ההגירה האירית ידועה: בין השנים 1801 ו־1921 עזבו כשמונה מיליון אירים את האי הנתון לשלטון בריטי. רובם פנו לעבר צפון אמריקה. הסיבות העיקריות ליציאה היו אז הדיכוי והרעב. היום סיבותיה של נדידת התושבים הן ריבוי מיסים ומיעוט משרות. בחמש השנים האחרונות גדלה האבטלה לכרבע־מיליון איש (20 אחוז מן האוכלוסיה) וכל שנה מאבדים עוד 16,000 איש את עבודתם. המיסים גבוהים מאוד – כדי לממן את אחד השיאים העולמיים של חוב חיצוני לגולגולת – והמשכורות נמוכות.

דייבי־קלהר־מקקארתי, יועצים כלכליים, חישבו ומצאו, כי גל ההגירה הנוכחי יימשך עד 1991 ואז ירד ל־22,500 בשנת 1996, ול־18,000 בשנה שאחרי־כן. בעשרים־וחמש השנים הבאות יעזבו את הארץ חצי מיליון מתושביה, רובם בעשור השלישי לחייהם.

רבים מהעוזבים הם משכילים, שהיו מסוגלים לשאת על כתפיהם כל תהליך הבראה שאמורה לעבור מדינת האי הקטנה. שישה־עשר אחוז מבוגרי 1985 כבר עזבו את הארץ, כמוהם כ־27 אחוזים מבעלי התארים הגבוהים יותר. בין בעלי תואר ראשון בארכיטקטורה עזבו את אירלנד 70 אחוז ובין בוגרי הנדסה – 38 אחוז.

מה על צ'ארלס הוגיי, ראש ממשלת אירלנד, לעשות בנדון? כל הפוליטיקאים האירים מתנגדים להגירה – ממש כשם שכל ההגמונים האירים מתנגדים לחיי חטא. האוגיי אומר שאין היא לרוחו ושהוא מקווה כי תיפסק. מוטב שיקווה כי לא תיפסק בדיוק כעת – להגירה, כמו לחטא, יש גם היבטים חיוביים: היא משמשת שסתום המסיר את הלחץ המסתמן בסטאטיסטיקות האבטלה.

כל שנה נכנסים לגיל העבודה צעירים רבים. רבים עד כדי כך, שיהיה על שוק העבודה ליצור 76,000 מקומות עבודה – במשך עשר שנים – רק כדי שהאבטלה לא תתפשט עוד יותר ולא תפרוץ את השיא הכאוב הנוכחי: עשרים אחוזים.

אם לשפוט לפי הישגי השנים האחרונות, אין סיכויים רבים שהדבר אכן יתרחש. מאז 1980 הצטמצם מדד התעסוקה התעשייתית ב־20 אחוז, ושיעור המקבילה החקלאית – ב־23 אחוז. התוצאה: על האירים הצעירים לבחור בחירה כאובה, בין חיי מובטל לחיי מהגר. הם פונים לעבר בריטניה, ארה"ב, אוסטרליה וקנדה. גם מספר המהגרים לארצות אירופה גדל בלי־הרף. בעתיד ישובו למולדתם רק מעטים.

בעתיד יצוצו באירלנד ממילא בעיות חדשות. כיום יש בה עודף של צעירים: בעוד זמן קצר היא תיאלץ לטפל בבעיית הזדקנות האוכלוסיה. שיעור הפוריות הממוצעת – כיום, 2.4 לידות לאשה – יורד. מעריכים כי בתוך 15 שנה הוא יגיע ל־1.9 לאשה, משום שהאנשים הפוריים ביותר מהגרים ומשום שהנשים משתמשות ביותר באמצעי־מניעה. היום גילו של האירי הממוצע הוא 28. בעוד עשרים־וחמש שנים יהיה הגיל הממוצע 37.

סיכום התהליך – האוכלוסיה תתכווץ לכ־3.3 מיליון, והשוק המקומי יצטמצם עד מאוד. בקיצור, אומרים הפסימיסטים, כשיפנו האירים להגר מארצם לא יוותרו להם סיבות.

■ דרום תימן

מלחמה שבטית במפלגה

שנתיים כמעט לאחר מלחמה קשוחה שהתנהלה בקרב מפלגתה הקומוניסטית, עדיין מתאמצת ממשלת דרום תימן לאחות את הקרעים בתוכה. זה עשוי להמשך זמן רב. לפי ההערכה, כ־10,000 איש נהרגו בקרבות וכ־70,000, לרבות אנשי מקצוע רבים, ברחו לחוץ לארץ. הנשיא המודח עלי נאצר מוחמד זומם את נקמתו מבסיס שמעבר לגבול בצפון תימן. אבל החולשה לא הביאה להתקרבות בין השליטים החדשים. זה עתה אישר הפרלמנט המחודש תכסיס להוצאתו של שר החוץ המוכשר, עבדול עזיז אל־דאלי, מן הפוליטביורו.

לא קשה להבחין בהבדל שבין הממשלה הישנה לחדשה. היריבויות מקורן, כנראה, בהבדלים אתניים. הנשיא החדש חיידר אל־אטאס, והמזכיר הכללי של המפלגה עלי אל־ביד, מוצאם מחצרמות, עמק ירוק 450 מילין מזרחית מעדן, מלא בתים נאים; מוחמד (הנשיא המודח) הוא מאבייאן, בצפון העני יותר. הלשון האידיאולוגית השגורה בפי פקידי הממשל נשמעת כאילו שינו אותה על פה.

לממשלה אין כל תוכנית להתפייס עם הנשיא המודח ואנשיו. היא מעמידה את מוחמד למשפט על בגידה שלא בפניו. בכל מקום נראות כרזות המראות את ארבעת ה„קדושים" הראשיים מן הקרבות של 1986. אלה הם עבדול פתאח איסמעיל, תיאורטיקן מפלגתי מן הקו הנוקשה, אשר שובו ממוסקווה עורר את המהומות ב־1986; סגן־הנשיא הקודם עלי ענתאר; צאלח מוסלה קאסם; ועלי שאייה. בתיהם של פתאח איסמעיל ועלי ענתאר הפכו למקומות קדושים. וכן גם בבניין הפוליטביורו, שבו החלו הקרבות. כל כתם דם וכל כיסא הפוך נשמרים ביראת כבוד.

דרום תימן נטועה היטב במחנה הסובייטי. אף־על־פי־כן, הרוסים – אשר שגרירותם היתה בשטח האש בזמן הלחימה – צימצמו מאז את מספר היועצים הצבאיים שלהם, ומספרם נאמד עתה בין 1,500 ל־5,000 איש.

יכולתה של רוסיה להפיק תועלת מן הנמל הגדול בעדן מוגבלת. שתי הממשלות הסכימו ב־1979 כי ספינות מלחמה סובייטיות תוכלנה להצטייד באספקה בנמל. מלחים סובייטים משוטטים להם בשטח ספינות הקיטור במשך היום, אבל עליהם לחזור לספינתם עם שקיעת החמה. ההסכם מתיר ל־12 ספינות מלחמה סובייטיות להיות במימי דרום תימן בפעם אחת. התימנים מונים: לפני שנתיים סירבו לתת לשייטת בת תריסר ספינות מלחמה, ספינת בית־חולים וכמה ספינות אספקה לשהות במימיהם.

הברית הישנה של דרום תימן עם אתיופיה ולוב שבקה חיים. התימנים לא התלהבו מן התערובת הקשה לעיכול של מועמר קדאפי המכילה אסלאם, סוציאליזם והספר הירוק שלו, והוא לא שלח להם את הכסף שהבטיח. הם אינם מרוצים מן הידידות הנמשכת בין השליט המארקסיסטי של אתיופיה קולונל מנגיסטו לבין מוחמד. אל סוריה הם מתייחסים בכבוד. בתמורה, המלון הגדול ביותר בעדן, שנהרס בזמן הלחימה ב־1986 נבנה והולך מחדש על־ידי הצבא הסורי.

■ תאילנד

זה לא בשביל ראמבו

אוליבר נורת' אולי היה מבצע תוכנית יותר טובה. אולם, הוא בוודאי היה מסכים לעניין עצמו. שבעה אמריקאים בתאילנד רצו לשלוח 2,500 בלונים לתוך הודו־סין ב־17 בספטמבר, כדי לעזור בשחרור אמריקאים המוחזקים שם, על־פי ההשערה, מאז מלחמת וייטנאם. התאילנדים התנגדו והאמריקאים, במקום זאת, השיטו את הודעותיהם בתוך שקיות פלאסטיק על נהר מקונג אל תוך לאוס. הם הציעו פרס בסך 2.4 מיליון דולר לכל מי שיעזור לאמריקאים לברוח.

יותר מ־2,000 אמריקאים רשומים עדיין כנעדרים ממלחמת וייטנאם, כרבע מהם בלאוס. החשד כי הממשלות הקומוניסטיות של הודו־סין עדיין מחזיקות בכמה מהם, מתוך נקמנות, נתן השראה לכמה נסיונות הצלה בלתי־רשמיים מתוך צפון־מזרח תאילנד. ב־1982 חצו קצין אמריקאי (מיל.) ושלושה מחבריו את נהר מקונג, עם אנשים מתנועת החירות של לאוס. הם נתקלו בצבא לאוס ונסוגו לתאילנד, שם נכלאו לזמן קצר על הצית הגבול. פקידי ממשל אמריקאים, הסבורים כי מעשי גבורה מעין אלה מכבידים את מאמציהם, מכנים את האיזור „ארץ רמבו", על־פי הסרט.

עד כה לא הצליחו מקביליו החיים של רמבו לשחרר אפילו שבוי אמריקאי אחד. הם גם לא הצליחו להוכיח שיש כזה. נסיונות רשמיים „להסביר" את היעדרם של האנשים העלו רק עצמות יבשות, וגם אלה לא רבות. וייטנאם החזירה את שרידיהם של 162 אמריקאים בלבד. קרובי משפחה ותיקי מלחמה, המצטטים מאות עדויות מפי פליטים בהודו־סין על אמריקאים ש„נראו", מאשימים את ממשלתם כי אינה מקדישה די מאמצים לעניין; שניים מאנשי ה„כומתות הירוקות" לשעבר ניסו לתבוע את הממשלה למשפט ב־1985, באשמת העלמת האמת. פקידים אמריקאים בבנגקוק אומרים, כי אין עדות לכך שאמריקאים מוחזקים בהודו־סין בניגוד לרצונם, אבל הם גם אינם אומרים במפורש שאין שום מקרה כזה.

ממשלת וייטנאם, בהצביעה על כך שווייטנאמים רבים נעדרים מאז המלחמה, טוענת כי ארה"ב משתמשת בחיילים הנעדרים כבתירוץ לסירובה לקיים יחסים דיפלומאטיים ולהעניק את הסיוע וקשרי המסחר הכלולים ביחסים אלה, לדעת וייטנאם. ממשלת ארה"ב אומרת, שהיא רוצה תחילה יותר „שיתוף פעולה" בחיפושים אחר החיילים ומכל מקום, על וייטנאם להוציא את 140,000 חייליה מקמבודיה. עם זאת, החודש היא העניקה לווייטנאם קצת „סיוע הומאניטרי", בעיקר ציוד רפואי, בתמורה על עזרתה בחיפוש החיילים.

כ־8,000 אמריקאים עדיין נעדרים ממלחמת קוריאה, ו־78,000 ממלחמת־העולם השניה. האין ארה"ב יכולה לסגור את החשבון לגבי מלחמת וייטנאם? עדיין לא, כנראה. תריסר שנים לאחר סיום המלחמה שארה"ב הפסידה בה, המצב עדיין רגיש מדי ואמריקאים רבים עדיין מאמינים כי רמבו אולי צדק בעניין אותם שבויים.

■ קולומביה

מול קבוצות גרילה וסוחרי סמים

קבוצות הגרילה בקולומביה היו רגילות ליישב מחלוקות ביניהן בנשק ולא בדרכי שלום. עכשיו, הם אומרים, משתנים הדברים. ב־2 באוקטובר הכריזו חמש הקבוצות הגדולות ביותר על תכנית להקמת חזית משותפת וצבא אחד והודיעו כי יתכוננו לדו־שיח עם הממשלה, שיהיה מבוסס על כיבוד הדדי של זכויות האדם. הכנסיה הקתולית הציעה לתווך בין הצדדים וכינסה אסיפה, לראשונה מזה 50 שנה, עם מנהיגים קומוניסטים כדי לדון בכך. הממשלה לא הזדרזה להגיב.

יוזמתם של לוחמי הגרילה, שדווח עליה בטלוויזיה, עוררה אופטימיות נואשת בקרב האנשים, אשר קצה נפשם באלימות. יותר מ־1,000 איש ניספו בקולומביה באלימות פוליטית במחצית הראשונה של 1987. רבים סבורים כי גם אם לא תושג שביתת־נשק בין קבוצות הגרילה והממשלה, די בכך שסיעות הגרילה היריבות יחדלו לירות זו בזו ובכל מי שנכנס ביניהן. אבל הרוב ספקנים. יוזמות קודמות, אם הביאו לשינוי כלשהו, היה זה שינוי לרעה.

נשיאה הקודם של קולומביה, בליסאריו בטאנקור, חתם ב־1984 על שביתות־נשק עם שתי קבוצות גרילה מן המפורסמות ביותר. קבוצת תומכי קאסטרו, „אמ־19", הפסיקה את שביתת הנשק בתוך שנה וגלשה לתקרית הטרוריסטית המזוויעה ביותר בהיסטוריה החדשה של קולומביה – התקפה על היכל המשפט בבוגוטה. „צבא השחרור הלאומי" בילה את רוב שנת 1986 בפיצוץ צינורות נפט. „צבא השחרור העממי" חשוד ברצח של כ־400 חברי „האיגוד הפאטריוטי", שנהרגו בשנתיים האחרונות. ה„איגוד הפאטריוטי" הוא שמאלני אבל ליגאלי; הוא משמש גם כאגף הפוליטי של „הצבא המהפכני של קולומביה" (פאר"ק), הנוטים למוסקווה; אלה הותקפו על־ידי חוליות־רצח ימניות.

פאר"ק, קבוצת הגרילה הוותיקה והגדולה ביותר, היתה השניה שחתמה על שביתת הנשק עם הנשיא בטאנקור. אף־על־פי־כן היא התנגשה השנה לא פעם עם הצבא הרשמי של קולומביה. ביוני השנה, בפשיטה מן המארב ליד קאקטה בדרום, הרג פאר"ק 27 חיילים ופצע 42. הממשלה השעתה את שביתת הנשק עם שלוש מתוך 38 ה„חזיתות" של פאר"ק ושילחה בהן את חייליה. לא ברור אם הקבוצות השמאליות באמת רוצות פיוס ביניהן. דומה שחבריהן מתכוונים להיאחז באידיאולוגיות ובטריטוריות המיוחדות לכל אחת. הנשיא וירג'יליו בארקו הבהיר לפני כמה חודשים כי קבוצות הגרילה חייבות להתפרק מנשקן ולשחרר את חבריהן כדי שתהליך השלום יתקדם. הן סירבו.

המבחן יהיה במארס 1988, בבחירות הישירות הראשונות לראשי ערים בקולומביה. הקבוצות השמאליות, או נציגים שלהן, עשויות לעמוד לבחירות. עד כה היה ההישג הגדול ביותר של ה„איגוד הפאטריוטי" בבחירות הכלליות – חמישה אחוזים. יש החושבים כי ברמה המקומית עשויים מועמדים נתמכי קבוצות הגרילה לזכות בכ־15%. זה נראה בלתי סביר: דפוסי ההצבעה בקולומביה לא נשתנו במשך 50 שנה. אבל המדינה נמצאת בעיצומו של שינוי פוליטי מעמיק.

חלוקת הכוח השגרתית בין השמרנים והליבראלים, המתקיימת בשוויון נפש בבחירות הדמוקראטיות, נסוגה בהדרגה מפני פוליטיקה מפלגתית רגילה. קולומביה היא ארץ בעלת חלוקה אזורית חדה: השלטון הפוליטי והכספי מתרוקן והולך מן המרכז; עתה מוציאים סכומים גדולים יותר על שירותים סוציאליים באזורים מרוחקים. זהו נשקה הטוב ביותר של הממשלה נגד קבוצות הגרילה. הפסד בבחירות לראשי ערים יערער את טענתם של נושאי הנשק כי הם מייצגים את העם. נצחון יעודד אותם אולי לשקול להניח את נשקם.

קולומביה חיה עם קבוצות הגרילה שלה יותר מ־30 שנה. באחרונה, לאחר פעולות ברוטאליות שלהן, פחת כבודן והצטמצם מספרן. פחות ופחות מן המתגייסים לשורותיהן הם סטודנטים רדיקליים הלוהטים לבצע אמונתם; רבים יותר הם איכרים דלים, אשר גם צמיחה כלכלית של חמישה אחוזים לא סיפקה להם עבודה. לפי הערכה נדיבה ביותר יש להם כ־12,000 מגויסים, רובם במסגרת פאר"ק. בפחות מזה אין קבוצות הגרילה יכולות לקלוט באזורי הכפר. הן יכולות רק למנוע את השליטה מצבא קולומביה מדולדל הנשק, בן 65,000 החיילים.

מעתה אין נותנים עוד לקבוצות הגרילה לעשות ככל העולה על רוחן. הדעה הרווחת היא (אף־כי איש אינו יכול להוכיח זאת) שסוחרי הסמים הבין־לאומיים, שקולומביה משמשת להם צומת דרכים, משלמים לקבוצות הגרילה לפחות תמורת הגנה חמושה על מעבדות הקוקאין ועל ההובלות שלהם. איש אינו מפקפק ביכולתם של אנשי מאפיית הסמים לקבוע במי יפגעו הכדורים. שכונה מעשי רצח ביום בהיר במדלי"ן, שהיתה בעבר ה„לידס" של קולומביה והיא עכשיו ה„מיאמי" שלה, הם הוכחה מספקת לכך.

هكذا من الاصل

פצע קשה איש סוכנות נסיעות ונורה למוות בידי המשטרה

לואי לי בן 55 בא ל„טיולי הגליל" ברחוב הירקון כדי לדבר על ליבה של צעירה שניתקה היחסים עימו

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

לואי לי (55), שהתגורר עד לאחרונה במלון „פלורידה" בתל־אביב, נהרג ביום שישי מירית קצין משטרה לאחר שפצע קשה את אברהם מדמוני (50), מנהל מחלקת מצרים בסוכנות הנסיעות „טיולי הגליל" ברחוב הירקון בתל־אביב.

ביום שישי בשעה 8:45 בבוקר נכנס לואי לי למשרדי סוכנות „טיולי הגליל" וביקש לדבר עם אחת העובדות במקום, לאה קידר. בין השניים היה קשר רומנטי שהופסק ביוזמת הצעירה. הצעירה שהבחינה בלואי לי ניסתה להימלט ממנו. הוא ניסה לתפוס אותה, ואז נמלטה למקום שבו ישב אבי מדמוני, מנהל מחלקת מצרים. לואי לי שלף אקדח, ירה לעבר מדמוני, ופצע אותו קשה. את הצעירה תפס והעלה לקומה השניה של סוכנות הנסיעות.

למקום הגיע כוח משטרה מתוגבר. קצין משטרה ירה לעבר לואי לי ופצע אותו קשה. אבי מדמוני ולואי לי הובהלו לבית־החולים „איכילוב" בתל־אביב. לואי לי מת מפצעיו ואילו אבי מדמוני אושפז במצב קשה. הצעירה, לאה קידר ועובד נוסף ב„טיולי הגליל" הועברו לבית החולים לאחר שלקו בהלם.

אבי מדמוני מובל, פצוע קשה, אל האמבולנס. (צילום: ישראל סמיונסקי)

שיבושים בנמלים מהבוקר

מאת דני צדיקוני ויוסף מיכלסקי, סופרי „דבר"

1500 עובדי התפ„ל בנמלי חיפה, אילת ואשדוד, יחלו מהבוקר לעבוד בשיבוע „כפי יכולתם". משמעות הצעד שיבושים בעבודות שלושת הנמלים, שיכבידו על היצוא ועל היבוא ויגרמו להתעכבות אניות בנמלים.

על הצעד הזה החליטו ועדי התפעול של שלושת הנמלים, לאחר שביום ה' הסתיים המו"מ המרתוני שנוהל בין נציגי העובדים ונציגי הנהלת רשות הנמלים על הפיצוי שהעובדים יקבלו תמורת ההתייעלות בנמלים. הרשות הציעה כשישה אחוזים, הרבה פחות משדרשו העובדים. לדברי יו"ר ועד התפעול באשדוד מישל סרוסי „ההצעה הזו שמה אותנו ללעג וצחוק".

רבנות אשדוד אסרה שמוש בכרוב ובחסה „כי יש בהם תולעים"

מאת דני צדיקוני, סופר „דבר" בדרום

מחלקת הכשרות ברבנות הראשית של אשדוד הודיעה לבעלי אולמי השמחות והמסעדות בעיר על התנאים החדשים לחידוש תעודות הכשרות, על־פיהם „הלא־יהודים אשר אתם מעסיקים לא יתקרבו בשום אופן לתחום הבישול, כולל סיגון וצליה, וכן למזיגת יין בכל צורה שהיא". התנאי השני הוא ש„לא להשתמש יותר בכרוב, כרובית וחסה", ו„להימנע מהבאת מאכלים מבושלים מכל מקום שהוא, כולל עוגות וסוכריות, שאין עליהם הכשר". לבעלי העסקים הובהר שהם לא יקבלו את תעודות הכשרות „בלי קיום תיקונים אלה", למרות ש„קיים משגיח במקום".

המקומון „כאן דרום" שאל את רב העיר, ישראל אליזרע, מדוע אסר להשתמש בירקות העליים. לדבריו, באלו שורצות תמיד תולעים, הם לא חיוניים כל־כך, ואפשר לוותר עליהם. „תולעים", אמר הרב „זה גרוע מגויים".

נפל מגובה עשרות מטרים לתחתית מערה ונפצע קשה

מאת שמעון זיים, סופר „דבר" בצפון

שחר קופרמן, בן 19, מקיבוץ אפיק שבגולן, נפצע באורח קשה באמצע השבוע בעת שהחליק למערה מגובה עשרות מטרים בגליל. הצעיר, שהיה בטיול משפחתי, הועבר במצב קשה לבית־החולים בצפת ומשם הוטס לבית החולים רמב"ם בחיפה. אתמול נמסר כי יצא מכלל סכנה.

הצעיר יצא בחברת בני משפחתו לטיול במערות עלמא שבאיזור ההר בגליל העליון. בהגיע המטיילים ל„מערת הימים" הידועה במסתוריותה ובעומקה, ביקש קופרמן להאיר אל חלל המערה בעזרת פנס שהיה בידו. לפתע החליק ונפל מגובה עשרות מטרים אל תחתית המערה.

בני משפחתו של הצעיר מיהרו להזעיק עזרה מהכפר הצ'רקסי הסמוך, ריחניה. ותריסר צעירים מבני הכפר שהגיעו למקום, החלו בנסיון להעלות את הפצוע, אך ללא הצלחה. למקום הוזעקו אנשי מכבי אש, מד"א ומשטרה מהאזור שהחלו בפעולות חילוץ.

גם פעולות אלה נתקלו בקשיים רבים בשל העומק אליו נפל הצעיר ומבנה המערה. שני צעירים צ'רקסים – מסעוד הורצ'וק וסעיד סלים טורק – אחוזי אומץ, קשרו עצמם לחבלים וירדו אל תחתית המערה, שם גילו את הצעיר מחוסר הכרה.

„זה קו של נחשים" – התפרץ התובע במשפט אסון הבונים

חקירת המשטרה טרם הסתיימה נוכח נתונים סותרים על נקודת העצירה

מאת יוסי ליבוביץ, כתב „דבר" בגליל המערבי

„אינני יכול יותר, זה קו של נחשים", בלשון זו התפרץ ביום ו' התובע במשפטו של נהג הקטר באסון צומת הבונים, שלמה כוכב בן 51 מקרית־ביאליק.

התובע, עו"ד משה כהן, התפרץ לאחר שעדת התביעה מהנדסת התעבורה, עדנה הוד שהיתה בצוות החקירה המשטרתי אמרה בתגובה לשאלה בנוגע לסחור האסון „לא זוכרת".

באולם בית המשפט התעורר ויכוח לגבי אמינות הטכוגראף (קופסה שחורה), לאחר שבישיבה קודמת אמר המומחה הגרמני לטכוגראפים, קארל הוכהולד, כי נקודת העצירה הראשונה של הרכבת נרשמה בטכוגראף במרחק 97 מטר לפני הצומת. בתרשים הבלימה צויינו 242 מטר מהצומת כמקום העצירה ואילו בבדיקה שערכה המשטרה נמצא סימן בלימה נוסף במרחק של 160 מטר מהצומת.

נוכח נתונים סותרים אלה גילה התובע כי המשטרה עדיין ממשיכה לחקור סוגיה זו וכי חקירת האסון טרם הסתיימה.

ההסתדרות מתנגדת להעלאת המע"מ

הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות מתנגדת להעלאת מס־הערך המוסף כפי שהוצע על־ידי התאחדות התעשיינים.

הרשות טוענת כי כל העלאה של המע"מ שהוא מס עקיף תייקר את המוצרים לצרכן ותפגע ביציבות היחסית השוררת כיום.

הרשות הביעה התנגדות תקיפה במיוחד נגד כל הצעה להטיל מע"מ על ירקות ופירות. הטיעון כי הטלת מע"מ על פירות וירקות יש בו לממן את הפחתת שיעורי מס ההכנסה ליחידים, איננה מקובלת על הרשות מכל וכל.

מישל חדאר נכח במופע במועדון „קרוואן":

תלונה נגד צ'יצ'ולינה בעקבות סצינות נועזות

סערה בטבריה: הדתיים מוחים על „קרוזת צ'יצ'ולינה" בתחנות הכבלים

מאת נתן רועי ושמעון זיים, סופרי „דבר"

פקד (בדימוס) מישל חדאר, הגיש שלשום תלונה נגד אילונה סטאלר (צ'יצ'ולינה), שהופיעה במסגרת מועדון „קרוואן" ביפו, בחשד שביצעה עבירות המנוגדות לחוקי המוסר.

צ'יצ'ולינה לא הצליחה למלא בליל שבת את מועדון „קרוואן" ביפו, למרות מסע יחסי הציבור העצום לו זכתה כחברת הפרלמנט האיטלקי. אורחי תל־אביב העדיפו את ההופעה „מבצע סוס" שהופיעה במוצאי שבת במועדון „המצאה" ביפו, המרוחק כמה עשרות מטרים מן המקום. צ'יצ'ולינה החלה את הופעתה בשעה מאוחרת והציגה את הריקוד הקבוע שלה: סטריפ על הבמה.

חברת הפרלמנט האיטלקי, הגברת אילונה סטאלר, הביאה ללחץ של הכלא הפקד מישל חדאר, שנשכר על־ידי עמותת „תנופ"ה", הפועלת בישראל נגד הפורנוגרפיה. חדאר ישב בקהל והתבונן בהופעה. בשלב מסוים של ההופעה הוציאה צ'יצ'ולינה נחש מפוחלץ והחלה להחדיר את הנחש לאבר מינה. היא העלתה אדם מן הקהל, השכיבה אותו על גבו ובעוד היא לבושה בגדים הולה ורכבה עליו כשהיא עירומה כביום הולדה. שתי הסצינות הללו הולו אשר לעבירה על החוק. פקד מישל חדאר פנה להנהלת משטרת מרחב דן, שבה שירת, והגיש תלונה נגד אילונה סטאלר ובעלי המועדון, המוזים שאלו.

מסעירה את טבריה

תושבי טבריה הדתיים בתקומה, כנראה, בסערה שמעוררת חברת הפרלמנט האיטלקי, כוכבת הבית צ'יצ'ולינה, המוליכה, מן הסתם, שמה שטוב לרומא ותל־אביב, טוב גם לק"ק טבריה.

הסערה בטבריה הולה השבוע על רקע הביקוש הרב למופעיה המשודרים והמוקלטים של כוכבת הפורנו האיטלקיה. מתברר, כי המסריטים מבאו רדך עלה ועבריינית הרבה יותר ליהנות מתמונתיה של צ'יצ'ולינה. הם רוקנו את ספריות הקלטות בעיר מקלטות של הכוכבת והם לא די בכך, שוחר מקבץ קלטות והופעת הכוכבת בתחנות הכבלים בעיר.

עד כדי כך הגיעה, גדולה ההתרגשות של בעלי התחנות בציבור הדתי, שהחליטו לשדר את המקבץ ביום שישי לקהל החילוני וביום שלישי – לקהל הדתי. כך במשך שבועיים, לקראת הופעתה בישראל, רצה צ'יצ'ולינה על מרקעי הכבלים בטבריה.

הדבר, מסתבר, נודע לרב הראשי של טבריה, הרב דוד פרץ והממו בעירה כו להכעיס. אף שמעולם, קודם־לכן, לא שמע את שמה של האיטלקיה המפורסמת, החליט לשים קץ לתופעה, בכל שמדובר בטבריה הגיש תלונה במשטרת טבריה. במקביל תבע מהעירייה לפרק את תחנות הכבלים הבלתי־חוקיות בעיר. הרב פרץ אמר כי מזמן תבע את הפירוק של תחנות הכבלים המשדרות לעתים סרטי זימה ומבזאות את תושבי העיר לתרבות רעה ועתה זו הדוגמה מצויינת למעשה כזה.

רימון נזרק לחנות משפחת כחיל ביפו – חמישה נפצעו

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

סכסוך הדמים המתמשך בין משפחת כחיל לבין משפחת שניר היפואית הגיע ביום שישי לשיא חדש, עת נזרק רימון לעבר חנות משפחת כחיל ברחוב יפת. חמישה נפצעו, שלושה מביניהם הם בני משפחת כחיל.

ביום שישי בשעה 21.15 השליך רימון רסס לעבר חנות של משפחת כחיל ברחוב יפת, מול בית מספר 26. חמישה אנשים נפצעו. בין הפצועים: נעים כחיל (נפצע קשה), חמים כחיל (נפצע קשה), וסיהאם כחיל בת ה־23, אשתו של חסן כחיל. כן נפצעו סלמה עטרי ועובר־אורח שעבר במקום, יעקב מור.

בחקירה ראשונה של המשטרה נתברר, כי חמים ונעים כחיל הגיעו למקום כדי לסגור את חלון הראווה של חנות בני משפחת כחיל ואז נורו לעברם יריות ונזרק לעברם הרימון. האח, חסן כחיל, העביר את הפצועים לבית־החולים. בפתח החנות נמצא קלשניקוב. שלושה מבני משפחת שניר נעצרו.

החקירה הועברה למפלג תשאול ביחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב.

לפני כמה שבועות הוגש כתב־אישום נגד עוסמאן שניר, אחד מבני משפחת שניר, בחשד שירה לעבר חסן כחיל יחד עם מוחמד שניר – שנמלט, כפי הנראה, למצרים מיד לאחר ניסיון הרצח. חסן כחיל אושפז לאחר המקרה במצב קשה והודה כי האדם שירה בו היה מוחמד שניר ועימו עוסמאן שניר.

הרמטכ"ל חושף דרגותיו של קצין מצטיין בטקס סיום קורס קצינים בדרום הארץ (צילום: דו"צ)

הסת' עובדי המדינה נגד פיטורי פקחים במש' התעשיה

מחזיק תיק משרד המסחר והתעשיה בהסתדרות עובדי המדינה, אהרון הגרלסון, שיגר מברק לנציב שירות המדינה, מאיר גבאי, בו הוא תובע לא לבצע פיטורים שרירותיים של 42 פקחים, המועסקים זה שלוש שנים במשרד התעשיה והמסחר.

הגרלסון מבהיר בפנייתו, שהסתדרות עובדי המדינה לא תשלים עם כך שעובדים שהועסקו במקום עבודה, בשירות המדינה במשך תקופה כה ארוכה – שלוש שנים – „יזרקו לרחוב".

המברק מסתמך על ידיעה לפיה עומדת נציבות שירות המדינה להפסיק תשלום משכורות ל־42 פקחים, בין השאר כיוון שמשרד התעשיה והמסחר ממצבת תקן העובדים.

לפני שנים התנגדה הסתדרות עובדי המדינה לקבלת עובדים אלה לעבודה, בניגוד לתקנות. מאחר שהם הועסקו במשך שלוש שנים, רואה הסתדרות עובדי המדינה מחובתה לדאוג להם, שכן מי שמועסק במשך שלוש שנים ומעלה בשירות המדינה רכש בתוקף זה זכויות, גם אם התקבל לעבודה בניגוד לתקנות.

בעייתכם תיפתר תוך חודש – הבטיח צור לאתיופים המתגוררים בקרוואנים

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

הסוכנות היהודית וממשלת ישראל ישקיעו במשותף בשנה הקרובה 40 מיליון דולר למימון רכישתם של 1000 דירות עבור עולי אתיופיה המתגוררים עדיין במרכזי קליטה. כך סוכם בפגישה שהתקיימה בסוף השבוע בין שר האוצר, משה נסים, שר הקליטה, יעקב צור וגזבר הסוכנות היהודית, עקיבא לוינסקי.

תהליך הרכישה ומעבר המשפחות למגורי הקבע יוחל כבר בשבועות הקרובים.

בחודשים האחרונים הופסק כמעט לחלוטין, מחוסר תקציב, תהליך יציאתם של עולי אתיופיה ממרכזי הקליטה לדיור קבע. כ־1000 משפחות נותרו עדיין במספר מרכזי הקליטה בתנאי מגורים מחפירים. במשרד הקליטה מקווים שעתה, עם השגת התקציב לרכישת הדירות, נסללה הדרך להשלמת הטיפול בעולים להעברתם לדיור קבע. במשרד הוחלט על הקמת צוות מיוחד שיקבע לוח זמנים צפוף ככל האפשר לפינוי מרכזי הקליטה הנותרים, תוך מתן עדיפות לפינוי אלו שבהם שוררים תנאי מגורים רעועים כמו אופקים, פרדס חנה ואשקלון. עם רכישת 1000 הדירות ואיכלוסן יתגוררו כל משפחות העולים מאתיופיה בדיור קבע.

(ע). – שר הקליטה יעקב צור הבטיח לנציגי 50 משפחות מעולי אתיופיה שנפגש עמם בסוף השבוע לפתור את בעיית מגוריהם באשקלון תוך חודש ימים.

אנשי המשלחת באו לפגוש את השר עקב הופעתו בכנס מפלגת העבודה באשקלון, ושטחו לפניו את הבעיות של דיירי הקרוואנים בדרומה של העיר, שם שכנו לפני כשנה וחצי. המשלחת קבלה על תנאי המגורים הגרועים, על חוסר שירותים ועל המצב הסניטארי הירוד במחנה הקרוואנים, עד כדי סכנה לבריאות הילדים.

מחנה הקרוואנים נמצא מחוץ לשכונות העיר, ועל הדיירים לכתת רגליהם לשכונת שמעון הסמוכה או למרכז העיר. כן טענו, שהקרוואנים דולפים בימי הגשם, לא מטופלים ושורצים תיקים ועכברים.

בפגישה שקיים בשעות הערב עם פעילי מפלגה ועולים חדשים מסר שר הקליטה, בין היתר, כי משרדו הצליח לרכוש עד עתה כ־2500 יחידות־דיור למשפחות עולי אתיופיה, וחסרות עדיין כ־1,000 יחידות. בימים אלה מצפים לקבלת תקציב מהאוצר שיפתור את בעיית הדיור לעוד כ־1000 משפחות, כולל אנשי הקרוואנים באשקלון.

צור מסר עוד, שהשנה צפויה עליה של כ־1000 יהודים מדרום־אפריקה לעומת ממוצע של כ־250 בשנים קודמות ממדינה זו. הם נקלטים לפי שיטת הקליטה הישירה, דהיינו שהמשרד מעמיד לרשותם סכומי כסף המספיקים לרכישת דירה, בתנאים טובים, והם מחפשים מקום מגוריהם לפי רצונם. כל משפחה מקבלת הבטחה של תשלום שכר דירה לשנה הראשונה על־ידי משרד הקליטה – סידור המוענק כיום לעולי רומניה, רוסיה ודרום־אפריקה ואיראן. בקרוב תהיה זו שיטה הנהוגה לגבי כל העולים לישראל, הבטיח השר.

בצפון זועמים על אי־קליטת הערוץ השני: מקפחים אותנו

עסקי הווידיאו וטלוויזיות הכבלים פורחים, עליה גם במכירות תקליטים וקלטות

מאת שמעון זיים ואריאלה ראובני, סופרי „דבר"

בקרב תושבים בצפון הארץ ובעמקים שורר זעם אל אי־יכולתם לקלוט את שידורי הערוץ השני בטלוויזיה בשל היעדרם של משדרים הולמים בגליל, למרות הבטחות חוזרות ונשנות של אנשי משרד התקשורת כי בקרוב יוצבו משדרים אלה.

לנוכח אי־קליטת שידורי הערוץ השני, נאלצים תושבים בערי הצפון והעמק להסתפק בתחנות כבלים ובמכשירי הווידאו שרכשו. עיקר הבעיה נגרמת לזקנים ולמוגבלים בתנועה שאינם יכולים לצאת לבלות או להיעזר באמצעי בילוי אחרים.

תושבים בקריית־שמונה החליטו בסוף השבוע ליזום עצומה שעליה יחתמו אלפים מתושבי הגליל והעמק וזו תישלח למשרד התקשורת ולמשרדי הממשלה הנוגעים בדבר. תושבים בגליל אמרו כי אינם בה כוסרים משביתת הטלוויזיה והדיוו כפי שהם כועסים על קיפוחם בהשוואה לתושבי מרכז הארץ הקולטים היטב את הערוץ השני. התושבים בצפון הזכירו כי גם בקליטת שידורי הרדיו הם נתקלים בקשיים רבים לעומת תושבי המרכז וכל פניותיהם לשיפור איכות הקליטה לא נענו עד כה.

ראש עיריית עפולה, ח"כ עובדיה עלי, עומד לפנות בתחילת השבוע לשר התקשורת, גד יעקבי ולדרוש ממנו, בשם תושבי הגליל, להודות על התקנה לאלתר של מתקנים לקליטת שידורי הערוץ השני בצפון. ח"כ עלי ציין כי זוהי דוגמא נוספת לקיפוח אזור הגליל הגורם בעקבותיו לגלי עזיבות של תושבים.

עסקים פורחים

גידול ניכר במכירת מכשירי וידיאו ובהתקשרויות עם בעלי תחנות טלוויזיה בכבלים ותחנות לשידורי טלוויזיה באמצעות „צלחות" חל בשבוע שעבר בחיפה ובאיזור, עקב השביתה המתמשכת ברשות השידור.

בשיחה עם בעלי חנויות למוצרי חשמל בעיר התחתית ובהדר הכרמל נמסר על גידול משמעותי בשבוע שעבר בביקוש למכשירי וידיאו. גרשון מ., בעל חנות למוצרי חשמל ברחוב הרצל סיפר כי עם הלקוחות נמנים בעלי משפחות עם ילדים וכן אנשים בגיל העמידה ובנים להורים קשישים. כן פונים בעלי מסעדות ובתי קפה ומנהלים של מוסדות לקשישים ובתי הבראה. לדבריו, משלמים רוב הקונים בכסף מזומן ורק חלקם מבקשים לשלם בכרטיסי אשראי או בתשלומים.

על גידול במכירת מכשירי וידיאו, סטריאו, תקליטים וקלטות מדווחים גם בעלי רשתות השיווק הגדולות כמו השקם, המשביר לצרכן ובעלי מחסנים למוצרי חשמל.

עסקים טובים עשו בשבוע שעבר גם בעלי חנויות למכר קלטות וידיאו והשאלתן. לקראת סוף השבוע נראו ליד החנויות הללו תורים של קונים שביקשו להצטייד בסרטי וידיאו והוספו מכל הבא ליד. גם בעלי תחנות של טלוויזיה בכבלים עשו עסקים טובים בשבוע שעבר ולדבריהם פנו אליהם קונים רבים שסירבו בעבר להימנות עם מנוייהם וביקשו להתקשר לטלוויזיה בכבלים. רוב התחנות של טלוויזיה בכבלים באיזור חיפה פועלות בשכונות, בהן קריית שפרינצק, קריית אליעזר, בת־גלים, טירת הכרמל ואיזור נווה שאנן.

6000 ילמדו באונ' חיפה ובמכללות

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

יותר מ־6000 סטודנטים, בהם כ־1800 חדשים, יחלו השנה לימודיהם בקמפוס אוניברסיטת חיפה, בבית הספר לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" ובמכללות עמק יזרעאל ותל־חי.

הוקם פורום יהודי־ערבי ליד המרכז היהודי־ערבי ודיקנאט הסטודנטים המורכב מסטודנטים ואנשי סגל אקדמי יהודים וערבים, שמטרתו לשפר ולהדק את מערכת היחסים בין הסטודנטים הלומדים באוניברסיטה.

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו

ישראל גלעד ז"ל

נעלה לקברו ביום שלישי ד' חשון תשמ"ח 27.10.87 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין במשקנו.

לאחר האזכרה יתקיים במועדון מפגש חברים לזכרו.

המשפחה
ובית דפנה

הננו מודיעים בצער רב על מות יקירתנו

יהודית פורמן

(אלמנת יצחק פורמן – רכבי ז"ל)

ההלויה תתקיים ביום א' ב' חשון תשמ"ח 25.10.87 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין הדרום בחולון.

נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה

מדרשת רופין

עמק חפר 60960 • טל' 9־685131־053

כנס רכזי ועדות השתלמות

יתקיים במדרשת רופין

ביום שלישי 27/10/87, בין השעות 08.00—13.00

לחברינו **תקוה ואהרון פנחס**

איחולי מזל טוב להולדת

הנכד **רועי**

בית „דבר"

תנועת העבודה הציונית העולמית

משתתפת בצערו של החבר

יחיאל דובקירר

מראשי התנועה בארה"ב

במות רעיתו

שינצ'ה ז"ל

גילוי מצבה

לישראל לב

ז"ל

יתקיים מחר יום שני (ג', חשון תשמ"ח) 26/10/87 בשעה 15.00 בהר המנוחות גבעת שאול – ירושלים. נפגשים בשעה 14.50 ברחבה המרכזית של הר המנוחות בגבעת שאול.

המשפחה

ביום שלישי ד' חשון תשמ"ח 27.10.87

יום השלושים לפטירתו של חברנו

יוספ'לה טבנקין ז"ל

בשעה 16.00 נפקוד את קברו ובשעה 16.45 נתייחד עם זכרו בחדר האוכל

המשפחה
ובית עין־חרוד מאוחד

מרחב תכנון מקומי – השומרון

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה – 1965, כי הוגשה בקשה 2009/ז' ע"י משה"ב בע"מ מגרשים 339, 540 ב ש/22.

שבאישורה יש משום הקלה לענין תוספת קומה ו' 6 אחוזי בניה.

התנגדות מנומקת בכתב אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לועדה המקומית השומרון (ת.ד. 58, זכרון־יעקב 30950).

שלום ברוילי

תאריך: 17/9/87 — יו"ר הועדה המקומית השומרון

כ"ג באלול תשמ"ז

דלק

„דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ

הודעה

בהמשך להודעתנו מיום 8.9.1987 ניתנת בזה הודעה כי עקב תקלה בבורסה הוחלט לדחות את המועדים בעניין תשלום דיבידנד הביניים לגבי שנת העסקים 1987.

הדיבידנד בשעור 20% ברוטו ישולם לכל בעלי המניות הרשומים בספרי החברה ביום 26.10.1987, (יום ה„אקס" – 27.10.1987).

התשלום יבוצע ביום 10.11.1987.

ספרי בעלי המניות של החברה יהיו סגורים ביום 28.10.1987.

מהדיבידנד ינוכה מס במקור בשיעור של 25%, אלא אם כן יומצא לחברתנו בעוד מועד אישור פקיד השומה על ניכוי בשיעור נמוך יותר או פטור מניכוי מס במקור, שאז ינוכה המס בהתאם לאישור פקיד השומה.

הודעתנו זו באה במקום ההודעה מיום 8.9.1987.

יעקב פרידמן, עו"ד
מזכיר החברה

נהג!
תן טרמפ
לחייל

דבר היום

תקר בין המעצמות

בפוליטיקה מוטב שלא לקבל את הגירסה „לעולם לא" – לא לחיוב ולא לשלילה. ואכן, אחר כל הזעזוע שפקד בשבוע שעבר את הבורסות מוולסטריט ועד לתל־אביב. הוא נסתיים בהתרחשות בלתי צפויה אחרת – בדחיית הפיסגה המתוכננת בין מיכאיל גורבאצ'וב לנשיא רונלד רייגן, שלה ציפו בכליון עיניים מערב ומזרח מזה כמה חודשים. בין אם עוד תיתכן חתימת הסכם בין־מעצמתי לסילוק הטילים בטווח בינוני וקצר באירופה, בדרג נמוך יותר, כפי שטען אתמול שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, בין אם לא תתאפשר, קרוב לודאי שעתה שהפיסגה האמריקאית־סובייטית הבאה תתכנס רק לאחר הבחירות לנשיאות בארה"ב.

על פי הנגיזן יש נטיה להסביר את המפנה – שחל ברגע האחרון – בעמדת גורבאצ'וב לפתות בחלקו בחילוקי דעות אפשריים בפוליטביורו, שבו אין גורבאצ'וב שליט יחיד, ובהקשחת עמדתו בעקבות כך. עד לשעה זו טרם הובהרה כל צורכה העדרותו הממושכת של המנהיג הסובייטי הדינאמי במשך כמעט חודשיים עד סוף ספטמבר. אולם קיימת גם אפשרות שההידרדרות במעמד ממשל רייגן עקב מפולת המניות נתפסה על־ידי המנהיגות הסובייטית כולה כשעת כושר לחרוש את התביעה להתנות את הפיסגה, שרייגן היה מעוניין בה מאוד מטעמי יוקרה, ביתור משמעותי מצידו על פיתוח יוזמתו האסטרטגית בחלל („מלחמת הכוכבים"), שעד כה סירב לנטוש אותה. בשביל גורבאצ'וב מניעת שלב חדש במירוץ החימוש הוא עניין חיוני, שכן הדבר עלול לסתום את הגולל על רבים מיעדי „הפרסטרויקה". ואכן, נוכח הצורך בקיצוץ הוצאות הממשל האמריקאי לשם צמצום הגרעון התקציבי יש כבר פוליטיקאים אמריקאים שונים הדורשים לוותר על „מלחמת הכוכבים". אולם עם כל האינטרס של רייגן בפיסגה. ספק רב אם אמנם יהיה מוכן לסגת מתוכנית ראוותנית זו, שלה התחייב בתחילת תקופת כהונתו השניה.

הסיכויים להתקדמות בנושאים האזוריים, לרבות קידום תהליך השלום לגבי הסיכסוך הישראלי ערבי, ממילא לא היו גדולים בשיחות שולץ־שוארדנדזה. עתה עלולה להידחות הסכמה בין שתי מעצמות־העל לגבי זימון ועידת שלום בינלאומית בפיקוח חמש או שתי מעצמות כגג למו"מ ישראלי־ירדני־פלשתינאי. יתרה מזאת: ללא פיסגה אף לא יראו הסובייטים משום דחיפות ביתורים מסוג זה או אחר בשאלת יהודי ברה"מ. מסיבות אלה, וגם מתוך שיקולים בינלאומיים נרחבים יותר, יש להצטער על התקר המחודש ביחסי מערב מזרח ויש לקוות כי ניתן יהיה לתקנו בקרוב.

בדק־בית באוניברסיטאות

מאת יעל פישביין

אחת הטענות הקשות נגד מערכת השכלה הגבוהה בארץ – שהיא סלקטיבית; האוניברסיטאות נתפסות כמגבירות את הקיטוב הקיים

ביום נפתחת שנת הלימודים באוניברסיטאות. שכר הלימוד שישלמו השנה כ־66,000 הסטודנטים הלומדים באוניברסיטאות השונות יהיה נמוך ב־182 דולר מזה שבשנה שעברה: 1382 דולר השנה, שהם 1200 דולר בלבד במחירי יולי 1986.

המצב אבסורדי. מצד אחד סובלות האוניברסיטאות ממחסור כבד בציוד, בספרים, במעבדות ובתקציבי מחקר, ומהצד האחר אינן מסוגלות לגבות מחיר המתקרב אפילו למחיר הריאלי תמורת שירותי ההשכלה שהן נותנות. האוניברסיטאות תלויות בממשלה ב־60% אחוז בערך מתקציביהן. להלכה הן יכולות לקבוע את שכר הלימוד לעצמן, ובמצוקתן אף איימו לעשות זאת, אבל שבוע לפני תחילת הלימודים הן נכנעו, בזו אחר זו, לתכתיב הממשלה והפחיתו את שכר הלימוד.

מדוע עשו זאת? ראשית, מפני ששר האוצר התחייב לפצות אותן בסכום של 4.5 מיליון דולר על הפחתת שכר הלימוד. שנית, מפני שהובטח להן שבמהלך השנה תאשר הממשלה תוכנית הבראה ארבע־שנתית, לחילוץ ההשכלה הגבוהה מהבוץ ולבניית תשתית למחקר בסיסי, ושכל שנה יתוספו 17 מיליון דולר לתקציביהן. השר נסים התחייב כבר השנה להוסיף שישה מיליון דולר לתקציב האוניברסיטאות, סכום זעום בהשוואה לצרכים.

שכר הלימוד של הסטודנטים הוא, כאמור, מרכיב זעיר בהכנסות האוניברסיטאות. בשנה שעברה כיסה שכר הלימוד כ־17 אחוז מכלל ההוצאות; השנה הוא יכסה כ־10 אחוזים. מרבית העול של אחזקת האוניברסיטאות נופל על המדינה, אבל מידת ההתערבות של המדינה בניהולן מעטה. המדינה לא התערבה גם כשחלקן צברו גרעונות בגלל ניהול כושל.

היום כבר ברור לעומדים בראש מערכת ההשכלה הגבוהה, שיש לעשות בדק־בית עמוק במערכת כולה. הדעות נחלקות איך לעשות אותו. הדיונים בשאלה הזאת עד כה כמעט שלא הובאו לידיעת הציבור וכך נמנע ויכוח פתוח בשאלה, שהיא אחת החשובות במערכת החינוך כיום: האם להרחיב את מערכת ההשכלה הגבוהה או לנסות לשמרה במצבה הנוכחי.

אחת הטענות הקשות שמעלים כלפי מערכת ההשכלה הגבוהה הישראלית היא, שזו מערכת סלקטיבית. לא כל מי שרוצה לרכוש השכלה גבוהה יכול לעשות זאת. כיווני הסלקציה הם המודים מבחינה חברתית. כשמונים אחוז מהסטודנטים הם ממוצא אשכנזי, ואחוז התלמידים המזרחיים מתמעט ככל שהתואר מתקדם יותר. תואר אקדמי ראשון נעשה, בשנים האחרונות, כמעט שווה־ערך לתעודת־בגרות. שלילת אפשרות משכבות רחבות לקבל את התואר האקדמי, מגבירה את הקיטוב בחברה הישראלית בתחומי החברה והשכלה, והאוניברסיטאות נתפשות כמכשיר מרכזי ביצירת הקיטוב.

מדי שנה נדחים כ־7000 תלמידים משערי האוניברסיטאות, רובם בני עדות־המזרח. מערכת ההשכלה הגבוהה לא ענתה על צורכיהם של תלמידים אלה, גם לא על צורכיהם של מבוגרים הרוצים לרכוש השכלה גבוהה או לעשות הסבה מקצועית. לשם כך קמו מכללות כדוגמת בית ברל. כיום חלוקות הדעות בשאלה, אם לתמוך בהקמת מכללות נוספות או לבלום בכל מחיר את מגמת התפשטותן. פרופסור יעקב זיו, יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב שליד המועצה להשכלה גבוהה – המועצה משמשת כעין גוף מתווך בין הממשלה לאוניברסיטאות – טוען שהתפשטות המכללות והרחבתן „תצמיח זרעי פורענות", שימיטו אסון על מערכת ההשכלה הגבוהה בשנים הקרובות. המדינה, טוען זיו, לא תוכל לעמוד באחזקתן. הוא מציע תחליפים שעלותם תהיה קטנה יותר, כגון ניצול טוב יותר של המוסדות הקיימים, הרחבת השימוש באוניברסיטה הפתוחה והפעלתה גם באזורים רחוקים בארץ, יצירת תואר ראשון חד־דרגתי, שימנע את הבזבוז הקיים במשאבים בגלל נשירה, ששיעורה כיום כ־40 אחוז בקרב תלמידי תואר ראשון במדעי הרוח והחברה. „המערכת צריכה להיות טובה יותר, לא גדולה יותר. יש לעשות שימוש בכלים הקיימים, לייעל, לפתוח תוך כדי צמצום פעילויות בלתי יעילות, אבל לא להגדיל את מערכת ההשכלה הגבוהה", טוען זיו.

לא כולם מסכימים אתו. השנה הנפתחת היום תהיה שנת מאבק בין הגישות. ההכרעה, אם תיפול, תקבע לא במעט את אופי מערכת החינוך הגבוה בישראל.

וול סטריט טלטלה: בין צהלה לבהלה

מדיניות מפלגת העבודה לקראת הקונגרס הציוני

דה־פוליטיזציה של העליה

מאת מיכאל אגודסקי

מדיניות החוץ הסובייטית בעולם השלישי עוברת שינויים גדולים; ומול הסכנה שהחומייניזם יפרוץ את הגבול לתוך ברה"מ המוסלמית – ישראל היא בעלת־ברית גיאו־פוליטית דה־פקטו

קל לחזות שבקונגרס הציוני הבא יהיו למפלגת העבודה בעיות קשות בתחום מדיניות־החוץ. אחד הקלפים, שבלי ספק ישתמשו בו נגדה – גישתה לענין היחסים עם ברה"מ ולבעיית יהודי ברה"מ. לא קשה לחזות גם את הכלים שישתמשו בהם נגדה בקונגרס. אחד מאלה יהיה – כמה קיצונים מקרב יוצאי ברה"מ, שיוצגו כנציגים בלעדיים של יהדות ברה"מ.

ידוע הטיעון העיקרי, שמכוון בעצם לטרפד תהליך השלום במזרח־התיכון: לפני שישופרו היחסים הדיפלומאטיים עם ברה"מ צריכה ברה"מ להסכים לשחרר מיד 400,000 יהודים, לא פחות, ולפי פוליטיקאים כמו בנימין נתניהו – אפילו מיליון איש: מובן שזה בלתי־אפשרי, לפחות בלתי־אפשרי כשאין יחסים דיפלומאטיים. אבל זה בלתי־אפשרי גם משום שהמספר 400,000, שנזקקים בעלי טענה זו, אינו אלא המצאה שלהם. מספר זה, שהוא לכל היותר אומדן הפוטנציאל של העולים, אינו מבוסס על שום עובדה בדוקה. למספר ענקי זה זקוקים אנשים הרוצים למנוע כל הסכם עם ברה"מ: הם יודעים היטב שאין כל אפשרות למלא את תביעתם הבלתי־ריאלית לשחרור 400,000 יהודים מברה"מ מיד. מטרת התביעה הזו היא למנוע כל פשרה עם ברה"מ ואף כל התקרבות אליה, כדי להוציא את ברה"מ מתהליך השלום במזרח־התיכון ובכך להפוך את שיחות השלום לבלתי־אפשריות ולחסום את הדרך בפני כל פתרון של הסכסוך הערבי־ישראלי. בסופו של דבר, הם מקווים, יוכלו להגיע למשאת־נפשם – סיפוח השטחים.

ייתכן שהמספר 400,000 משקף נכונה את פוטנציאל היהודים העשויים לצאת את ברה"מ, אם כי לאו דווקא לעלות לארץ, אבל אפילו בתנאים הטובים ביותר, יציאתם תימשך כשמונה עד עשר שנים לפחות. גם אם נקווה שעליה בהיקף כזה אכן תתאפשר, היא תתאפשר רק במסגרת הסכם עם ברה"מ, לא במצב של עימות אתה. יש כמה נתונים חדשים, המחזקים את ההנחה שברה"מ יכולה להגיע להסכם איתנו. מדיניות־החוץ הסובייטית בעולם השלישי עוברת עכשיו שינויים גדולים. המנהיגים הסובייטיים הגיעו, כנראה, למסקנה, שהאיסלאם המיליטאנטי הוא אחת הסכנות הגדולות המאיימות על ברה"מ, בפנים ומבחוץ. בעוד כחמש־עשרה עד עשרים שנה יהיו בברה"מ מאה מיליון מוסלמים. התפרצות החומייניזם באיראן, מרד המוסלמים הקיצוניים באפגניסטן, שברה"מ אינה יכולה לדכאו, סכנת התפשטות החומייניזם למדינות אחרות – מן הנמנע שלא יראיגו את מנהיגי ברה"מ. החומייניזם עלול כל רגע לחצות את הגבול הסובייטי, ויש סימנים שתהליך כזה כבר מתחולל. כל גורם גיאו־פוליטי, המאזן את האיום המוסלמי שמעבר לגבול הסובייטי, הוא גורם חיובי מבחינת ברה"מ. ישראל היא הכוח העיקרי המאזן את האיום הזה, ובזכות זה ברה"מ וישראל הן כבר בעלות־ברית גיאו־פוליטיות דה־פאקטו: אפשר להינבא שבמוקדם או במאוחר הן יהיו בעלות־ברית כאלה גם דה־יורה. מבחינה זו ברה"מ צריכה להיות מעוניינת בישראל חזקה, אבל לא תוקפנית, והעליה מברה"מ יכולה רק לתרום לכך. מהצד האחר, אם כמה מאות אלפי יהודים שאינם מרגישים טוב בברה"מ יעזבו אותה, זה רק יזרז את פתרון הבעיה היהודית בברה"מ. כך תוכל ברה"מ „לצוד שתי ציפורים במכה אחת".

מובן שאי־אפשר לצפות מברה"מ שתסכים לפעולה כלשהי הנוגדת את האינטרסים החיוניים שלה. לכן עלינו לחפש עניין משותף אתה ולא עימות מיותר. ישראל יכולה לזכות גם בהסכם שלום וגם ביהודי ברה"מ, אבל היא לא תשיג זאת בדרך של עימות עם ברה"מ אלא בדרך של פשרה. עלינו לשאוף לכך שהעליה מברה"מ תהיה לתהליך נורמאלי וחוקי ולא נושא שגורמים חיצוניים, העוינים את ברה"מ וגם את ישראל, תופסים עליו „טרמפ" במסגרת המלחמה הקרה.

יש לעשות דה־פוליטיזציה של העליה ולראות בכך חלק ממדיניות־החוץ של מפלגת העבודה. זו צריכה להיות עמדת „העבודה" בקונגרס הציוני העולמי הקרוב, ואת העמדה הזו צריכים להציג נציגי המפלגה מקרב יוצאי ברה"מ.

שערוריית „גינס" ואחינו

מאת דליה שרון, לונדון

„מדוע", שאל „סאנדיי טלגראף", „אנחנו חוששים שיאשימו אותנו באנטישמיות ואיננו אומרים כי מדובר בקנוניה יהודית?"

ההשתלטות של יצרנית הבירה „גינס" על חברת „דיסטילרס" – פרשה שהתפוצצה לפני כשנה – עלתה בשבוע שעבר שוב לראש כותרות העיתונים: חמישה מענקי אנשי העסקים הבריטיים הובאו לפני שופט והואשמו בגניבת מיליוני ליי"ש, בהנפקת קבלות כוזבות ובקבלתן, ובעבירות על חוקי החברות. חוקרי משרד המסחר והתעשיה וחוקרי הסקוטלנד יארד הכריזו: „זו רק ההתחלה", והבטיחו סידרה נוספת של מעצרים בבריטניה. אחר־כך ייסע הצוות החוקר לארה"ב ויטפל שם בהשלכות האמריקאיות של הפרשה (למשל, מעורבותו של משולם ריקליס).

„פרשת ההונאה הגדולה ביותר בשנים האחרונות", כפי שהוכתרה בתקשורת, היתה למאורע טראומטי ביותר בסיטי של לונדון, דווקא משום שהמעורבים בה עשו מעשים שמאות אנשי־מפתח בסיטי עשו עשרות פעמים במשך שנים. „סאנדיי אקספרס" שאל: „מדוע אנו חוששים שיאשימונו באנטישמיות ואיננו אומרים כי מדובר בקנוניה יהודית?"

בבוקר יום רביעי שעבר הופיע המיליונר היהודי ג'ראלד רונסון (מסגני נשיא המגבית בבריטניה והנבן ידדו) לפני שופט. הוא הואשם, בין השאר, בגניבת 5.8 מיליון ליש"ט מחברת „גינס". היה זה הסכום שקיבל תמורת קניית מניות של החברה בסך 25 מיליון ליי"ש. השופט שיחרר אותו בערבות של חצי מיליון ליש"ט (אחד הערבים היה חברו, סרווד צ'ין, נשיא המגבית).

בערב אותו יום השתתפו רונסון ואשתו גייל – דוגמנית לשעבר ואם ארבע בנותיו – במסיבת קוקטייל, שהיתה בה גם הנסיכה אן, לאיסוף שני מיליון ליי"ש בשביל הנבחרת האולימפית הבריטית. אחר־כך השתתפו במסיבה במלון „קלרידג'ס". כל הנוכחים ידעו על מעורבותו בפרשה אך לא התייחסו אליו כאל נוכל. נהפוך הוא, הכל הביעו באוזניו את צערם, עד כי אמר בחיוך: „עדיין אינני מת".

יום קודם לכן הובא לפני השופט מי שהיה היו"ר הפעיל ומנכ"ל „גינס" עד ינואר ארנסט סאונדרס (שנולד כארנסט שלייד). סאונדרס הואשם ב־37 סעיפי אשמה, בין השאר בגניבת 24.2 מיליון ליי"ש, ושוחרר בערבות. הוא התמוטט למחרת בקליניקה בשווייץ, שאשתו מאושפזת בה אחרי התמוטטות העצבים השניה שלה בעקבות „פיצוץ" הפרשה. שנה לפני כן השתכר סאונדרס 370,000 ליש"ט, ונהג ה„רולס־רויס" שלו היה לוקח אותו כל בוקר מביתו – בית ששוויו מיליון ליש"ט – למשרדו. הוא נעצר כבר בחודש מאי ושוחרר בערבות. סאונדרס, כמו רונסון, טוען: „לא גנבתי דבר. אני משמש שעיר לעזאזל". שבועות ספורים אחרי שעזב את חברת „גינס", מצאה ההנהלה החדשה חשבונות על שירותים „מיוחדים" ששולמו לאנשים פרטיים ולחברות, החשבונות הסתכמו ב־25 מיליון ליש"ט.

נראה כי הסכומים הללו שולמו למי שהסכימו לקנות מניות של חברת „גינס", כדי „לנפח" את מחיר המניות ולזכות במכרז להשתלטות על חברת „דיסטילרס". בשלב האחרון של המערכה נגד חברת „ארגייל", אשר התחרתה על רכישת „דיסטילרס", נקנו מניות בסך 200 מיליון ליש"ט, ובכך הוקפץ מחיר המניה מ־281 ליש"ט ל־353. ההקפצה הזו העלתה את ערך ההצעה (שנעשתה במניות) הרבה מעל זו של חברת „ארגייל". לפני כחודש נאסר טוני פרנס, סוכן הבורסה של רונסון ושל רבים אחרים, ביניהם רוברט מקסוול ואפרים מרגוליס (על־פי עתונים רבים כאן, אף מרגוליס קשור בפרשה של קניית מוצרי חברת „גינס" ב־50 מיליון ליש"ט למכירה בעסקות באורטר, בארצות שבהן נתקלה חברת „גינס" בקשיים במכירותיה, ובקבלת תשלומים „מיוחדים" מהחברה בסך כ־1.5 מיליון ליש"ט). הוא נעצר על־ידי סוכני אף־בי־איי כאשר ירד מן המטוס בלוס־אנג'לס.

(המשך בעמ' 8)

ארנסט סונדרס בצאתו מאולם המשפט ואפרים מרגוליס (משמאל)

מציצים

מאת יצחק בן־נר

מי שדוחפת נחשים לגופה מצד אחד, אולי תוציא מן הצד השני יונֵי שלום. הצ'יצ'ולינה הידועה הגיעה אלינו ובשורת השלום והמין בפיה ובטנה – וישראל, עם של מציצנים, רוגש כאילו נתגלה לו חזיון אלוהי נשגב. למה אנחנו מתגעגעים, בעצם, דרך הצ'יצ'ולינה?

התקשורת, למשל, דומה כי שכחה לגמרי ממפולת הבורסות, מביקור שולץ, מהקיצוץ בסיוע הבטחוני האמריקאי, בלכתה אל הצ'יצ'ולינה. בוב דילן היה יכול לחלום על מערכת כה משוכללת של פירסום מוקדם ויחסי ציבור. היבואנים לא היו צריכים להתאמץ הרבה, כי יותר משהעגלה רצתה להיניק, הפרות רצו לינוק. ועל פי הישראליות המקובלת, הרי עושים עניין מכל איוולת.

עוד חצי דבר

חשפנית־פלוס שנכנסה לפרלמנט האיטלקי, כי הדמוקראטיה מעכלת גם תופעות כאלה – ובמה נופלת זכותה של חשפנית יפה ועליזה המטיפה לחופש מיני מזכותו של פאשיסט המסית לאלימות גזענית?

אז הצדקנים מעווים את פרצופיהם בגועל ודורשים לאסור את החרפה ומכסים את עיניהם ומציצים בין האצבעות; הליבראלים אומרים למה, להפך: כל הכבוד. שהרי האשה הזאת אומרת מה שהיא חושבת וחושבת כמו שהיא עושה ועושה מה שהיא אומרת, *ולפחות פיה וגופה שווים*; ההמונים מזילים ריר; והכתבנים מזילים דיו והאסטטיסים מעקמים את חוטמיהם ואומרים איזו התלהבות וולגארית – ועל עם ישראל עובר עוד שבוע מרגש, בדרך להתגשמות חזונו במולדתו.

ואם יגידו לכם שהצ'יצ'ולינה חשפה את גופה לפנינו, אל תאמינו: זה אנחנו שחשפנו את ערוותנו לפניה.

שרון הולך לוושינגטון

מאת טדי פרויס

המנכ"ל הפורש של האוצר מזהיר מהאשליה המתלווית לירידה לאינפלציה של 18 אחוזים. אם לא נרד בה לרמה של אירופה וארה"ב – הוא מזהיר – ניכנס לפיגור בתחרות בשוקי חוץ ולא יהיה מנוס מפיחות

כמעט ארבע שנים ישב ד"ר עמנואל שרון בחדר 202 במשרד־האוצר בקריית בן־גוריון בירושלים. ב־18 באוקטובר השנה, כשיצא משם בפעם האחרונה אחרי טקס חילופי המנכ"לים, אמר נגיד בנק ישראל פרופסור מיכאל ברונו, כי „בציבור לא זכה עמנואל למלוא ההכרה שהוא ראוי לה", דברי ברונו.

ואין פלא. פעולתו האחרונה כמנכ"ל, וכמה הראשונה, היתה כרוכה בחיכוך עם התקשורת. ב־1 בינואר 1984, יום כניסתו לעבודה כמנכ"ל האוצר, התייצב בחדרו אחד מכוכבי התקשורת האלקטרונית והציג את עצמו: „אני הוא זה וזה". „שמי עמנואל שרון", אמר המנכ"ל. „באיזה אגף אתה עובד?". „אני מהתקשורת", השיב הכוכב, נפגע על ששרון לא ידע לפני מי הוא עומד.

ב־18 באוקטובר 1987 היה התיכנון מכיך [illegible] את חדרו של שר האוצר מילאו צלמים

ד"ר עמנואל שרון

שבאו להנציח את חילופי המנכ"לים. שרון נכנס לחדר, ראה את ההתקהלות ויצא שוב. „מה, אני מתחתן, שקהל כזה של צלמים מחכה פה?" גם ביוני 1984, כשהתפטר בגלל העלאות שכר חריגות שאושרו בניגוד להסכמי השכר, אסר לצלמו, גם על צלמי טלוויזיה. כך היה גם אחרי הבחירות ב־1984, כשיצחק מודעי קרא לו לחזור לאוצר. במשך כל אותן שנים מיעט להתרועע עם העיתונות. פה ושם נפגש עם כתב זה או אחר להסברת התכנית הכלכלית או סוגיה כלשהי, בדרך כלל בתנאי ששמו לא יוזכר. כששאל אותו חיים גורי, לפני ימים מעטים, על הפלא של צמצום האינפלאציה מ־1,000% אחוזים ל־18 אחוזים, השיב שרון: „שום פלא. פשוט עשו הדברים שצריך היה לעשות ואם ינהגו כך בעתיד, המשק ייצא למרחב". כשהתעקש גורי לזקוף את עיקר ההצלחה לזכות שרון, משך האחרון בכתפיו. בזה נגמרה השיחה.

שרון משאיר באחוריו משרד אוצר, משק, במצב טוב הרבה יותר מכפי שמצא כשנכנס לתפקיד. לראשונה הגיע ללשכת המנכ"ל בשלהי 1983, זמן קצר אחרי שארידור נאלץ ללכת והותיר רק עיי חורבות. האינפלאציה דהרה בקצב תלת־ספרתי והמאזן החיצון הראה גרעון שיא של הכמיסה מיליארד דולר. כל זאת בתוספת דמוראליזאציה גמורה והתמוטטות הבנקים אחרי המאניפולאציות במניותיהם. המצב החמור איפשר לשר האוצר החדש, יגאל כהן־אורגד, לבחור לעצמו מנכ"ל מקצועי שלא מאנשי „חירות". ראש־הממשלה שמיר, לנוכח קריסת המערכות, לא הטיל וטו על בחירת איש הקרוב בדעותיו ל„שלום עכשיו" ולשמאל. כאמור נפרדו דרכי שרון וכהן־אורגד מקץ חצי שנה. אבל אחרי הרכבת ממשלת האחדות הלאומית קרא לו יצחק מודעי לחזור לאוצר. „הסיכויים שהוא יצליח בתפקידו אינם גדולים מעשרה אחוזים", אמר אחד מחבריו, „אך אם יש מישהו שבכל זאת עשוי להצליח, הרי זה עמנואל שרון". „לפחות בחלק הראשון של ההנחה צדקתי", הזכיר השבוע שרון לאותו חבר. „סיכויי ההצלחה באמת לא היו גדולים מעשרה אחוזים. אם דווקא שרון הוא שהצליח – לא ידוע, אבל הצלחנו במשימה". אך עד להצלחה היתה הדרך מפותלת.

הממשלה, ובעיקר ראש־הממשלה פרס, ריכזו את מאמציהם בהחזרת צה"ל מלבנון והזניחו את בעיות המשק לתחתית הגנט ב„טיפול". באמצע אביב 1985 נראתה תחתיתה של קופת הדולרים *ושרון חשש כי בתוך חודשים נגיע למצבה של* תורכיה (פשיטת־רגל), שלא יכלה לקנות חיטה ודלק להזנת תושביה ולהנעת תעשייתה. בלילות ישב רכון על טיוטת תכנית ההבראה. הוא הרבה להסתודד עם הפרופסורים ברונו, איתן ברגלס וניסן ליויתן והארבעה, יחד עם מרדכי פרנקל, מנהל מחלקת המחקר בבנק ישראל, דנו על רעיונותיהם והציגו מודלים שונים לגבי המשתנים של תכנית ההבראה. שרון מפליג במיוחד בשבחו של פרנקל. נגיד הבנק, ד"ר משה מנדלבאום, לא הובא בסוד התכנית ופרנקל נאלץ לפעול בחשאי, מאחורי גבו.

רק ביוני התעוררה הממשלה לבעיות המשק ולגיבוש תכנית כוללת, במקום עסקות־החבילה הספוראדיות מסוף 1984 ומראשית 1985, שלא הועילו הרבה. בדרכים עקלקלות הגיע שרון אל ראש הממשלה ושטח לפניו את פרטי התכנית. „תחילה קשה היה להזיזו", סיפר שרון, „אולם אחרי ששוכנע בהכרזות הצעדים ובנכונותם, פעל פרס ביעילות ובתחכום להעברת התכנית בממשלה ולשיכנוע ההסתדרות לתת לה יד".

שרון אינו מצטרף לאומרים כי תרומתו [illegible] של מודעי היתה: ישיבתו בישיבות [illegible] שרון מציין כי מודעי, בדרכו הנרגנת והעצבנית, היה מעלה שאלות שהמומחים והוא עצמו לא תמיד חשבו עליהן. מודעי שיחק את „פרקליט השטן" ובדרך זו הכריח אחרים לחשוב ולנמק את הצעותיהם. למשל, הפיקוח על המחירים. כלכלנים התנגדו עקרונית לפיקוח מינהלי על מחירים ולכן לא הכניסו זאת למסגרת התכנית, אבל מודעי התעקש והם נאלצו לנהוג כרצונו. „בדיעבד, הוא צדק ואנחנו טעינו. הפיקוח לא שינה את המהלכים עצמם, אך הוא עורר אווירת אמון בציבור, והאמון היה חשוב מאוד", מסביר שרון כיום. אמנם מודעי לא גייס שום תמיכה פוליטית בתכנית (רוב שרי הליכוד הצביעו נגד התכנית, לרבות שר האוצר הנוכחי משה נסים), אך לדעת שרון, זה לא הוסיף ולא גרע. בכוון זה הניע פרס את הגלגלים, כך שהפאסיביות של שר האוצר לא הפריעה. היא גם לא הפריעה לאנשי הליכוד, שהצביעו רובם נגד התכנית, להתהדר אחר־כך בהצלחתה וב„חברנו יצחק מודעי", שהדביר את האינפלאציה.

התוצאות נראו מהר יותר משקיוו אפילו האופטימיסטים. חודשים בלבד לאחר שהתכנית הוכנסה למהלך, הצביע כדור המחירים על התייקרות חד־ספרתית. היה זה שיעור אינפלאציה שהישראלים לא זכרו מאז 1981. האכזבה, שכל־כך חששו מפניה, התרחבה בשיעורים של מה בכך; שחיקת השכר היתה בעצם המכה היחידה שהונחתה על השכבות מעוטות האמצעים, אך כבראשית 1986 חזר גם השכר לעלות והגיע עד מהרה לרמתו כלפני יולי 1985. נראה היה שהמשק יוצא למרחב.

המנכ"ל הפורש של האוצר מזהיר מהאשליה המתלווית לירידה ל־18 אחוזי אינפלציה. אם לא נרד בה לרמה של אירופה וארה"ב – הוא מזהיר – נפגר בתחרות בשוקי־חוץ ולא יהיה מנוס מפיחות.

זו אשליה ששרון חושש מפניה. לאחר הדהרה המטורפת בשנים עברו, נראים גם 18 אחוזי אינפלאציה כחלום בהתגשמותו, אבל באירופה, מול קצב כזה, היה כל שר אוצר נאלץ להתפטר. אם לא נרד לקצב האירופי־אמריקאי, נימצא עד מהרה בפיגור מבחינת כושר התחרות בשוקי־חוץ, מסביר שרון, ולא יהיה מנוס מפיחות, ששוב יאיץ את התהליכים השליליים שניכרלנו. השנה יהיה קצב ההתייקרות, כלומר קצב איבוד כושר התחרות, כאשתקד: בשנה הבאה עלולה האינפלאציה להיות באותם ממדים. בתקציב המתוכנן ל־1988 חזוי גרעון של כארבעה אחוזים, חור גדול מכדי לרדת לרמת ההתייקרות החד־ספרתית. מוקש נוסף הוא השכר. אם ייפרצו הסכמי השכר, יגדלו ההוצאות במשק ובתקציב המדינה יגדל הגרעון. לא פעם חיווה שרון את דעתו כי תוספת היוקר מזיקה מאוד למשק ואילו לשכיר היא מועילה רק במעט. ביטול ההצמדה האוטומאטית יהיה לברכה למשק כולו.

לטווח רחוק, הבעיה החמורה היא ההגנה על תוצרת הארץ. את ההגנה מעניקים על־פי צורכי היצרן הפחות יעיל ובמילא היא מנציחה עיוותים ומגבירה את הבזבוז במשק: למשל, ייצור השטיחים, המוגן במאות אחוזים. אמנם היצרן בעל מפעל השטיחים (אברהם ספירא) מרוויח הון תועפות ופועליו משתכרים רק לחם צר, אך מפעלים תרושתיים, מלונות, בתי המשרדים וכן משקי־בית משלמים בעד שטיחים פי שניים ואף פי שלושה ממחיר שטיחים

(המשך בעמ' 8)

مكذا من الاجل

מכתבים למערכת דבר

טיפול דחוף בתביעות המרדימים

שרת הבריאות בשיתוף עם ההסתדרות הרפואית חייבים לטפל בדחיפות בתביעת המרדימים, כדי להגיע אחת ולתמיד לפתרון הבעיה המיוחדת הקיימת בענפי הרפואה הדרמה, רנטגן, פתלוגיה שאין בהם פריקטיקה פרטית, שהיא למעשה משלימה את ההכנסה של הרופאים בענפי הרפואה האחרים. עיצומי המרדימים נמשכים זה למעלה מחודש ימים ויום יום נדחים עשרות ניתוחים אלקטיביים ואין פוצה פה וחוצץ. וזה מצב בלתי נסבל.

היום – נידחים ניתוחים אלקטיביים, בעתיד הקרוב – בגלל מחסור ברופאים בענפי רפואה אלה – כלל אי־אפשר יהיה לקיים רפואה ברמה סבירה ולא רק בלתי אפשרי יהיה לבצע ניתוחים דחופים.

שר האוצר חייב לגלות הבנה לתביעותיהם הצודקות של כמה מאות רופאים אלה המתקיימים על שכרם הדחוק בלבד.

אליעזר יצב
ירושלים

חברת החשמל מתעללת בצרכנים

הנוהג לסגור מפעל, מוסד או חברה לתקופת ימי החגים ולהוציא את העובדים לחופשה מאורגנת, הוא נוהג טוב שמשתלם לעובד ולמעביד, אך לא כל חברה רשאית לנעול את שעריה ולהפסיק מלתת שירות חיוני לציבור למשך ימי החג וחול המועד.

העובדים בחברת החשמל יצאו לחופשת חג הסוכות למשך 10 ימים רצופים עד 18.10.87, ואיש לא טרח ודאג להשאיר שם חשמלאי תורן.

הדעת לא סובלת שגוף כמו חברת החשמל, המופקד על מתן שירות חיוני לציבור – 24 שעות ביממה – יתעלם ולא ישאיר תורן שיטפל בחיבורי חשמל לצרכנים שבדירותיהם נותק זרם החשמל בגלל חוב מקרי של 33 שקלים.

מעניין עד היכן גובלת הצביעות והזלזול של חברת החשמל: קופה פתוחה ותורנות לגביית כספים מהצרכנים בחול המועד סוכות לזה כן דאגה החברה, אך להשאיר תורן שיחבר את זרם החשמל (לאחר ניתוק) בדירות של צרכנים שסילקו את חובם בחול המועד, לזה איש לא דאג, ולמרבה הצער צרכנים רבים נשארו בחשכה בימי חג ומועד.

מכובדינו מר שחל, כיצד נוכל לרשום הצלחות במילוי תפקידך כאשר חברת החשמל שאתה מופקד עליה השביתה את שמחת החג מצרכנים רבים?

מעניין גם לדעת את תגובתך למחדל הנ"ל והאם בדעתך לטפל ולשנות את סדרי העבודה הפגומים והמעוותים בחברת החשמל?

מרדכי אופיר
ירושלים

בלי סרטים ועם ישיבות

קראתי בעיון רב את מאמרו של יותם „ירושלים נערים סביב לה" ואני מלא הערכה לגישתו ולתפיסתו בנושא הרגיש והכאוב עם פתיחתם של אולמות ציבוריים להקרנת סרטים בשבתות, המפירה נוהל וחוק שהיה קיים בשלושים שנות המנדט הבריטי וארבעים שנות המדינה.

חן חן לך על מאמר שנכתב בתבונה השכל ודעת.

יחד עם זאת הייתי שמח לו הייתי מוצא את ה„יותם" השני שיסביר לו את אשר הבינו מחוללי המדינה ומגשימיה המהוללים מבן־גוריון, דיין וכל שרי הביטחון שכיהנו מאז קום המדינה ואשר השכילו להבין שבמדינת ישראל ראוי ורצוי שאותו שבט לוי ימשיך בלימודיו בישיבות הקדושות כדי שהתורה לא תישכח מפינו ומפי זרענו עד עולם, ודוחים גיוסם כל עוד תורתם אמונתם.

קיום הישיבות המשך הלימודים בהם היו אחד מהיסודות שאיפשרו את קיומנו כאן בארץ ישראל. לא יעלה על הדעת לחשוב שמדינת ישראל לא תאפשר המשך הלימודים בישיבות לפי הכוונת גדולי ראשי הישיבות ובפר תבריץ שלאותם אלפי משפחות ותלמידי הישיבות אשר מאמינים בדרך זו, אין מקום במדינה אשר כאמור אמורה לתת את פתרון המולדת לכל יהודי.

ח"כ מנחם פרוש
ירושלים

לכל אחד „אלוהים" בלב

כל אחד מאיתנו לא חילוני נולד, אלא יהודי למשפחת מאמינים. טראגדיה נפשית קשה שינתה לנו את הכיוון, והפכנו ללא מאמינים. נקודה. לא פגענו באף אחד.

יצאתי את המסה המאמינה בשנת ה־22 של המאה. אף אני הייתי אז בן 22. לא, אינני חילוני, אינני „לא", אינני „שאינני", גם לא „אנטי". אני פשוט לא מאמין עוד בקיום אלוהים. נקודה. עניין שלי. כלל לא אנטי־דתי. חיו, רבה, בנו איתנו את המולדת, אדרבה ואדרבה.

מנסיוני אני יודע – קשה להיות לא מאמין. כי אז, להצדקת קיומך, אתה חייב להיות גם הגון, גם ישר, רחום, עזור, להם, להיות כן לאורך כל חייך... והם, המאמינים. קראו לי „גוי" רק לפי הלבוש: מכנסיים קצרים, השרוולים, ראש גלוי – זה קובע עבודתם סתם כך בעוברי בשקט ברחוב.

טעה הפעם יותם במאמרו „ירושלים נערים סביב לה" („דבר" 29.9.87) כשהתחיל ב„נעורי מס"ס המהפכניים", „קינג־קונג" וה„הסורק". האם אנו קבענו הצורה האם אנו בחרנו האמצעים? המה החלו במלחמה עוד לפני שנות רוה. הם בחרו האמצעים: השלכת אבנים בשבת קודש, שריפת תחנות, כתובות על בתים בלילות, עלבונות לנשים ברחוב ובאוטובוס – „פריצע", פניות ל„חבר הלאומים" ולאש"ף בזעקת עזרה והצלה „כהציונים הארורים", שריפת הדגלים הלאומיים וכו' וכו'. ואנו בלענו הכל ושתקנו, כי לא רצינו „מלחמת תרבות", רצינו להאמין ב„פינטעלע יידי" בהבנה שלהם, ב„כל ישראל חברים" ועוד...

אין לנו עם מי לדבר על טוהר מידות, על חופש הפרט, על מצפון... אנו בחרנו בנשק בלי פגיעה בנפש, אנו „ירדנו" אליהם, לתפיסתם, לאמצעיהם. חסר לנו רק לפנות גם כן בכוחם לאש"ף ולבקש עזרה נגד „הדתיים", המתנכלים בנו בשבתות ובכל יום... והרי אלה הם אמצעי מלחמתם בנו.

ח' יותם. שב אתם לשולחן ותיווכח, כי לא ל„קינג־קונג" כוונתם – כוונתנו. כי אנשי תרבות גם אנו, אנשי שלום. רוצים ארץ עברית, פליה יהודית, שפה עברית ועם עובד את אדמתו, ויש לו „אלוהים" בלב.

משה רוזמן
תל־אביב

עונש־מוות למחבלים אשליה אבודה

המחשבה שאם נגהיג עונש־מוות למחבלים הטרור ייעלם מיד סותרת את הפילוסופיה הבטחונית של רפול ושרון הגורסים, שמלחמת לבנון החלישה את הטרור ובתוצאה מכך גם את ההתנגדות לכיבוש הישראלי בשטחים. לא זה ולא זה. הטרור לובש צורה ומשנה צורה. אנשי ה„חיזבללה" מסוכנים יותר מאשר אנשי אש"ף. הדור הצעיר שנולד לאחר מלחמת ששת הימים בשטחים חדור יותר הכרה לאומית פלשתינאית מאשר הוריהם. כל המהומות בשטחים הכבושים אינן הפרות־סדר ציבוריות אלא הן מרי אזרחי.

הנהגת עונש־מוות בעבר לא הרתיעה פושעים בעולם. הפשע והרציחות בארצות־הברית הם לתחום־חוק שם, אף שהדגישו בכמה מדינות את עונש־המוות. כאשר תלו כייסים בכיכר שבלונדון כיסי הצופים רוקנו באותו הזמן על־ידי כייסים חדשים. לא כן כשמדובר בטרור ובאנשי מחתרת המקריבים את חייהם למען מטרותיהם. עונש־מוות לא ירתיע מחבל שנשלח מטעם ארגונו לפגוע בנו, על אף שיודע הוא כי זאת הוית שלעיתים לא חוזרים ממנה. ניתן לשאול: כלום גזר־דין מוות מטעם בית־משפט בריטי נגד יהודים בארץ־ישראל הרתיע את אלה אשר יצאו למלחמה נגד השלטון הזר בארצנו? עובדה היא, שבלי הרף נהרגים מחבלים בהיתקלויות עם כוחות הביטחון שלנו בדרום לבנון – והאם זה מונע מהם להתגייס לשורות אש"ף או ל„חיזבללה"? האם זה לא גזר־דין מוות?

חיים חצורי
אילת השחר

לצמצם עודף העוצמה של השוטרים

מדינת ישראל העניקה לשוטר עוצמה רבה. רבה מדי. אני מבקש לקבוע, על סמך ניסיון אישי (מר, לצערי), שעוצמה זו שהוענקה לשוטר היא, לעיתים קרובות מדי, בבחינת כלי רב עוצמה ועדיין הנופל בידיו של אדם שלא בשל דיו לאחוז בה.

דעתי זו מתחזקת לאור נתוני הסטטיסטיקה וכן דברי מבקר המדינה אשר מציינים את הריבוי העצום של מעצרי־שווא הנעשים על־ידי משטרת ישראל.

לצערי, לא השכילו, לא המשטרה והמפכ"ל ולא שר המשטרה, להתמודד עם המצב המשך הזה. ועל כן, אני קורא לכנסת להפעיל את סמכותה ולצמצם את העוצמה שהוענקה לשוטרים ולמשטרה: לא יותר לשוטר לעצור אדם ל־48 שעות ללא סיבה, אלא רק לקצין בדרגה שתיקבע וגם זאת רק ל־24 שעות לכל היותר (ואולי אף פחות) וכן כל תלונה של שוטר תידרש להסתייע בעדויות נוספות על עדותו של השוטר כותב הדו"ח.

כיום המצב הוא שהאזרח חסר־אונים מול השוטר שיש ביכולתו לעוצרו ללא סיבה ו„להלביש" לו תיקים שונים והאזרח זה יעמוד חסר־אונים מול שרירות זו ויותר מאוחר יעמוד הוא בעמדה נחותה בבית־המשפט, הנוטה בדרך־כלל לצידו של השוטר כותב הדו"ח.

יפה תעשה הכנסת בהתערבותה לצימצום הנגע הזה של פגיעה בחירות האדם וכבודו.

זאב שפיר
רמת־גן

מה מצחיק את גלי צה"ל?

אני נמנה עם המאזינים הכמעט קבועים של גלי צה"ל, למיותר לציין כי גם נהנה. בפרט „בימים סוערים אלה". אך נבצר מבינתי להבין מדוע המפולת בבורסה בניו יורק כל כך מצחיקה אותם! היה זה אסון עולמי אך בפי הקריינים הוא נהפך לנושא בידורי. באיזו אירוניה מזכירים את אסון 1929!

הקריינים עוד טרם ראו עולם בימים ההם. אולי בגלל זה נראה הדבר לבדיחה. מי שהרגיש זאת על בשרו לא יצחק. אנשים השקיעו את כל הונם – ומעדה רבים הגיעו עד פת לחם. ורבים איבדו עצמם לדעת. מה מצחיק כאן?

חלחלה עוברת בי כאשר אני שומע בגלי צה"ל את האירוניה הסרקסטית של הקריינים. אנא [illegible].

צבי ארזי
כפר בלום

לפני 60 שנה | דבר | לפני 40 שנה

נאומו של וייצמן

בשבעת אלפים איש שהצטופפו יושבים ועומדים בפנים בית העם, וכאלפים מחוצה לו, שמעו אמש את נאומו של וייצמן באספת־עם שסידרה לו הנהלת קרן היסוד. וייצמן אמר בין השאר: המשבר בארץ מורכב לדעתי משני גורמים: מצב כלכלי רציני והגורם הרוחני – הפסיכולוגיה של המשבר. הגורם הרוחני הזה חשיבותו מרובה, כי הוא תלוי בסבה היסודית, שהרצון שלנו גדול מיכלתנו, ויש ותבדיד יהיה בתקופה שאנו חיים בה חוסר של שווי משקל בין הרצון הכביר והטבעי החי בעולם היהודי ובין התנאים החיצוניים הדרושים לבנין מהיר.

נפשו כלותה לבית הספר

בבודאפשט שלח יד בנפשו ילד קטן, אלכסנדר ברקוביץ, כי התגעגע על בית הספר. הילד היה בן להורים עניים אשר לא יכלו לשלם עבודת שכר למוד, ועל כן הורחק מבית הספר. הילד דאב מאד ולבסוף קפד את פתיל חייו.

למשמר של גיוס – למען הבטחון

„עלינו להכנס למשמר של גיוס במכון והגוף למען בטחוננו בארץ הזאת" – הכריזה גולדה מאירסון, מנהלת המחלקה המדינית של הסוכנות בירושלים, בכינוס גדול ורב־משתתפים של מליאת מועצת פועלי ת"א ועדי הפועלים בעיר המייצגים כ־40 אלף פועלים – שהיה אמש בבית ברנר בת"א.

הוחל מסע־איבה נגד יהודי מצרים

קאהיר. ראשית מסע תעמולה אנטי־יהודי בעתונות לאחר ההתפתחות האחרונה בשאלת א"י ועמדת הליגה הערבית. רואים כאן כרפורטז'ה שפרסם עתון האחים המוסלמים על „הסוכנים הציונים במצרים". העתון טוען כי בני ברית ואישים יהודים במצריים עוסקים בסתר בפעולות ציוניות שם.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

בסוף השבוע צוין בתיאטרון הלאומי „הבימה" את יום הולדתו ה־70 בערב הצדעה מרגש שנטלו בו חלק נציגים של כל אמנויות הבמה בארץ. בין המשתתפים בארוע שהיה ספוג באוירת נוסטלגיה היו נשיא המדינה ורעיתו, סגן ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, שר החינוך יצחק נבון, ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, מייסדת אגודת ידידי התיאטרון הרוח החיה והידיד שלה זה עשר שנים אורה גולדנברג ובעלה עו"ד ד"ר אמנון גולדנברג. שרי ממשלה, חברי כנסת, אנשי רוח, שחקנים והרבה ידידים מן הארץ והרבה שהגיעו במיוחד לארוע מחו"ל. בתמונה: נשיא המדינה חיים הרצוג ורעייתו אורה סיירו לפני הארוע באכסדרות הבנין והתבוננו בתערוכתו של זאב „35 שנה בשורה הראשונה" יחד עם אורה גולדנברג.

מנכ"ל חדש

יצחק קינן, יהיה המנכ"ל החדש של „אמנות לעם". הוא יבוא במקומו של יוסי פרוסט (בתמונה) בישיבת ההנהלה שהתקיימה ביום חמישי נתקבלה המלצת ועדת הבחירה למנות את קינן שהיה המועמד היחיד. קינן איש מפלגת העבודה, היה במשך שנים רבות ראש מועצת בית שאן וכיום עושה בצרפת בשליחות מחלקת הנוער והחלוץ. מגויו התנה בכך שלא יעסוק בפעילות פוליטית. בעבר כתב קינן מלים לפזמונים ביניהם „ים השיבולים" ו„עמק שלי" המושרים בפי הגבעטרון. הוא ייכנס לתפקידו באחד בינואר וככל הנראה תהיה תקופת חפיפה בינו ובין פרוסט.

רודיה צימרמן

אחרי חמישים שנה

בקיבוץ אפיקים התכנסו בסוף השבוע כמה עשרות בוגרי חברת נוער שהתחנכו בקיבוץ בסוף שנות השלושים. הכינוס של חברי הגרעין, כולם ילידי גרמניה שעלו לארץ בגבור האנטישמיות הנאצית ובמסגרת „עלית הנוער" של הנריאטה סאלד, נערך במלאות חמישים שנה לעליית בני הנוער לארץ. אחרי ההכשרה באפיקים התפזרו רובם ברחבי הארץ. קבוצה מתוך הגרעין הקימה את קיבוץ עין שמר ואחר כך את להבות הבשן של „הקיבוץ הארצי" ובוגרים אחרים היו מראשוני גינוסר. הכינוס נערך בסוף השבוע באפיקים ובבית ההארחה של גינוסר ובמהלכו הועלו זכרונות מימי הקליטה הראשונים והועלה זכרם של אלה מבני חברת הנוער שנספו במרוצת השנים. כמה מהחניכים שהיום הם בני שישים וחמש הגיעו למפגש במיוחד מארה"ב. בין מחנכיה של הקבוצה היו מוליה והרחרי ז"ל, המחנך הנודע שנספה באסון מעגן וישראל חושש יבדל"א, מותיקי חברי אפיקים כיום.

שמעון וייס

קשרים ומוניטין

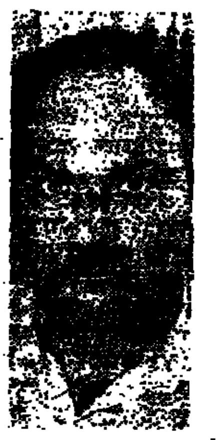

נציגי החקלאים באו השבוע אל סגן שר האוצר עדי אמוראי (בתמונה) בבקשת עזרה. אמר להם אמוראי „עליכם להודות לשר האוצר נסים". הסיבה לכך היא שלפני כשנה וחצי נעתר נסים לבקשות מתפללי בית הכנסת שלו לשמש שליח ציבור לתפילת הגשם. וכידוע נענתה בקשתו והשנה שעברה היתה ברוכת גשמים. השנה פנו אליו עוד פעם באותה בקשה. הפעם היו לנסים לבטים שכן קשריו והמוניטין שלו היו בסכנה. אולם לא היתה לו ברירה, והוא הסכים. קשריו לא אכזבו והמוניטין שלו לא נפגע שכן אחרי ארבעים ושמונה שעות החל לרדת גשם. „לכן" אמר אמוראי „לפני שאתם מבקשים את סיועו בבעיות שהיו בעבר עליכם להודות לנסים על הסיוע שהוא מגיש לכם בהווה".

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

תרומת הגוש המזרחי

תוך כדי סקירה על עבודת הדוקטורט שלו גילה יו"ר אגף הבחירות במפלגת העבודה, רענן כהן (בתמונה) עובדות מעניינות בעניין תרומתו של הגוש המזרחי להקניית השכלה גבוהה לצעירים הערבים. מהנתונים שבידו עולה שב־24 השנים האחרונות למדו בארצות שמעבר למסך הברזל 820 ערבים וערביות מכפרי הגליל המשולש וזאת ללא כל תשלום. הקומוניסטים עשו זאת, כך מתברר, לא לשם קידום החינוך הערבי בישראל אלא למען חיזוקה של רק"ח בנצרת ובאום־אל־פחם וביותר מ־100 ישובים אחרים. למעלה מ־50% מהתלמידים למדו רפואה והנדסה בברית המועצות ובצ'כיה. הם אמנם לא שילמו אגורה שחוקה עבור שכר הלימוד, אך לאחר שובם לביתם הם גומלים לגוש המזרחי בהפצת תורת מרקס־לנין. מסתבר ש־30% מהם משתלבים במנגנון של רק"ח ועושים נפשות לתורתה. כהן אינו מסתכל בעובדות אלו רק כחוקר. הוא משתדל בימים אלה לשכנע את שגרירות ארה"ב בישראל להשפיע על וושינגטון לבלום את התופעה הזאת על־ידי מתן מלגות בהיקף זה או אחר לאזרחים הקרובים בישראל. לדעתו של כהן, אין מדובר בעשיית טובה אלא באינטרס מובהק של המערב לצמצם את ההשפעה הקומוניסטית בכל מקום. תזכיר מפורט בעניין זה הונח בימים אלה על שולחנו של הקונסול לעניינים פוליטיים בשגרירות ארה"ב בישראל ג'ף פליבאן ומהגישושים שנעשו מתברר שהצעותיו של הדוקטורנט החדש אינן נופלות על אוזניים אטומות.

למען חינוך יהודי

בכינוס העולמי לעניני דמוגרפיה יהודית שננעל בסוף השבוע במכון ואן ליר בירושלים, קרא אהרן גודרון חבר הנהלת הסוכנות היהודית לאמץ הצעת החלטה שלפיה קורא הכינוס לממשלת ישראל, לתנועה הציונית, ולארגונים היהודיים בעולם לנהל לצד המאבק לפתיחת שערי ברית המועצות להגירה חופשית של יהודים, מאבק מקביל להתרת חינוך יהודי בבתי ספר עבריים ולימוד השפה העברית וכן למען מאבק ציבורי בלתי מתפשר להתרת חופש הדת והפולחן ליהודי ברית המועצות. גודרון הוסיף כי צעד זה בא כדי לבלום את נחשול ההתבוללות ונישואי התערובת המאיים על יהודי ברית המועצות. „בואה של אידה נודל לישראל" הטעים גודרון „הינו צעד היסטורי חשוב ומרגש אך אין בו די, אין בצעד זה כדי לשנות את מצבם הקשה של יהודי ברית המועצות ואנו מצווים להמשיך במאבק". הצעתו של גודרון עוררה הדים רבים בקרב צירי הכינוס שהביעו הזדהות ותמיכה בהצעה.

דינה כהנוביץ עובדת כקופאית וגדעון דרורי כמלצר בבית הקפה של ימק"א בירושלים. שניהם עובדי רשות השידור ושובתים עתה מעבודתם בטלוויזיה והחליטו „לעשות חלטורה" על מנת לשפר את מצבם הכספי.

שרון הולך לוושינגטון

(המשך מעמ' 7)

מיבואים. תמורת רווח שמן ליצרן והמשכורות לא מהגבוהות לכמה מאות פועלים נושא המשק בנטל כבד. דוגמה אחרת היא הביצים. ייצור ביצה בארץ עולה שמונה סנטים; ביצה בחו"ל, בגלל העודפים העצומים שהצטברו, עולה שני סנטים. הווה אומר, הצרכן והמדינה (והסובסידיה) משלמים פי ארבעה משהיו משלמים תמורת ביצים מיובאות. הוא הדין בבשר המיוצר בארץ ובמאות מוצרי תעשיה שאפשר להשיגם במחצית המחיר בשוקי העולם. כך מגוננת הממשלה על יצרנים בלתי־יעילים והתוצאה היא, שהמועסק הישראלי מייצר בכשני שלישים פחות משמייצר הכרו האמריקאי, הגרמני או השוודי. על חיסולו של מנגע סטרוקטוראלי זה אין הפוליטיקאים נותנים את דעתם, או שאינם מעזים לגעת, בגלל לחצי האינטרסנטים המקומיים.

ביום שישי שעבר יצא שרון לוושינגטון כדי להשתלב בעבודת הבנק העולמי. הוא יעבור באנגליה להיפגש מדינות מתפתחות ועוד לפני סוף השנה הוא אמור לצאת לסין. סיור בסין מסקרן, כמובן, אך על אופיה היום־יומי של העבודה בבנק עדיין אינו יודע הרבה. גם קצב העבודה בבנק יהיה, כנראה, יותר מתון משהיה באוצר בירושלים בשנים 1985–1987. מה יקרה אם תשתעמם שרון? „אנהג כמו בישיבות משעממות הארוכות מדי בארץ. אעשה אוריגמי מנייר או אדרס".

ישראל־אוסטריה

מאת אירנה שמאן

ברידג

הנבחרת הפתוחה של ישראל רכשה לה שם בצמרת האירופית. ההבדל בין אחד משלושת המקומות הראשונים (מהם לא היו רחוקים, ואפילו התמקמו שם תקופת כה) לבין מקום שמיני, הוא במאמץ הקטן הנוסף, בסלם הנבון בזמן הנבון, ובעוד קצת מזל, וכנראה שכל אלו לא היו עימנו הפעם, ותמיד ישנה התקווה לפעם הבאה.

אולם עובדה אחת אינה ניתנת לערעור, והיא ששחקני ישראל זוכים לכבוד, הגדול בכולם הוא שמאל לב. לא יצא לי ל„קבץ" זמן רב לידו (גם אני שיחקתי), אולם יד אחת שראיתי באקראי, ובכל זה בזמן מחשבה מינימאלי, רק הוסיפו לדעה הטובה שהיתה לי עליו.

חלק: מערב
פגיעים: אף אחד
ההכרזה:

מערב	צפון	מזרח	דרום
1 ספייד	2 קלאב	---	2 ספייד
---	3 קלאב	---	3 הארט
---	4 הארט	---	---

צפ: ♠ J x x / ♥ Q x / ♦ Q x / ♣ A K Q J x x

מע: ♠ A Q x x x x / ♥ 9 / ♦ x x x / ♣ x x x

מז: ♠ 10 7 / ♥ K J x x x / ♦ K x x / ♣ x x x

דר: ♠ K x / ♥ A 10 8 6 4 / ♦ A J x x x / ♣ x

מערב הוביל בדיאמונד, גם עם הובלה נוחה זו עדיין קשה החוזה לביצוע, אולם לב המשיך במשחק בזהירות. נסיך דיאמונד מהיד, קלאב לדומם, שני ספיידים מושלכים על הקלאב, ספייד נחתך ביד, אלוף דיאמונד, דיאמונד נחתך בדומם, ספייד נחתך ביד, דיאמונד נוסף נחתך עם המלכה בדומם, מוזה הותך עם המלך וחוזר מהארט, שמינית מהכרזה, תשיעית במערב שחוזר בספייד, הכרוז הותך בעשירית הארט, ממשיך באלוף והחוזה מבוצע.

ברור גם שחוזה של 3 בלי שליט מבוצע בקלות, והזמני שחוזה כזה שוחק מחוזה הסגור. 6 לקיחות בקלאב, לקיחה בדיאמונד, לקיחה בהארט ולקיחה בספייד.

שערוריית „גינס"

(המשך מעמ' 7)

ועתה הוא כלוא בבית־כלא פדראלי ליד לוס־אנג'לס ומצפה להסגרתו לבריטניה. מאשימים אותו בקבלת שלושה מליון ליש"ט בעד „ייעוץ".

בשבוע שעבר נעצר סיר ג'ק ליונס (סגן נשיא המגבית), ידיד של פרנס, באשמת גניבת 2.25 מיליון ליש"ט. ליונס בן ה־71, אישיות בולטת ב„סיטי", אירח בחודש ינואר לארוחת צהריים את מארגרט תאצ'ר. ביום חמישי נאסר הבנקאי רוג'ר זליג בן ה־42, מטובי המוחות של הסיטי, המומחה בתהליכי השתלטות על חברות. זליג, בוגר „לונדון סקול אוף אקונומיקס" ו„לונדון ביזנס סקול", הזרים רווחים של מיליוני ליש"ט לכיסי חברת „מורגן גרנפל", שכיהן בה במשכורת שנתית של 200,000 ליש"ט כמנהל הכספי.

זליג תיכנן את מיזוג החברות „האביטט", „מודי־קר", ו„בריטיש הום סטורס", ובזכות חלקו במגיות היה למיליונר. כאשר החליט סאונדרס שעל „גינס" להיכנס למערכה על „דיסטילרס" הוא התעקש להטיל את המשימה על האיש המבריק ביותר של חברת „מורגן", זליג, אשר לא שש לקבל את התפקיד. הוא חשש שאם ייכשל, תיפגע אמינותו, אך משקיבל על עצמו את המשימה עבד ללא לאות לשכנע חברים ומכרים לקנות את מניות „גינס". בעיקרו של דבר אין זה מעשה בלתי־חוקי, אלא אם כן משלמת החברה מכספה להבטחה כנגד הפסדים או כ„תשלומים מיוחדים". זליג היה הקורבן הראשון של הפרשה – הוא פוטר מחברת „מורגן" ארבעה שבועות אחרי תחילת החקירה.

מה שזיעזע את ה„סיטי" הוא, שמעטים הנחשבים כדבר יום ביומו בהצעות השתלטות, מוגדרים „גניבה" ועלולים להסתיים במאסר, ומאסר גורר מאסר. „הכל מהלכים כעל ביצים בימים אלה ומקפידים שמספר האנשים היודעים על עסקת יהיה קטן ככל האפשר", אמר השבוע אחד מאנשי ה„סיטי".

עורכי־הדין של משולם ריקליס, בעליה של חברת „רפיד אמריקן", הודיעו השבוע כי הם יתבעו לדין את „דיילי טלגרף" בגלל רשימה שפירסם על חלקו של ריקליס בפרשת „גינס". „טלגרף" טען, כי חוקרים מאמינים שמשולם ריקליס היה הנשכר העיקרי מתשלומים ששילמה חברת „גינס" לחברתו של רונסון „הרון אינטרנישנל". שמו של ריקליס לא הוזכר עדיין משום שסקוטלנד יארד מכין חקירה מיוחדת לבדיקת האספקטים האמריקאיים של הפרשה. בין היתר מתכנן סקוטלנד יארד את חקירתו של איוואן בוסקי, אישיות מפתח בוול־סטריט, שאת שמו מסר למשטרה האמריקאית דניס לוין. בוסקי הוא זה שהצביע לראשונה על חברת „גינס" והוא גם קנה, כנראה, מניות של „גינס". סקוטלנד יארד יחקור אם לבוסקי יש מידע על חברות אחרות, המעורבות בסחר בלתי־חוקי בבריטניה. כרגע מבוססות רוב האשמות על עדותו של הצרפתי אוליבר רו, מי שהיה המנהל הכספי של „גינס". רו היה הראשון שסיפר, במכתב למועצת המנהלים של „גינס", על חלקו של סר סאונדרס בפרשה. סבורים כי רו קיבל חסינות בזכות עדויותיו נגד השאר.

הפרשה – בעיצומה.

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 28.10.1987 תונפקנה סדרות מלווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
1147 א'	100	25.11.87	28
0248 ד'	100	24.2.88	119
0348 ה'	100	23.3.88	147

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג', 27.10.1987 (ערך יום ד', 28.10.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים הכלליים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד (סדרות מסוג א') והתשמ"ד – 1984 – ו(סדרות מסוג ד' ו־ה') והתשמ"ז 1987.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

דבר ספורט

האדומים נושפים בעורף נתניה

הליגה הלאומית

	הקבוצה	משי'	נצי'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
.1	מכבי נתניה	7	5	1	1	7–15	16
.2	הפועל תל־אביב	7	4	3	0	2–7	15
.3	מכבי תל־אביב	7	3	4	0	8–15	13
.4	בית"ר תל־אביב	7	3	3	1	5–10	12
.5	הפועל כפר־סבא	7	3	2	2	5–7	11
.6	הפועל פתח־תקוה	7	3	2	2	7–8	11
.7	הפועל באר־שבע	7	2	3	2	4–4	9
.8	בית"ר ירושלים	7	2	2	3	12–12	8
.9	בני־יהודה	7	1	4	2	5–6	7
.10	שמשון תל־אביב	7	1	4	2	6–5	7
.11	הפועל חולון	7	1	4	2	6–5	7
.12	מכבי פתח־תקוה	7	1	3	3	9–5	6
.13	מכבי חיפה	7	0	3	4	6–4	3
.14	הפועל לוד	7	0	2	5	21–3	2

שורות תחתונות

מכבי ת"א 1 (1)
מכבי חיפה 1 (0)

ציון: 6
● חיים גולדברג (30)
● זאהי ארמלי (75)
המצטיין: דניאל בריילובסקי
המאכזב: ניר קלינגר
שופט: עובדיה בן־יצחק
צופים: 5000
מגרש: אצטדיון ר"ג

★ מכבי ת"א: מרמט 5; מיקי כהן 6, גולדברג 6, שמעונוב 5, א. לוי 5; לולו 6, צרפתי 5, נריאני 6, אלון נתן 6; סבק 7, בראל 5 (דדיקס).

★ מכבי חיפה־קרינבורג 6: אהרוני 5, ל. רוזנטל 6, רפי אוסמו הגדול 5, מרילי 5, אבוקרט 5; עטר 6, קלינגר 4 (בריילובסקי 7), בולבול 5; ארמלי 5, מלכה 5 (גבעולי).

מכבי נתניה 1 (0)
הפו' חולון 1 (1)

ציון: 6
● מרקו בלבירוך (19)
● ינאל כנחם (58)
המצטיין: מרקו בלבירוך
המאכזב: רונן גבאי
שופט: יוסף דיאמנט
צופים: 5000
מגרש: נתניה

★ מכבי נתניה: כלדב (חביב 5); ש. מנחם 4, חלפון 6, חסן 6, קורן 4; עציוני 5, לם 5, גבאי 4 (מכבם), ה. לוי 4; תקוה 5, ינאל מנחם 5.

★ הפועל חולון: ביטון 4; פרחן 5, יעקבי 5, א. כהן 6, מכלוף 6; א. מאיר 5, בלבירוך 7, פאס 6; דמתי 5, שקרוקה 4 (פנסו), ר. הלל 5 (סליאם).

בני־יהודה 2 (0)
הפועל לוד 0 (0)

ציון: 4
● חזי שירזי (63), דוד סלמן (82)
המצטיין: חזי שירזי
המאכזב: דוד שרביט
שופט: עובדיה צבי
צופים: 2000
מגרש: וינטר

★ בני־יהודה: אסיאג 5; סלמן 5, פרי 5, אלקבץ 6, עלו 6; איל חיים 4 (שירזי 6), בדיר 4 (קוסטיקה 6), רבי לוי 6; רמי מאיר 6, גורדנה 5, איזנברג 4.

★ הפועל לוד: יעקב בנודיס 5; ברדוגו 4, נעמן 4, אדרי 5, מאיה 6, אודי בנודיס 5; קמאקוזילי 4 (סבילה), ברמכם 5, הלל 5; שרביט 4; מבורגה 5.

הפועל ת"א 1 (0)
בית"ר ת"א 0 (0)

ציון: 6
● אלי כהן 86
המצטיין: יוסי זאנה
המאכזב: דוד לביא
שופט: יעקב שיינר
צופים: 4000
מגרש: בלומפילד

★ הפועל ת"א: אלתר 6; עבד 5, זאנה 7, כגל 6, אקוריז 5; אלי כהן 5, הרמה 6, זאנר 5, רפי שמואל 6; בדשטרית 5 (לבראו), בני רובין 5 (ליבנרש 5).

★ בית"ר ת"א: ליברמן 5; כהרם 5, עבד 5, יעקב כהה 5, אבך צור 4; יחזקאל 6 (ירון כהן 4), צבח 5, עברן 5, ניסים כהן 5; תגר 5, לביא 4.

הפועל כ"ס 1 (0)
מכבי פ"ת 0 (0)

ציון: 5
● אורן מוחרר (90)
המצטיין: ירון פרסלני
המאכזב: רפי כהן
שופט: רחמים דינאצי
צופים: 1500
מגרש: כפר־סבא

★ הפועל כפר־סבא: שביד 5; א. הלל 5, פרסלני 6, רבינוביץ 5, איינשטיין 5; גדעים 4, סיבון 5, יאני 5, ת. בקרוים (יפה מרמכבי 5 (מוחרר), גוהר 4.

★ מכבי פ"ת: סביאן 5; זאן 5, אוחבל 4, ש. צפין 5, ב. צפין 5; דניאל 4, ב. כהן 5, א. לוי 5, ר. ברסבטקן 4; מוסליי 4 (אלון ידד חסן), רפי כהן 4 (א. ברסבטקן).

הפועל ב"ש 0
שמשון ת"א 0

ציון: 6
המצטיין: אבי חדד
המאכזב: יובל אהרנה
שופט: צבי שריד
צופים: 3500
מגרש: באר־שבע

★ הפועל באר־שבע: אנטמן 5; ברזכה 4, אילה 5, דוידי 5, נבג 5; צרפתי 6, דהן 4 (ורצבנן), חיון 5, עודן 5; ביטון 5, אוחנה 5.
★ שמשון ת"א: חדד 6; זכרוני 4, בדהה 4, אודי כהן 4, הלוי 4; שמעונוב 4, הלל 5, בזרמי 5, עובדיה 5; רכתי 4, סוקורן 4 (אודיה).

הפועל פ"ת 2 (1)
בית"ר י־ם 1 (0)

ציון: 6
● דורון רבינזון (13, 62)
● רונן רוקמן (59)
המצטיין: ניר לוין
המאכזב: משה סלקטר
שופט: יאיר מילינגר
צופים: 4500
מגרש: פתח־תקוה

★ הפועל פ"ת: גדבי 6; ג. לוי 6, בודניק 6, אלון 5, קושקוליי 6; אילה 5, בדעץ 6, חזן 5 (קריסי), סוכני 6; לוין 8, רבינזון 7 (דוד לוי).
★ בית"ר ירושלים: מזרחי 5; אבי כהן 5, אוזלאי 5, שמואלי 5 (אגודבולין), קודס 4, מוחרן 4, דידו 4, מלכה 5, בלבליאן 5; סלקטר 4 (שירזי 5), רוקמן 5.

הניחוש הנכון

1. מכבי ת"א – מכבי חיפה x
2. הפועל ת"א – בית"ר ת"א 1
3. הפועל כ"ס – מכבי פ"ת 1
4. מ. נתניה – הפועל חולון x
5. בני יהודה – הפועל לוד 1
6. הפועל פ"ת – בית"ר י־ם 1
7. הפועל ב"ש – שמשון ת"א x
8. ב. יבנה – בית"ר נתניה 1
9. הפועל י־ם – הכח ר"ג 1
10. רבת עמידר – טבריה 2
11. הפועל חיפה – חדרה x
12. הפועל בת־ים – עכו 1
13. הפועל יהוד – מכבי יפו 1
14. הפועל ר"ג – ב. סחניים 1

אלי כהן הרים את הפועל ת"א אל המקום השני בשער נגד בית"ר ת"א ב"דרבי" הקטן ■ היהלומים מנתניה ממשיכים להוליך בראש לאחר שחילצו בביתם נקודה מצפרידים חולון ■ בריילובסקי נכנס לשחק במחצית השניה וגרם לשוויון בין חיפה למכבי ת"א ■ ניר לוין ודורון רבינזון הפתיעו את האלופה ■ חזי שירזי מבני יהודה הרגיע את אוהדיו בשערי נצחון על תחתית הטבלה ■ כפר סבא מתחה את אוהדיה עד לדקה הסופית נגד מכבי פ"ת ■ תיקו מאכזב בבירת הנגב

הפועל כפר־סבא – מכבי פתח־תקוה 0:1

מוחרר הבקיע שער הנצחון בדקה ה־90

מאת חיים לוי

שער של אורן מוחרר בדקת הסיום של המשחק בין הפועל כפר־סבא ומכבי פ"ת, העניק אתמול נצחון מתוק למארחים – 0:1.

האורחים מאם המושבות הגיעו לכפר־סבא עם חששות כבדים. הם שיחקו בזהירות רבה והגבירו את הגנתם, אולם שחקני השרון לא ניצלו זאת כדי לזכות בנצחון רב שערים. משחקי־התקפה שלהם היה חלש מאוד והלוציהם לא הצליחו לחדור מבעד ההגנה הצפופה של האורחים.

גם במחצית השניה המשיכה כפר־סבא ללחוץ, אבל טוב היה זה לחץ עקר. כשנדמה היה, כי תוצאת המשחק לא תשתנה וצופים רבים החלו לעזוב את המגרש, באה הדקה ה־90: נח איינשטיין הגביה כדור קרן. הגנת פתח־תקוה הדפה את הכדור מחוץ לרחבה, שם ניצב אורן מוחרר שבבעיטה אדירה קבע את תוצאת המשחק – 0:1.

ניסים כהן מבית"ר ת"א "רוכב" על הרמה מהפועל ת"א.

בני יהודה – הפועל לוד 0:2

לזהובים הספיקה רק מחצית אחת

מאת יוסי משורר

מחצית אחת טובה הספיקה אתמול לשחקני בני יהודה ת"א לזכות בנצחון ביתי על תחתית הטבלה, הפועל לוד – 0:2 (0:0).

שחקני ואוהדי בני יהודה ירצו בודאי לשכוח במהרה את המחצית הראשונה של המשחק, שכן יכולתם היתה עלובה ורק במקרה הם לא ירדו להפסקה עם פיגור.

הלוראים הגיעו למגרש "וינטר", במטרה לחלץ נקודת ליגה. במחצית הראשונה עוד ניתנה להם הזדמנות מצויינת לעלות ליתרון, אבל כאיה בעט מקרוב לידיו של אסיאג.

כניסתו של חזי שירזי למשחק הפיחה רוח חיים בבקהקם של "הזהובים". בדקה ה־63 הגביה סלמן כדור מדויק לעבר שירזי, שבבעיטה מאויר קבע 0:1.

שחקני בני יהודה הכשיכו ללחוץ. בדקה ה־82 פרץ קוסטיקה לעבר השער ואודי בנודיס הכשילו ברגלות. את כדור העונשין מ־11 מ' בעט ה"קפטן" דוד סלמן לא רחוק – 0:2.

מכבי תל־אביב – מכבי חיפה 1:1

בריילובסקי סלל את הדרך לשוויון

מאת שמואל קלינגר

דניאל בריילובסקי עשה את ההבדל בין קבוצה מרוסנת, שהותה "על המנוחה", לבין קבוצה חיפאית ששיפנה מהכנים והצליחה לכפות על מכבי ת"א תיקו מחסיא (1:1).

בריילובסקי נכלל בהרכב רק במחצית השניה וגרם למהפך, לאחר שעד להפסקה ניהלה ת"א משחק חד־צדדי ובדקה ה־31 נגח חיים גולדברג כדור קשתי מ־12 מ' אל בין הזיבורים.

גם קצב המשחק במחצית השניה הניח את הדעת, כשהחיפאים היו יותר דומיננטים במרכז המגרש ולעומתם היו הת"א מסוכנים יותר בכה כשהציגו את בני טבק בישלת מצויינת.

שער השוויון לחיפה הובקע בדקה ה־75 בבעיטה מוצלחת של זאהי ארמלי, שלא הרשים אבל עשה את הפועל עליו.

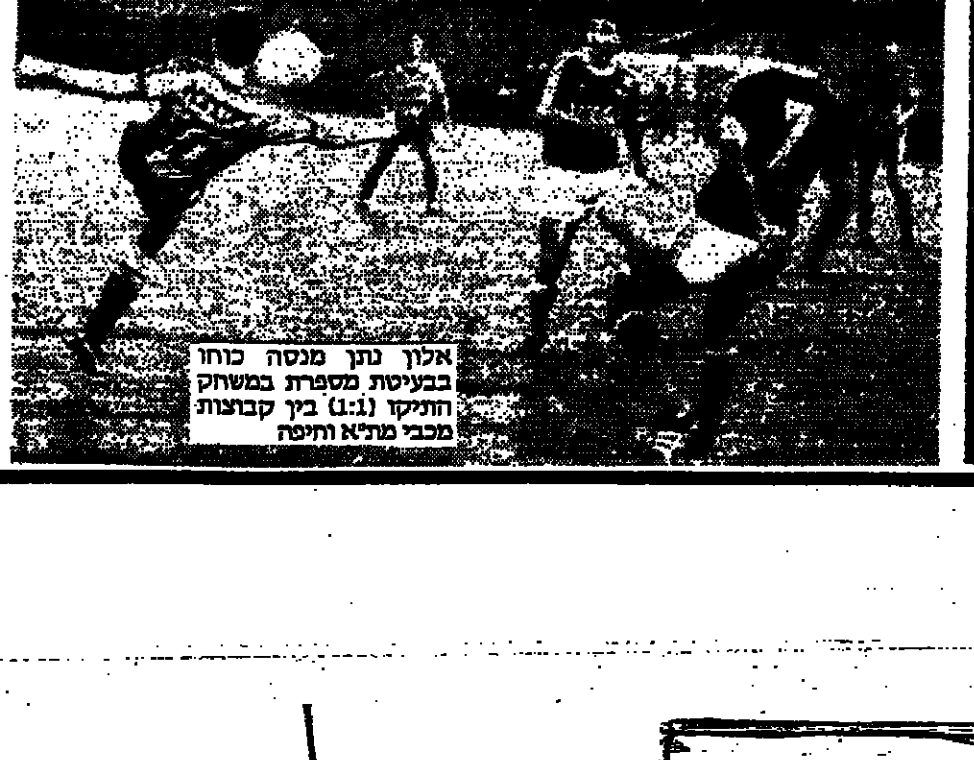

אלון נתן מנסה כוחו בבעיטת מספרת במשחק התיקו (1:1) בין קבוצות מכבי ת"א וחיפה

המגרש המרכזי

הפועל תל־אביב – בית"א ת"א 0:1

אלי כהן הכריע בדקה ה־86 את ה"דרבי" התל־אביבי הקטן

מאת ג.אשר

קבוצת הפועל תל־אביב התקרמה אתמול צעד נוסף לעבר פסגת הליגה הלאומית, לאחר שגברה במשחק המרכזי של המחזור על קבוצת הצמרת של בית"ר תל־אביב בתוצאה 0:1 (0:0).

כדורגלני הפועל תל־אביב הפגינו במחצית השניה משחק כדורגל מהנה ואלמלא חוסר המזל ליד שער בית"ר, היתה התוצאה גבוהה יותר. הבית"רים ניסו לזכות כשער יתרון במחצית הראשונה ואילצו את אלתר למתוח את אבריו.

חניכיו של יצחק שניאור ידעו במחצית השניה לעשות במשחק ככל שעלה על רוחם. מרכז השדה תוגבר במוריס זאנו ויעקב אקוזיו החזור להרכב בעמדת מגן, במקומו של דוד ורשליקובין.

בית"ר הונהגה על־ידי ניסים כהן, אולם הוא נשמר כהלכה על־ידי רמי הרמה ולפיכך נאלצה חוליית הקשור של בית"ר לכסס כוחה על מאיר יחזקאל, שהוחלף בגלל פציעה בידון כהן.

בדקה ה־70 הבקיע בדשטרית בנגיחה, אך השופט שיינר פסל את השער בטענה לנגיעת יד של בדשטרית. בדקה ה־75 שוב בדשטרית שבעט לשער מקרוב והכדור הורחק כמעט מקו השער.

בדקה ה־86 שיגר רפי שמואל כדור מדויק לאלי כהן, שהתקדם ובעט בשמאל. הכדור פגע במגן בית"רי וחדר פנימה – 0:1 להפועל.

אלי כהן מהפועל ת"א מבקיע את שער הנצחון לרשת בית"ר, בדרבי של ת"א.

הפועל פתח־תקוה – בית"ר ירושלים 1:2

רבינזון בשנישער הנחיל הפסד מפתיע לאלופה בפ"ת

מאת משה רוזנברג

צמד שערים של שחקן הרכש דורון רבינזון העניק אתמול נצחון מפתיע לקבוצת הפועל פ"ת, במשחקה מול האלופה, בית"ר ירושלים – 1:2 (0:1).

הירושלמים אכזבו קשות. גם שובו של שלמה שירזי להרכב הקבוצה לא הועיל להם ופרס ל"רוזו" שהוא עשה במגרש, לא ראו ממנו חבריו תועלת.

שחקני אם המושבות שיחקו בשאפתנות רבה. הם נלחמו על כל כדור והצליחו להכיך רבות את יריבתם השאננה.

בדקה ה־13 הצליח רבינזון להכניע סוף סוף את מזרחי, לאחר שדוד לוי הגביה כדור מדויק ורבינזון בנגיחה נאה קבע 0:1.

בדקות הסיום של המחצית הראשונה ניסו הבית"רים להשוות את התוצאה, אבל פרס לבעיסה מסוכנת של חנן אזולאי מתוך הרחבה לחוץ (43), לא הצליחו לסכן את השער.

במחצית השניה הסתגרו המארחים ברחבת שערם ובדקה ה־59 הדבר עלה להם בשער תובה: רונן רוקמן קלט את הכדור בתוך הרחבה ובבעיסה מ־10 מ' קבע – 1:1.

שמחת הירושלמים לא נמשכה זמן רב. בדקה ה־62 מסר ניר לוין, שהיה השחקן הבולט במגרש, כדור רוחב לרבינזון, שלא התקשה לקבוע את תוצאת המשחק – 1:2.

מכבי נתניה – הפועל חולון 1:1

התוצאה קיפחה האורחים מחולון

מאת דוד בכר

שחקני הפועל צפרידים חולון לא ידעו בסיום משחקם בנתניה אם לשמוח או לא. לפני המשחק הם היו מוכנים לחתום על תוצאת תיקו, אבל לאחר האירועים במגרש התוצאה הסופית (1:1) קיפחה אותם.

החולונים הגיעו לעיר היהלומים במטרה לחלץ נקודת ליגה. הם תגברו את הגנתם והסתפקו בהתקפות מתפרצות. למזלם גילו שחקני נתניה חולשה מדהימה. הם לא הצליחו לבצע אפילו מהלכי כדורגל פשוטים ביותר.

כוכב המשחק היה ללא ספק מרקו בלבירוך, שבפריצותיו המהירות הצליח להביך רבות את ההגנה הנתניתית. באחת מאותן פריצות, הוא אף הצליח להבקיע את בלדב. בדקה ה־19 קלט כדור, שהוגבה ע"י רונן הלל ובנגיחה אל בין חיבורי הקורות קבע 0:1.

כעבור שלוש דקות נפגע בלדב בצורה קשה בפניה והודר מהמגרש על גבי אלונקה. עד לסיום המחצית ניסו הנתנייתיים לאזן את התוצאה, אבל חולשת החלוצים התירה את התוצאה בעינה.

גם המחצית השניה נפתחה בלחץ נתנייתי, שנבע מהפקרות מרכז המגרש ע"י החולונים. בדקה ה־58 הסיט בני לם כדור עונשין לעבר יאנל מנחם, שבבעיטה מתוך הרחבה קבע את תוצאת המשחק – 1:1.

הפועל באר־שבע – שמשון תל־אביב 0:0

אבי חדד נעל את שערו על בריח

מאת רונן בר־לב

קבוצת הפועל באר־שבע אכזבה אתמול את אוהדיה הקנאים, כשלא הצליחה לגבור בביתה על קבוצתה הבינונית של שמשון ת"א – 0:0.

המשחק היה חד־צדדי ברוב שלביו. שחקני בירת הנגב שלטו ללא עוררין במרכז המגרש, אבל חוסר התכליתיות בהתקפתם היה כשכרייתם.

האורחים מכרם התימנים הגיעו לבירת הנגב במטרה ברורה לחלץ נקודת ליגה. למזלם היה שוערם אבי חדד, בכושר טוב ולפחות בארבעה זינוקים נאים הצליח לחלץ את שערו מהבקעה.

כבר בדקה ה־6 יכלו הבאר־שבעים לעלות ליתרון, אבל ביטון נגח מקרוב לידי חדד המופתע.

בשלהי המשחק גבר הלחץ הבאר־שבעי, אבל התמצות מרגיזות של החלוצים ממכבי הבקעה של 100 אחוז התירו את התוצאה בעינה. בתום המשחק האשימו מנהלי באר־שבע את האוהדים, שהכניסו לחוץ את השחקנים ומנעו מהם לשחק ברגיעה.

ניתוח שלאחר המחזור

שושנה ארבלי ממריאה לצמרת עם הפועל ת"א

הליגה הלאומית קיבלה צורה כבר בסיום המחזור ה־6 בשבוע שעבר. התבהרות כללית בצמרת ובתחתית למרות שלא הלכתי ל"דרבי" הקטן של תל־אביב בין הפועל ובית"ר בגלל מזג האוויר הגשום, שהוסתיים בנצחון הפועל. שאני אוהדת מושבעת שלה.

לכן, ההפתעה הנעימה ביותר היא בעלייתה למקום השני בסבלה מיד לאחר מכבי נתניה, כאשר רק נקודה מפרידה ביניהן. כמובן, שאלך בשבת ל"דרבי" הגדול של תל־אביב ואקווה שהפועל תנצח את מכבי ובתוך כך תעלה ל מקום הראשון ותיוותר גם הקבוצה הבלתי מנוצחת היחידה בליגה. נכון עשה המאמן של הפועל, שהשליך את יהבו על הצעירים, שהוכיחו שאפשר להסתדר עם הוותיקים גם בלי משה סיני. זו ההוכחה הבולטת שקיים משחק צוות על משחק של כוכב בודד.

ההפתעות הגדולות של הליגה הן בית"ר ירושלים, בני יהודה ומכבי חיפה.

האלופה איננה מצליחה להתאושש וכנראה שיפילותו של מלמיליאן פוגעת בגלל העדרו של אלי אוחנה. גם בני־יהודה, למרות שניצחה את הפועל לוד, עדיין מאכזבת. בעונה שעברה נוצחה רק פעם אחת במשחק האחרון ואילו העונה צברה כבר כמה הפסדים בגלל חולשה בהגנה. גם מכבי חיפה, שהיתה אימפריה מאכזבת בגלל סיבות ידועות. מאמני הקבוצות הללו ידועי שם ומהבולטים בארץ ומצבן של הקבוצות מהווה הפתעה לכל הספורטאים.

יש להצטער ששחקנים מסויימים העדיפו לרעות בשדות זרים. לא רואים כל כך שהם מצליחים שם. הרווח היחידי – ההוכחה שהם רחוקים מאוד מהרמה באירופה, בו בזמן שהביעדותיהם הכספיות מקבוצותיהם בארץ – מרקיעות שחקים ועלולות להביא להתמוטטות כספית.

בכלל, חסרים לי בכדורגל שלנו היום הפוטיזאציה וההתלהבות שאפיינה את הכדורגל שלנו בעבר: לשחקנים כמו גדעון טיש, יעקב חודורוב, נחום סטלמך ואחרון אמר אין היום יורשים.

שושנה ארבלי אלמוזלינו, שרת הבריאות

נבחרת המחזור

אבי חדד
(שמשון ת"א)

יוסי זאנה (הפועל ת"א)		ביאן לוי (הפועל פ"ת)
שמעון מכלוף (הפועל חולון)		ירון פרסלני (מכבי פ"ת)
דניאל בריילובסקי (מכבי חיפה)	חזי שירזי (בני יהודה)	מרקו בלבירוך (הפועל חולון)
בני טבק (מכבי ת"א)	דורון רבינזון (הפועל פ"ת)	ניר לוין (הפועל פ"ת)

כוכב השבת

ניר לוין

החלוץ המכשר של הפועל פ"ת הוכיח אתמול שוב, כי יכולת קבוצתו תלויה רבות ביכולתו. לוין עשה במגרש בכל העולה על רוחו. הוא היתל ללא רחם בשחקניה הגאים של האלופה ואף "בישל" את שער הנצחון לזכות חבריו. אתמול נהנה לוין משיתוף פעולה עם חלוץ הרכש, דורון רבינזון ובאם המשובות מקווים שעידן חדש נפתח בהתקפת הקבוצה.

מלך השערים

1. שלום תקוה (מ. נתניה) 6
2. שחר בראל (מכבי ת"א) 5
3. בני טבק (מכבי ת"א) 4
– אורי מלמיליאן (בית"ר י־ם) 4
4. רפי כהן (מכבי פ"ת) 3
– בני לם (מכבי נתניה) 3

במחזור הבא

מכבי ת"א – הפועל ת"א
מכבי חיפה – שמשון ת"א
בית"ר י־ם – הפועל ב"ש
הפועל לוד – הפועל פ"ת
הפועל חולון – בני יהודה
מכבי פ"ת – מכבי נתניה
בית"ר ת"א – הפועל כ"ס

גם זה קרה

●●● אוחנה חוזר הביתה. בשורה לאוהדי מכבי ת"א: מכבי אוחנה עומד להגיע הערב לארץ, כדי לשוב לקבוצת בעודיו, מכבי ת"א. השאלה הגדולה היא, מתי ישוב אוחנה לשחק ומעניין יהיה לראות אם הוא יופיע במדים ה"צהובים" כבר ב"דרבי" הגדול מול הפועל בשבת הקרובה ●●●

●●● יד למה. מאמנה הותיק של בני־יהודה ת"א, דוד שוויצר אסר על שחקניו להתראיין אחרי בנצחונם הביתי מול הפועל לוד. כסתבר, כי הנצחון של ה"זהובים" לא ריגש את השחקנים יתר על המידה. כנראה, הנצחון על קבוצה חלשה כמו לוד אינו עושה כבר רושם ●●●

●●● מהומה בלוד. הפסדיה המביישים של הפועל לוד בליגה הלאומית מעוררים גם את עצבי השחקנים. מייד לאחר ההפסד מול בני יהודה ת"א התפרץ יצחק נעמן לעבר חבריו וצעק בקולי קולות: "אנו פראיירים" ●●●

●●● הדך הרעות. במכבי חיפה מאמינים כי תוצאת התיקו מול מכבי ת"א מבשרת עידן חדש בקבוצה. הבלם ליאור רוזנטל אמר בסיום: "יכולנו לנצח, אבל גם תוצאת תיקו במשחק חוץ מול מכבי ת"א מהווה עבודנו הישג לא מבוטל". שחקני מכבי ת"א נראו מאוכזבים לאחר וכעיקר מבולבלים, שכן שבוע לפני ה"דרבי" הגדול הם ציפו לזכות בנצחון, שיגרום לאוהדיהם הרבים לנהור למשחק ●●●

●●● אימון רגיל. שחקני הנבחרת הלאומית יערכו ביום שלישי אימון רגיל, שבו יטלו חלק 17 – 18 שחקנים. יתכן, שאלי הייקם יוזמן לאימון ●●●

ה„שוקו" הירושלמי לא ערב להיכם של ה"סגולים" – 3:1

מאת שמואל טל

יעקב („שוקו") גומדר העלה אתמול את קבוצתו, הפועל ירושלים, לפסגת הליגה הארצית לאחר המחזור השביעי. גומדר הבקיע שלושער לרשת הכח והעניק לירושלמים נצחון בשיעור 1:3 הגם את הפיסגה. ה„סגולים", להם היה זה הפסד שני ברציפות לאחר ארבעה נצחונות, נדחקו למקום הרביעי.

הפועל טבריה שמחצה בשבת החולפת את הפועל ירושלים בבית, חזרה על ההצגה גם אתמול ברמת-עמידר. התוצאה: נצחון בשיעור 1:3 ועלייה למקום השני בפיגור של נקודה בלבד מהמוליכה. מכבי יבנה ממשיכה לצבור גובה. היא נאלצה להתאמץ מאד מול בית"ר נתניה, לפני שניצחה בבית 1:2 אך זה הספיק לה כדי להיצמד למוליכות.

הפועל ר"ג היתה אתמול הנציגה היחידה מעיר הגנים שזכתה בנצחון. שער בודד הספיק לה כדי לגבור על מכבי שעריים (0:1) ולהעפיל למקום החמישי. הפועל חיפה והפועל חדרה נפרדו בתיקו (1:1) שהותירן במרכז הטבלה.

העולה החדשה, הפועל בת-ים, זכתה בנצחון שני העונה והפעם על סוגרת הטבלה הפועל עכו בתוצאה 1:2. מכבי יפו, שנצחונה בשבוע שעבר על בת-ים סימן על התאוששות, ספגה „סטירה" ביהוד כשנוצחה בתוצאה 2:0. יהוד עלתה בעקבות נצחונה למקום השביעי.

19 שערים הובקעו בשבעה המשחקים בהם חזו 6300 צופים.

מכבי יבנה 2 – בית"ר נתניה 1

חוסר המזל שפקד אתמול את בית"ר נתניה מנע ממנה לחלוץ נקודה במשחק החוץ שלה נגד מכבי יבנה. המקומיים הבקיעו בדקה ה־90 וזכו בנצחון בשיעור 1:2 ובשלוש הנקודות.

נתניה לא נפלה ביכולתה מזו של המקומיים שהתקשו לשחק על המגרש הבוצי שהיה מלא שלוליות. היא לא נפלה ברוחה גם לאחר שספגה שער מרגלי גלילי בדקה ה־10 והצליחה להשוות כעבור 14 דקות מרגלי מלמס.

במחצית השניה ניסתה יבנה לזכות בשער נצחון אך מגיני נתניה התגוננו במרץ עד לדקת הסיום. בדקה זו הצליח עלאווה לנצל קפאון רגעי בהגנת נתניה כדי להבקיע את שער הנצחון ולשלוח את האורחים הביתה בידיים ריקות.

שפט סבי אלנקוה לעיני 700 צופים ביבנה.

הפועל טבריה 3 – רמת-עמידר 1

הפועל טבריה בתנופה. לאחר שגברה בשבוע שעבר על הפועל ירושלים בשיעור 1:3 באו אתמול הטבריינים לרמת-עמידר ובתום תצוגה נאה ניצחו בתוצאה 1:3 והעפילו למקום השני בטבלה.

לאחר 45 דקות עקרות משערים בהם הצליחו המקומיים לשמור על רשת נקיה, באה המחצית השניה ועימה ההשתלטות המוחלטת של הטבריינים על המגרש. זה בא לידי ביטוי כבר בדקה ה־52 כאשר יוסי שמריה בעט מקרוב לרשת. שמונה דקות לאחר מכן העלה חברו ניסים עשור את יתרון קבוצתו ל־0:2.

המקומי רחמים שלום שביצע בהצלחה כדור עונשין מהנקודה הלבנה בדקה ה־75 נתן עוד תקוה לעמידר, אך זו נגוזה שלוש דקות מהסיום כאשר עופר דן קבע את תוצאת המשחק בבעיטה מקרוב.

שפט רני קורן לעיני 600 צופים ברמת-עמידר.

הפועל חיפה 1 – הפועל חדרה 1

הפועל חיפה לא ניצלה שלשום את ביתיותה כשהתחלקה בנקודות עם הפועל חדרה לאחר תיקו 1:1.

דווקא האורחים מחדרה היו אלה שרכשו יתרון מהיר כבר בדקה השביעית כשעמי אלחדד ניצל טעות בהגנת המקומיים ודחק מקרוב לרשת.

אולם חיפה הגיבה במהירות ובניצחו של גיא ברק סיכנה את שערו של עטיה. בדקה ה־33 הצליח אותו שחקן להבקיע את שער המשווה.

במחצית השניה ניסו המקומיים לנצל את יתרונם במגרש כדי להשיג יתרון אך חלוציה היו נירפים וחסרי דיוק והתוצאה נותרה בעינה.

שפט יוסף גרוסמן לעיני 500 צופים בקרית-חיים.

הפועל בת-ים 2 – הפועל עכו 1

איצטדיון „בלומפילד", מגרשה הביתי החדש של הפועל בת-ים, האיר לה פנים בהופעת הבכורה שלה, במשחק המוקדם. הבת-ימים אירחו את הפועל עכו, גברו עליה בשיעור 1:2 ודחקו אותה עמוק יותר בתחתית הטבלה.

העכואי עסוס פתח את סידרת השערים בדקה ה־14 כאשר הכניע את שוערו הוא והעניק יתרון למארחים. עכו ניסתה להגיב אולם המקומי חן העלה ל־0:2 דקותיים לאחר פתיחת המחצית השניה.

חלפון העכואי צימק את התוצאה בדקה ה־75 אך נסיונותיו להשוות עלו בתוהו וקבוצתו חזרה הביתה בידיים ריקות.

שפט ראובן זגיו לעיני 1000 צופים.

הפועל יהוד 2 – מכבי יפו 0

מכבי יפו לא מצליחה להסתגל לליגה הארצית. לאחר נצחון הבכורה שלה בשבוע שעבר חזרה יפו לסורה וספגה הפסד צורב (2:0) מהפועל יהוד.

גיבור הנצחון של יהוד היה חלוצה יורם אורן שהיה כמובן השחקן הבולט בשורה ואף הבקיע את שני השערים. לראשונה עשה זאת בדקה ה־58 ואחר-כך סיים בשער שני דקותיים לפני שריקת הסיום.

שפט שלמה שחר לעיני 500 צופים ביהוד.

הפועל ר"ג 1 – מכבי שעריים 0

עוזי צדקה העניק אתמול נצחון חשוב לקבוצתו הפועל ר"ג על מכבי שעריים (0:1) כאשר הבקיע את השער היחיד במשחק.

אריק גילרוביץ', קשרה של ר"ג, היה השחקן הבולט במגרש והוא שהוליך את חבריו לסדרה התקפות על שער האורחים. באחת מהן בדקה ה־22 היה זה עוזי צדקה שניצל מסירה טובה כדי לחרוץ את גורל המשחק.

שפט יעקב בן-חמו לעיני 500 צופים.

הליגה הארצית

	הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	הפועל ירושלים	7	5	1	1	8–13	16
2.	הפועל טבריה	7	5	0	2	12–13	15
3.	מכבי יבנה	7	4	2	1	4–8	14
4.	הכח רמת-גן	7	4	1	2	6–10	13
5.	הפועל רמת-גן	7	4	0	3	8–9	12
6.	הפועל חיפה	7	3	3	1	6–7	12
7.	הפועל יהוד	7	2	4	1	10–12	10
8.	הפועל חדרה	7	2	3	2	11–13	9
9.	הפועל בת-ים	7	2	2	3	7–5	8
10.	מכבי יפו	7	1	4	2	4–3	7
11.	מכבי רמת עמידר	7	1	3	3	11–8	6
12.	מכבי שעריים	7	1	2	4	9–8	5
13.	בית"ר נתניה	7	1	1	5	11–6	4
14.	הפועל עכו	7	0	2	5	12–5	2

המגרש המרכזי

הפועל ירושלים – הכח רמת-גן 1:3

בשלושער הכניע גומדר את הכח

מאת אלי גרונר

שלושה שערים נאים של החלוץ שוקו גומדר העניקו אתמול נצחון ביתי לקבוצת הפועל ירושלים, במשחק הצמרת מול הכח מכבי ר"ג – 1:3 (0:1).

2500 הצופים, שחזו במשחק, נהנו מיכולת טובה של הירושלמים, שתקפו ללא הרף את השער הניצל „רק" שלוש הזדמנויות. ה„סגולים" מעיר הגנים הגיעו לבירה במטרה לחלוץ נקודת ליגה. הם הסתגרו בהגנה והסתפקו בהתקפות מתפרצות.

הירושלמים פתחו את המשחק בסערה וכבר בדקה ה־13 עלו ליתרון: מישל דיין הגביה כדור קרן וגומדר דחק אותו לרשת – 0:1.

בדקה ה־49 הצליחו הירושלמים להגדיל את יתרונם: אשר שטן מסר כדור מדויק לגומדר, שמול נודלמן לא התקשה לקבוע 0:2.

בדקה ה־62 הצליח שם טוב לקבוע בנגיחה מקרוב 2:1. המתח במגרש עלה, אבל שוב היה זה גומדר שדאג להרגיע את אוהדי ירושלים.

בדקה ה־89 מסר מישל דיין לו כדור מדויק לגומדר, שלא התקשה לקבוע מקרוב את תוצאת המשחק – 1:3.

שפט חיים יהושע לויה במגרש ימק"א.

כדורמים

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעתיים רשמה בסוף השבוע נצחון והפסד בתחרויות משחקי גביע הים התיכון הנערכות בכפון רינגניס.

כתוצאה מכך תתמודד גבעתיים על המקום השלישי בטורניר. גבעתיים ניצחה ביום שישי את ניס מצרפת – 10:12. במשחק זה הרבו להבקיע לזכותה של סגנית (6 שערים), קאנים 21 שערים).

אתמול נוצחה גבעתיים ע"י פוסק מיוגוסלאוויה – 10:5. בגבעתיים הצטיין כל סגנית עם 2 שערים. יתר התוצאות: סולאריס (יוגוסלאוויה) – אתינאייקוס 11:12; ברצלונה (ספרד) – אתינאייקוס 8:11; וולטורנו (איטליה) – ברצלונה 11:12; סולאריס – וולטורנו 11:16; פוסק – ניס (צרפת) 6:15.

20 שנה לאתלטיקה צויינו בעמק חפר

20 שנה לאתלטיקה בעמק חפר צויינו בשבת במרוץ השדה המסורתי ע"ש יענקל'ה בורנשטיין ז"ל, בחלוקת מילגות לאתלטים מצטיינים ובהוקרה לאלופי השנה של הפועל עמק חפר.

יענקל'ה בורנשטיין ז"ל הקים את סקצית האתלטיקה בהפועל עמק חפר והיה המאמן הראשון שלה. במרוץ על שמו ל־10 ק"מ השתתפו 180 רצים. במרוץ לנוער עד גיל 19 ניצח איתן קופר (הפועל עמק חפר); במרוץ הותיקים ניצח ציון חצרוני (מועדון איילות) ובין הבוגרים ניצח שלמה אוולאי (הפועל עמק חפר); במקצה לבוגרות ניצחה רחל אליגמן (מועדון איילות). כן נערך מרוץ עממי למרחק 1 וחצי ק"מ, בו השתתפו תשעים רצים.

בערב המיוחד לציון האתלטיקה בעמק חפר נבחר לאתלט השנה של האגודה שלמה אוולאי ורחל שמיר לאתלטית השנה. כן הוענקו מילגות של 500–750 ש"ח מטעם איגוד האתלטיקה לעשרים אתלטים מצטיינים מכל רחבי הארץ.

טניס

רוב משחקי הליגה הלאומית בטניס נדחו בגלל גשמים. אלה תוצאות המשחקים שנערכו: מכבי ת"א – מכבי צפון ת"א 1:5; הפועל ת"א – מכבי רחובות 1:4; מכבי צפון ב' – מועדון הכרמל חיפה 3:3. במשחק זה נפלה הפתעה גדולה, כשחיים ציון גבר על שחר פרקינס 5:7, 3:6.

פסק זמן

עם: אהרן להב

שוטר לכל זר

בכרוניקה הספורטיבית נמסר, כי במרכזים מתכוונים להעלות שוב את נושא השחקנים הזרים על „סדר יומנו הלאומי". לאותם הזרים בתוך המרכזים השונים משעמם כנראה. הליגה הזולה, המשחקים מתנהלים על מי מנוחות, וההתענינות ב„כדורגל" בליגה הולכת ופוחתת משום שהכוכבים הישראלים לא כל כך זוהרים ויותר מאשר על כדורגל הם מתנודדים באזני התקשורת הישראלית על קשיי הפרנסה, שלהם ושל בני-משפחתם.

אבל בכדורגל הישראלי קיימים אלמנטים המתפרנסים ממנו בגדול. אם הם לא מביאים קבוצה או נבחרת פעם בחודש יוצאת להם הנשמה ואם הם חלילה אין פרנסה מתיווך בשחקנים הם מקבלים חום. אז איך יוצרים יש מאין – פשוט „מפמפמים" עסקי כדורגל מכל המרכזים הנעים, חוזרים וכותבים שאין עניין בליגה וכי הקהל מדיר רגליו אך ורק משום שבקבוצות אין „סופר סטארס".

לכל אלה ולרבים טובים אחרים, כדאי גם להזכיר, כי „תרומת" הכדורגל שלנו לאחר המחזור השישי בליגה הלאומית כבר הוכיחה להדיוטים ולרבים למרות שהאווירה הספורטיבית טרם התחממה וכמעט כל הקבוצות עוד מגששות את הדרך אל תוך המסלול הארוך.

בתרבות ההוליגניזם, שהשתרשה בכדורגל שלנו, האוהדים רוצים נצחונות בכל מחיר. המושג אוהד במדינת ישראל איננו בקיא שבא להשתתף בחוויה ספורטיבית של קבוצתו כשהוא יודע שבספורט יש תמיד מנצח ומפסיד (וגם תיקו) וכי האירוע שחווה במגרש איננה מלחמה גרעינית וכי „סוף העולם" יגמר בשבת שלאחר כך ושוב הוא יושב על היציע, מעודד ומתלהב ומהפעם חוזר הביתה שמח וטוב לב. אצלנו „אוהד" זה אותו מחבורה של הכופי מת, בוטי-לשון, היורדים על כל העולם אם קבוצתם מפסידה. איש לא יוצא מהם נקי: מנהלים, מאמנים, שחקנים, סדרנים ומשטרה. כולם סופגים אליבא – מילולית ופיזית.

ולכל אלה הדורשים שיתוף זרים צריך להזכיר שבשבת שעברה יצא הקצף בשני מגרשים שונים – בחיפה ובפתח-תקוה – על זרים מקצוענים כמו דניאל ברייליובסקי ממכבי חיפה ועל המאמן האנגלי ג'ק מנסל ממכבי פ"ת. זאת, כמובן, נוסף על שורה של התעללויות, חריפות והתנפלויות על שחקנים, מאמנים ב„הוליגן" גם במקומות אחרים.

ומה אומרים הכוכבים לאחר האירועים: • ברייליובסקי נראה חיוור בצאתו מחדר ההלבשה. הוא שוקל לעזוב את חיפה בעקבות המקרה. והוא אמר: „אני מרגיש רע מאד. שיחקתי בדרגה מדינות וזו פעם ראשונה בחיי שיצאתי בליווי שוטרים. אני אוהב את ישראל ואת העיר חיפה, אבל בהתנהגות הזאת ביותר לא חשבתי שאגיע למצב כזה. הלכתי לגבור בליגה הבכירה בישראל במכבי חיפה והראה לאן הגעתי".

מאה ק"מ מחיפה – בפתח-תקוה, המתינו עשרות אוהדים מחוץ לאיצטדיון כדי להתחשבן עם המאמן האנגלי ג'ק מנסל כדי לעשות לו „שמח". מנהלי מכבי פ"ת, שחששו מפגיעה פיזית בו, דאגו לארבעה שוטרים שיגוננו עליו. השוטרים נצמדו למנסל מחדר ההלבשה למכוניתו בה המתינה רעייתו מורדה. האוהדים השמיעו לעבר מנסל קריאות באנגלית „חזור לאנגליה, בספיק הרסת את מכבי הפז, עכשיו אתה הורס גם אותנו. נתת לפרסלני ללכת. בכה נסוס לליגה הארצית". זוכרים, רק מחזור ששי הדרך ארוכה ויש עוד סיבוב של פלייאוף עד לירידה.

עכשיו, באוירה כזאת, מציעים להביא זרים – שניים לכל קבוצה. ומה יהיה אם אחרי שניים-שלושה מחזורים לא יהיו התוצאות ו„האוהדים" יתאכזבו כמה שוטרים יצטרכו לגונן מחיפה ועד באר שבע על 28 שחקנים זרים!

הכדורגל הישראלי – עוד לפני בעיות הכימון של הזרים – אינו ערוך לקליטת שחקנים אורחים וגם לא מאמנים. ההיסטוריה מלמדת שרוב המאמנים הזרים עזבו כאן כמעט נפש, כי אין לישראלים תרבות של כדורגל. רוצים הוכחות, בבקשה: אחרי ה„בום" הגדול של הנדידה לבלגיה הכותרות השכנות על „בוהתינר" שם – מאווינר ועד משה סיני – אנו מתבשרים על קשיים הולכים וגדלים של הכוכבים הישראלים להתאקלם בקבוצות הזרות ולשחק. יושבים על ספסל המילואים, מיללים על האימונים הקשים ועל בעיות חברתיות שלהם ושל משפחתם, רוצים לחזור הביתה, מתביישים ומתבים ביציאות הקשר המחודש עם קבוצת האם בבית.

מדוע כי הכדורגל הישראלי איננו מנוהל באורח מקצועי, להוציא את סעיף התשלומים. בזה אנחנו „סופר דופר" בלי כיסוי ספורטיבי, בלי מסורת ובלי בעלי מקצוע אמיתיים, שאינם משתייכים פוליטית לגוף כזה או אחר. אם רוצים שינוי באוירה – לא זרים יושיעו, רק אנו עצמנו בתכנית חומש ברורה וסדורה, על פי קריטריונים הנהוגים בעולם הכדורגל האמיתי.

כדוריטורה

מעט פרץ

הישג למנסדורף בוינה: ניצח את יאריד בדרכו לגמר בוינה

אלוף ישראל בטניס עמוס מנסדורף זקף לזכותו נצחון מרשים ברבע גמר הטורניר בוינה על השוודי אנדרס יאריד המדורג 17 בעולם 6:4, 5:7, 2:6, 6:2. מנסדורף ישחק בגמר לאחר שבשלב חצי הגמר גבר על האוסטרי תומס מוסטר 6:2, 4:6, 2:6.

במשחק הגמר יתמודד מנסדורף עם השוודי סונדסון.

היה זה ערב הפתעות, שכן גם המדורג מספר 1 האמריקאי כים מאיוט והספרדי אמיליו צאנגס נוצחו באותו שלב.

בגמר הטורניר בטוקיו ישחקו השוודי סטפן אדברג והצ'כי איוואן לנדל. בחצי הגמר ניצח אדברג את היוגוסלאוי סלובודאן ז'יבוגוביץ' 7–6, 6–4, 2–6, ואילו לנדל הכניע את השוודי מיכאל פרנספרס 6–0, 6–2.

ברבע הגמר פרש הגרמני בוריס בקר במשחק עם היוגוסלאוי, חבוד למשחק הזוגות, לאחר שהפסיד את המערכה הראשונה 4–6, ניצח בשניה 6–3. כשהתוצאה היתה 0–3 לטובתו במערכה השלישית, הודיע שהוא פורש בגלל פציעה אבל קודם לכך מסר תקריות עם הגרמני ועל כך ספג גם נקודות עונשין בגלל התנהגותו הבלתי ספורטיבית כשהשהה את חבטות ההגשה של יריבו ובאמצע אף הלך לשתות בניגוד לשכל היכר. היוגוסלאוי טען לאחר מכן שהופתע מהתנהגותו הבלתי הולמת של חברו אך ציין כי זה היה משחקו הטוב ביותר בקריירה שלו.

בגמר טורניר הנשים בברייטון ישחקו הארגנטינית גבריאלה סבטיני שניצחה תוך 59 דקות את הצ'כית הלנה סוקובה 6–1, 6–3 והאמריקאית פאם שרייבר שניצחה את בת-ארצה קייטי ג'ורדן 6–1, 7–5.

גילספי סייע לליברפול למחוק את הקללה בלוטון

ליברפול מחקה אתמול את קללת האיצטדיון בלוטון. לאחר שאשתקד הובסה המוליכה האנגלית פעמיים על אותו מגרש, הצליחה לזכות אתמול בנצחון דחוק בשיעור 0:1 על הקבוצה המקומית, נצחון שהותיר אותה בפיסגת הטבלה.

את שער הנצחון הבקיע המגן הסקוטי הבין-לאומי גארי גילספי, 18 דקות לפני הסיום. הוא השלים בכך תשעה נצחונות לקבוצתו בעשרה משחקים. בזכור גברה אשתקד לוטון על ליברפול באותו מגרש 1:4 בגביע הליגה. גם אתמול עמדה ליברפול בפני הפסד, אולם שני כדורים ברגלו של מיק הארפורד פגעו בקורה.

ליברפול מוליכה כאמור עם 28 נקודות מ־10 משחקים, אך היא שיחקה שני משחקים פחות מאשר ק.פ.ר. שניצחה אתמול בבית את העולה החדשה, פורטסמות, בתוצאה 1:2. לריינג'רס, שזכתה בשער הנצחון רק חמש דקות לפני הסיום המשחק מרגלי הבלם הבין-לאומי טרי פאנוויק, גם כן 28 נקודות.

גם שתי הדולקות בעקבותיהם ניצחו. ארסנל גברה ב„הייבורי" על דרבי קאונטי 1:2, בשעריהם של קווין ריצ'רדסון ומייקל תומאס (בעיטת 11 מ'), בתוך 15 דקות הפתיחה. אנדי גארנר, האורח, הקטין בדקה ה־16, אך התותחנים שמרו על יתרונם עד לסיום ורשמו נצחון תשיעי ברציפות שלהם.

נוטינגהאם פורסט מחצה בביתה את טוטנהאם בשיעור 0:3. התפטרותו של דייויד פליט, מנהלם של ה„תרנגולים", פגעה בקבוצתו. כמו גם העדרם של הקשרים כריס וודל וסטב הודג'. סטיוארט פירס (29) ניל וובּ ובריאן קלאף הבקיעו את השערים.

האלופה אברטון גברה בבית על ווטפורד בשיעור 0:2, משעריהם של אדריאן היית' בדקה התשיעית וגראהם שארפ (69). מחזיקת הגביע, קובנטרי, ספגה הפסד שני בארבעה ימים, כשנוצחה 3:1 לניוקאסל. פול גודארד, פול גאסקוין ודארן ג'אקסון הבקיעו למנצחים, מול שער מבטן של סיריל רג'יס.

במשחקים נוספים: אוקספורד – צ'רלטון 1:2; שפילד-וונסדיי – נוריץ' 0:1; סאות'המפטון – צ'לסי 0:3.

• בליגה הסקוטית נערכו ארבעה משחקים בלבד. המוליכה הארטס שמרה על מקומה, לאחר נצחון קל על מורטון בשיעור 0:3. סלטיק הופתעה בבית ע"י דאנדי יונייטד 2:1. ריינג'רס ואברדין לא שיחקו.

הליגה האנגלית

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	ליברפול	10	6:29	28
2.	ק.פ.ר.	12	10:18	28
3.	ארסנל	12	7:22	26
4.	נוטינגהאם	12	9:22	26
5.	מנ. יונייטד	12	12:21	23
6.	אברטון	13	9:21	22
7.	צ'לסי	13	20:22	22
8.	טוטנהאם	13	13:16	20
9.	אוקספורד	12	19:17	17
10.	סאות'המפטון	12	19:18	16
11.	קובנטרי	12	19:14	16
12.	ניוקאסל	11	18:15	13
13.	דרבי	12	14:9	13
14.	פורטסמות	12	25:13	13
15.	ווימבלדון	11	15:12	12
16.	לוטון	13	19:14	12
17.	וסטהאם	11	14:11	11
18.	נוריץ'	13	18:9	10
19.	שפילד	13	26:12	9
20.	ווטפורד	11	14:5	8
21.	צ'רלטון	12	23:9	5

מאמן טוטנהאם התפטר בגלל חקירות במשטרה

אחד ממאבני הכדורגל הידועים ביותר בספורט הבריטי התפטר ביום שישי, לאחר ידיעות ספורטיבי עליו בעתונות, לפיהן הוא ניסה לקיים קשרים עם פרוצות.

כועדון הכדורגל הלונדוני „טוטנהאם הוטספור", שקבוצת הכדורגל שלו נמצאת במקום השביעי בליגה הלאומית, בסר על התפטרות של המאמן דייויד פליט. הוא אימן את קבוצת טוטנהאם 18 חודשים.

לא ניתנו סיבות להתפטרות זו וראשי המועדון סרבו למסור הגבהה כלשהן. לפי ידיעות בעתונות הבריטית נחקר המאמן פליט (42) על ידי המשטרה בקשר לשוטטות. לא הוגשו נגדו האשמות פליליות כלשהן.

ידיעות אלה באו לאחר שלפני 4 חודשים אירעו שני מקרים דומים בעת שפלים היה מאמן קבוצת לוטון.

להקת גאליס מיוון הלהיבה חובבי הכדורסל בעיר הכרמל

מאת יצחק צ'ינין

ניקו גאליס וחבריו מנבחרת יוון הפגינו אמש חוויית כדורסל מהנה לחובבי הכדורסל בעיר הכרמל. היוונים זכו בנצחון קל – 103:124 (56:62) במשחקם מול נבחרת חיפה.

גאליס הוכיח אמש פעם נוספת מדוע הוא נחשב לאחד מהכדורסלנים הטובים באירופה. משחקו היה מושלם. הוא בכר מסירות פז לחבריו וקלע ללא קושי מכל מרחק. גם חברו, יאנאקיס גילה יכולת טובה והוא ריכז ללא דופי את משחק חבריו.

היוונים שיחקו בהתלהבות רבה. הם הניעו את הכדור במהירות וביצעו מהלכים מעוררי תשואות בקרב הצופים. לשחקני עיר הכרמל היה המשחק בית ספר לכדורסל.

גם שיתופם של ביניון ופלוואדס שחובי העוד לא מנע מהיוונים לעשות בבגדים ככל העולה על רוחם. רק במחצית הראשונה היו הצופים במשחק שקול, אבל המשחק היה כבר סייג להקהתו של גאליס.

לפני פתיחת המשחק בטקס קצר, בו הוכתרו אורי כרמי, ניר קלינגר ורונלד יוסטון כשחקני הקנה של העתון, „כלבו". את הפרסים לספורטאים המצטיינים העניקו דרור קרוגמן ודני ריינו.

שפטו ואהוריס מאגוס ואקיזה זגיל לעיני 2000 צופים באולם רוממה.

נקודות ליוון: גאליס (44), יאנאקיס (22), פטרלאס (14), אנדריטיס (11), קאמבידיס (4), גרבולאס, פיליפו, פסבכידיס 2 כ"א.

נקודות לחיפה: ביניון (20), פלוואדס (18), פעל (14), יוסטון (14), וולס (11), בירט (11).

נצחון בחוץ להראשל"צ

קבוצת מכבי ראשל"צ זכתה אמש בנצחון בחוץ במשחק המבחן של הליגה הארצית, לאחר שגברה ללא קושי על אליצור קרית-אונו בתוצאה 69:83 (25:35).

מיקי ומוטי הערב נגד אלופת אירופה בפרידה מהנבחרת

מאת משה כהן

שחקני נבחרת ישראל ינסו הערב לשקם במקצת את כבודם האבוד ע"י נצחון על אלופת אירופה בכדורסל, נבחרת יוון. במשחק זה תהיה גם פרידה רשמית לצמד מיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי.

אין ספק, כי חובבי הכדורסל יוכלו להנות מחווית כדורסל, שכן על משטח הפארקט של היכל הספורט ביד-אליהו ישחקו כוכבים כמו גאליס, יאנאקיס, ג'מצ'י ברקוביץ ועוזי.

אוסף הכוכבים מבטיח לכולנו משחק מהנה. חבל שבאיגוד הכדורסל לא דאגו להכנתה של הנבחרת הלאומית לקראת משחק זה. השחקנים יפגשו רק היום בצהרים והם לא יערכו אפילו אימון הכנה אחד. התירוץ הרשמי הוא שחזרה של מכבי ת"א לארץ רק היום לפנות בוקר, אבל עם רצון טוב ניתן היה למצוא פתרון.

צריך לזכור, שנצחון על אלופת אירופה עשוי לשפר את דעת מומחי הכדורסל האירופאי על הכדורסל שלנו. ביותר לציין, כי לאחר הכשלון בבולגריה ירדו מאוד מניותיו של הכדורסל הישראלי.

היוונים, שהגיעו לארץ בליל שבת, ישחקו לראשונה בבשתף בידארצי כאלופי אירופה והדבר מחייב אותם להוכיח, כי זכייתם בכתר האירופי לא היתה רק בגלל אוהדיהם הנפלאים.

גאליס, יאנאקיס וחבריהם, בהחלט מסוגלים להציג משחק מהנה ויעיל. נראה שצפוי לנו מאבק חריף ומענין, שבו ישראל בהחלט מסוגלת לזכות בנצחון.

למיקי ברקוביץ יהיה זה המשחק ה־166 במדים הלאומיים. לאחר הכשלון בבולגריה, הוא החליט לפרוש באופן סופי מהנבחרת והמשחק מול אלופת אירופה מהווה עבורו פרידה נאותה. ברקוביץ ישבה גם ב„קפבך" הנבחרת בעת המשחק.

גם חברו הטוב, מוטי ארואסטי יפרד מהנבחרת, לאחר שנה וחצי של פרישה. לארואסטי, יהיה זה משחקו ה־85 במדים הלאומיים. ישחק הערב ויתכן שהוא גם יפתח בחמישיה הראשונה. יחד איתם ישחקו בחמישיה הפותחת גם פרסר, לאופר וג'מצ'י. כל „ציבור" פלאבן זוכבי לכשחק ובנוסף להם זוכן גם תובר שטיינהאוור.

המשחק יערך במסגרת הכתרתו של הטניסאי עמוס מנסדורף לספורטאי השנה של העיתון „מעריב".

בליגות א' – צפון ודרום

אשדוד ממשיכה להפתיע בדרום

מאת שמואל טל

הפועל אשדוד – הלהיט התם של ליגה א' נבחר לעכשיו. רק העונה עלתה לליגה זו וכבר היא מפגינה את יכולתה שהעניקה לה שלושה נצחונות רצופים ואת ההולכה במחוז הדרומי. אתמול לא הבקיע הוצרה דב רכלה, אבל לפחות זאת זכתה בנצחון על הפועל אזור 0:2.

הפועל קרית-אונו איבדה נקודה בפעם כשסיימה בתיקו את משחקה ברחובות נגד הפועל מרמורק בתוצאה 1:1. למקום השני במחוז זה עלתה מכבי קרית-גת שניצחה את מכבי הרצליה 0:2, בשעריו של הלאומי לשעבר ראובן סולטן.

במחוז הצפוני קיימות מוליכות זו לצד זו הפועל טירה והפועל בית-שאן שטרם איבדו נקודה. אתמול ניצחה בית-שאן את קרית שמונה בשיעור 1:3 כשעה שטירת-הכרמל ניצחה טירה בשיעור 0:2.

משחק אחר לא הגיע לסיומו החוקי. מכבי עוספיה הוליכה ביתרון 1:2 על בית"ר חיפה כאשר חמש דקות מהסיום הושלכה אבן מהקהל שפגעה בשופט וגרמה להפסקת המשחק.

מחוז הצפון

• בקרית-שמונה: הפועל בית-שאן – הפועל קרית-שמונה 1:3. יתרון ברור לאורחים שהבקיעו כבר בדקת הפתיחה ע"י אלבז והוסיפו שניים ברגלי דגינו (3) ואלבקיס (68). המקומי אזאולאי הקטין דקה מהסיום בבעיטה מהנקודה הלבנה. שפט דנן, 700 צופים.

• בטירת-הכרמל: הפועל טירה – הפועל טירת-הכרמל 0:2. צבר שערים תוך דקה ברגלי הבדן (27) וקוזיה (28) העניקו נצחון צודק לאורחים. שפט בועלם, 500 צופים.

• בנהריה: בית"ר נהריה – הפועל בני-נצרת 0:1. בעיטת עונשין מהנקודה הלבנה אותה הפך המקומי צדקה לשער בדקה ה־68 הכריעה את גורל המשחק. שפט גיבי 300 צופים.

• בטבריה: הפועל קרית-יאמא – הפועל טבריה 1:3. המקומיים רשמו יתרון מוקדם ברגלי קבבו (8) אך ספגו בהמשך שלושה ברגלי ברבי (30), סלע (42) וחורי (62). שפט ולכמה, 500 צופים.

• בחדרה: מכבי חדרה – מכבי טבריה 1:1. המקומי בניקתי העניק יתרון לקבוצתו בדקה ה־40 אך זה נמחק ע"י שוחה האורח דקה מהסיום. שפט שמש, 300 צופים.

• בנצרת: הפועל רעננה – מכבי אחי-נצרת 0:1. רעננה התאוששה מהמסורה הביתי כשניצחה בזכות שער בודד מרגלי פרג'ון בדקה ה־28. שפט גבי מלכה, 1000 צופים.

• בטייבה: הפועל טייבה – מכבי קטילה 1:2. שער עצמי של האורח דהאן שתי דקות מהסיום העניק נצחון לטייבה. קודם לכן קבע מוסא יתרון למקומיים (60) וגבאי האורח השווה (80). שפט מאיר בנישתי, 2000 צופים.

• בעוספיה: מכבי עוספיה – בית"ר חיפה 1:2 (הופסק 85). אבן שהושלכה מהקהל ופגעה בשופט יעקב כהן בדקה ה־85 גרמה להפסקת המשחק טרם סיומו. קודם לכן הוליכו המקומיים ביתרון 1:2.

מחוז הדרום

• ברחובות: הפועל מרמורק – הפועל קרית-אונו 1:1. פונל הלאומי לשעבר קבע יתרון לאורחת בדקה ה־41 מהנקודה הלבנה אך זה נמחק ע"י המקומי יחיאל בדקה ה־68. שפט קרוצ'י, 200 צופים.

• בקרית-גת: מכבי קרית-גת – מכבי הרצליה 0:2. הלאומי לשעבר ראובן סולטן העניק שתי נקודות לקבוצתו כשהבקיע את שני השערים בדקות 3 ו־85. שפט דוד בלכה, 1000 צופים.

• באשדוד: הפועל אשדוד – הפועל אזור 0:2. אשדוד זוהרת ללא מעצורים. רטלר אמנם לא הבקיע אך את המלאכה עשו אבי מלול (35) ויגאל כהן (48). שפט אבלם, 2500 צופים.

• ברמלה: בית"ר רמלה – הפועל קרית-מלאכי 0:1. נצחון בבורה לרמלאים משערו של סיני שדייק (55) מהנקודה הלבנה. שפט יובב, 500 צופים.

• בחולון: הכח חולון – הפועל רמלה 0:0. משחק חלש בו בלטו הגנות שתי הקבוצות. שפט זוכל, 100 צופים.

• באשקלון: הפועל אשקלון – הפועל בית-שמש 0:1. נקודות הבכורה של אשקלון שנהגו בשערו של שיבר 20 דקות לפני הסיום. שפט קראוי, 500 צופים.

• ברמת-עמידר: הפועל אור-יהודה – הפועל רמת-השרון 2:1. שחקני אור יהודה הבקיעו את כל השערים. דרויש (31) ונפתלי (86) הבקיעו בשער האורחת ואבי כהן לשער עצמי בדקה ה־55. שפט אברולה, 300 צופים.

• בדימונה: הפועל ראשל"צ – הפועל דימונה 0:1. הדימונאים הולכים מרע אל רע. אתמול הפסד שלישי ברציפות והפעם לשער של מכבי האורחת חמש דקות מהסיום. שפט פרייס, 300 צופים.

טבלות ליגות א'

צפון

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל טירה	3	0:5	6
2.	בית שאן	3	1:5	6
3.	מכבי טבריה	3	3:4	4
4.	מכבי חדרה	3	2:3	4
5.	בית"ר נהריה	3	2:3	4
6.	הפועל רעננה	3	1:2	4
7.	הפועל טייבה	3	3:3	4
8.	קרית-יאמא	3	3:4	3
9.	מכבי קטילה	3	3:3	3
10.	קרית-שמונה	3	3:2	3
11.	מכבי עוספיה	2	1:1	2
12.	בני נצרת	3	2:0	1
13.	בית"ר חיפה	1	1:0	0
14.	טירת הכרמל	2	3:0	0
15.	אחי נצרת	3	2:3	0
16.	הפועל טבריה	3	6:2	0

דרום

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל אשדוד	3	3:8	6
2.	קרית-גת	3	2:5	5
3.	קרית-אונו	3	1:4	5
4.	ראשון לציון	3	1:3	5
5.	בית"ר רמלה	3	1:2	4
6.	אור-יהודה	3	3:3	4
7.	הפועל מרמורק	3	3:6	3
8.	הכח חולון	2	0:2	3
9.	רמת השרון	3	5:3	3
10.	הפועל אשקלון	3	2:1	2
11.	הפועל רמלה	3	2:0	2
12.	מכבי הרצליה	3	5:2	2
13.	בית שמש	2	2:1	1
14.	הפועל אזור	3	7:1	1
15.	הפועל דימונה	3	3:0	0
16.	קרית-מלאכי	3	5:1	0

ליגות ב'

צפון א': הפועל דבוריה – מכבי שפרעם 1:4; הפועל נצרת עילית – מכבי עכו 2:1; הפועל צפת – מכבי כפר יונה 0:1; בית"ר עפולה – מ. ב. עפולה 1:1; מכבי גבעת חביבה – בני העיר 0:3; הפועל כהנין – הפועל מג'דל כרום 1:1; מכבי קרית ביאליק – הפועל בני עכו 0:3.

צפון ב': מכבי זכרון יעקב – הפועל נהלל 0:0; הפועל יקנעם – מכבי אור עקיבא 0:1; בית"ר כפר יונה – הפועל מגדל העמק 1:2; הפועל גבעת אולגה – הפועל פרדס חנה 0:1; מכבי ביפי חיפה – הפועל הרצליה 2:2; הפועל כפר סבא – הפועל דלית אל כרמל 1:1; הפועל אום אל פאחם – הפועל אבטח 0:1.

דרום א': בית"ר לוד – הפועל עזה ב"ס 1:2; הפועל כפר שלם – גבעת שמואל 1:3; מכבי שכון המזרח – הפועל ראש העין 1:1; הפועל צעירי יפו – הפועל כפר סבא 0:0; בית"ר ראש העין – מכבי פרדס 3:1; מכבי השקמה ר"ג – הפועל גבעת יהודה 3:2; הפועל ירושלים – הפועל הרצליה 0:1.

דרום ב': בית"ר יבנה – הפועל אילת 1:2; בית"ר באר שבע – עירוני אשדוד 1:1; הפועל באר-יעקב – מקבית נס-ציונה 0:1; מכבי רחובות – הפועל בבאר שבע 0:2; בית"ר קרית מלאכי – מכבי נס-ציונה – לא נערך בגלל בגרים ביצ: מכבי רחובות – בית"ר קרית גת 0:1; הפועל יבנה – מכבי קרית עקרון 1:1.

נוער

מכבי ת"א – מכבי חיפה 0:1; הפועל ת"א – הפועל אשדוד 2:4; הפועל כפר סבא – מכבי פ"ת 1:2; הפועל חיפה – הפועל ירושלים 1:1; מכבי נתניה – בית"ר נתניה 0:8; בני יהודה – בית"ר ירושלים 0:2; הפועל באר-שבע – מכבי יפו 0:2; הפועל פ"ת – בית"ר יוסף חיפה 0:4.

נוער: יוגוסלאויה ומערב גרמניה בגמר

נבחרות הנוער של יוגוסלאויה ומערב גרמניה יפגשו בגמר אליפות העולם, הנערכת בצ'ילה. היוגוסלאוים גברו בחצי הגמר על מזרח גרמניה והמערב גרמנים ניצחו את הנבחרת האיטלקית.

סיני והפועל רוצים הביתה

מאת נ.אשר

קבוצת הפועל תל-אביב עומדת להחזיר את שחקנה משה סיני הביתה, אם יגיעו שני הצדדים להסכם כספי. הבעיה שמסבירות את התל-אביבים לגבי אפשרות שובו של סיני הוא הצד הכספי בלבד שכן הכדורגלן סיכם על תנאיו עם יציאתו לחו"ל ועתה יש לסכם מחדש את התנאים אם יחזור הביתה.

האפשרות שישחק בקבוצה אחרת בישראל, לא בהפועל תל-אביב, תתקל בהתנגדות נמרצת של המקורבים לאגודה ולכן ינהל עם סיני מו"מ.

קליעה

קלעי הפועל ת"א ניצחו אתמול במחזור הראשון בדובה אדרה. לאחר שצברו 1092 נקודות לפני הפועל פ"ת – 1076 נקודות והפועל חולון – 1069 נקודות. בתחרות האישית ניצח מרדכי רייס בת"א – 376 נקודות לפני משה אבנר מחולון – 368 נקודות.

• בתחרות הליגה באקדח אויר שנערכה ברעננה, ניצח אליהו שטרנברג מהפועל גבעת נשר 361 נקודות.

הוא נמלט מכיסא הגלגלים על גבו של סוס

...אבל היוזמה להקים בארץ מרכז מרפא לנכים בעזרת רכיבה, בחסותה של מזכ"ל נעמת, נראית לפחות מוקדמת מאוד

מאת דנקה הרניש

בוב דגלס הוא שם דבר בארה"ב. שנים רבות היה חוקר במכון הלאומי לבריאות ונמנה עם חברי הצוות, שמצא את הדרך לגלות את מחלת האדמת אצל נשים הרות. בשנת 1972 חלה בטרשת נפוצה ואיבד כמעט לחלוטין את מאור עיניו ואת יכולת ההליכה.

רתוק לכיסא גלגלים החליט להגשים חלום מימי ילדותו. הוא קנה חוות סוסים, „רוק קריק פרק", באיזור וושינגטון וניסה לרכוב. היה צורך לבנות רציף מיוחד כדי שיוכל לעלות על הסוס, ולמרות זאת הוא המשיך ברכיבה. אט־אט התחיל לחוש שכוחותיו חוזרים אליו. כעבור שנתיים החל ללכת.

מקרהו האישי הפך את בוב דגלס לחסיד מושבע של רכיבה טיפולית. הוא הקים בחוותו מרכז לאומי לרכיבת מרפא, שזכתה בחסותה של רעיית הנשיא, ננסי רייגן. לפי הנתונים האחרונים שוקמו ב„רוק קריק פרק" כ־4,500 ילדים ומבוגרים פגועי מוח ונכים מסוגים מסוימים. כיום מקדיש בוב דגלס, בנוסף לניהול המרכז והדרכה ברכיבה, זמן ומאמצים לקידום ההיפותרפיה – רכיבת מרפא – בעולם ותורתו מקובלת היום בארצות שונות, ביניהן איטליה, גרמניה, צרפת ופרו.

סיפור ההצלחה של האיש, שנמלט מכיסא גלגלים על גבו של סוס, הקסים ושכנע רבים. בין המשוכנעים נמצאת גם פסרישה מקנדולד, אמריקאית חובבת סוסים בעלת אמצעים. היא החליטה לתרום חלק מכספה כדי להעלות גם את ישראל על מפת ההיפותרפיה. היא ביקרה בארץ כדי לבדוק את האפשרויות, ולפי עדותה של דוברת תנועת נעמת אורנה ביבר „דיברה עם כל אחד שיש לו יד ורגל בנושא".

אך מבדיקה מדויקת יותר מתברר, כי משרד הבריאות, למשל, לא שותף בהתייעצויות, ואת עיקר העידוד ליוזמתה קיבלה הגב' מקדונלד מן העמותה של מרכז הרכיבה ולימוד גידול סוסים בבית־הספר התיכון החקלאי „כנות", מפעלה של תנועת נעמת. יו"ר העמותה הוא שר החקלאות אריק נחמקין ועם חבריה נמנה – כמובן – גם חיים בר־לב.

מרכז הרכיבה הוקם ב„כנות" לפני כשלוש שנים מכספי תרומתה של נדבנית אמריקאית אחרת, אף היא חובבת סוסים מובהקת. על בסיס מרכז הרכיבה הפעלה ב„כנות" מגמה לימודית חדשה של גידול סוסים וספורט רכיבה.

אומרת אורנה ביבר, כי „העמותה של מרכז הרכיבה החליטה וקיבלה על עצמה להקים מרכז בין־לאומי לשיקום באמצעות רכיבה על סוסים בבית־הספר כנות". גם ראשי תנועת נעמת נדלקו לרעיון. „יש לנו הפוטנציאל – מרכז רכיבה, אורווה יפה, מקום מטופח" – מסבירה אורנה ביבר. סוכם גם, כי בית־החולים „לוינשטיין" ברעננה ואגף השיקום במשרד הבטחון יפנו אל המרכז נכים ומוגבלים המתאימים לטיפול בהיפותרפיה. נקבע, כי שני קורסים ראשונים ייפתחו לקראת חג הפסח הקרוב, כל אחד בהשתתפות עשרה נכים, והם יימשכו עשרה שבועות, בשתי פגישות לשבוע. במסיבת עיתונאים שנערכה בתחילת החודש נמסר בחגיגיות על הקמת המרכז וגם נמסר, כי מזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי, נותנת לו את חסותו.

רכיבה על סוסים אינה מתאימה אלא לחלק קטן מן הנכים

דעות חלוקות בין הרופאים

כל השתלשלות הדברים, מרגע החלטתה של הנדבנית האמריקאית על החדרת ההיפותרפיה לארץ ועד להכרזה על הקמת „המרכז הבין־לאומי" – מפליאה ביותר. ההחלטות נתקבלו על־ידי אנשים הממלאים תפקידים מכובדים, ואם כי יש להם זיקה לסוסים, אין להם שום קשר עם טיפול בהשקמה. והרי אפילו בדיקה שטחית מראה, כי לפחות בזמן הקרוב אין לצפות לא לתשתית מקצועית ולא למקורות להבטחת תקציב שוטף למרכז כזה. בסך־הכול מובטחת תרומה להקמת מרכז שיקומי, ותו לא. הדוברת של נעמת אינה יכולה להצביע על שום מקורות נוספים שיכסו את ההוצאות התפעוליות. מדברים באופן מעורפל על גיוס עוד תרומות, בלי לציין מאין וכמה. נעמת תישא באחריות למרכז זה, ולראשי התנועה אין כיום אפילו אומדן משוער לגבי גודל התקציב השנתי שיהיה דרוש. גם אורנה ביבר מודה, שמבחינה כספית שום דבר אינו סגור.

אי־אפשר שלא לשאול, מדוע בעצם צריכה נעמת להיכנס לתחום של שיקום נכים בכלל ושל שיטת רכיבה טיפולית בפרט. נעמת היא תנועה חברתית, שמטרתה המרכזית היא לקדם את מצבה של האשה. נעמת מגשימה את מטרתה בדרכים שונות ומגוונות, על־ידי הקמתם והפעלתם של מעונות יום לנשים עובדות, באמצעות רשת של בתי"ס תיכוניים־מקצועיים לנערים ונערות, פנימיות לתינוקות מחוסרי בית, פעילות רחבה לקידום מעמד האשה באמצעות לשכות לייעוץ משפטי לדיני אישות ועבודה, מרכז סיוע לנשים מוכות ועוד. כל אחת מן הפעילויות הללו משרתת בדרכה שלה את המטרה המרכזית של נעמת, ואילו היוזמה האחרונה, שזכתה בחסותה של מזכ"ל נעמת, נראית כנטע זר.

בחוגים הרפואיים חלוקות הדעות סביב שיטת ההיפותרפיה. הרפואה השיקומית־מקצועית אינה מכירה ברכיבה הטיפולית. עם זאת יש היום לא מעט רופאים המייחסים לרכיבה השפעות פסיכולוגיות־התנהגויות, פיזיות ותפקודיות העשויות לתרום לשיקומם של נכים. בתחום הפסיכולוגי מדובר בהעלאת הדימוי העצמי, הבטחון העצמי, הרגשת המרחב, השליטה, חוויית ההצלחה המיידית, הקשר עם בעלי־חיים. ההשפעות הפיזיות הן בתחום שיווי המשקל, חיזוק השרירים, הקואורדינציה, ההליכה, מערכת הלב והריאות והורדת מתח השרירים אצל חולים נוירולוגים. אולם חלק מן השיפור מתבטא רק בהרגשה סובייקטיבית: ודרוש עדיין מחקר כדי לדעת, אם יש גם שיפור אוביקטיבי במצבו של הנכה. הרכיבה על סוסים מחזיקה את קשת פעילויותיו של הנכה. גם בתחום החינוך המיוחד למטרות טיפוליות נעזרים בסוסים ומפיקים תועלת מעצם הרכיבה, מן הקשר עם החיה והטיפול בה, בהצלחה לא־מבוטלת.

עדיין אין מדריכים

בתחום החינוך המיוחד ובספורט לנכים רשאי להעביר את השיעורים רק מדריך רכיבה מוסמך, שקיבל הכשרה והסמכה מתאימים. בדומה לכך, הרכיבה כטיפול פיזיותרפי ניתנת רק על־ידי פיזיותרפיסט שעבר הכשרה מתאימה וקיבל רשיון לעסוק בהיפותרפיה ולפי הנחיית רופא. והיכן המדריכים והפיזיותרפיסטים המוסמכים לטיפול באמצעות רכיבה בשביל המרכז החדש בכנות? דוברת נעמת מודה שכעת אין, אולם „נכשיר אותם עד לפתיחת הקורס באביב". אנשים שמבינים בנושא אינם שותפים לאופטימיות זו. הם אומרים, כי הכשרת מדריכים לרכיבת מרפא ופיזיותרפיסטים בהיפותרפיה אינה עניין של חודש או חודשיים. בארה"ב ובבריטניה מלמדים את המקצועות בבתי"ס מיוחדים במשך זמן רב, ולא בקורסים קצרים – הדבר מובן. הלא המדובר בנכים, אנשים שמטבע מצבם חשופים ממילא לפגיעה. לא בכדי כרוך הטיפול ההיפותרפיסטי בהוצאות ביטוח ניכרות, וכאשר מדובר בנכים, יש ביטוח מיוחד לנושא זה, המורכב מביטוח מקצועי לרופא ולמורה הרכיבה, ביטוח הסוס לגבי סיכוני נזקים „צד ג'" וביטוח תאונה מיוחד של הרוכב. גם הסוסים המשמשים למטרות אלה חייבים לעבור אילוף והכשרה מיוחדים.

ברכיבה יכולה ליהנות קשת רחבה של אוכלוסיית הנכים: חרשים, עוורים, נפגעי חבלות ראש, נפגעי עמוד שדרה, נפגעי שיתוק מוחין, אוטיסטים, חולי אפילפסיה וציסטיק פיברוזיס, קטועי גפיים, אנשים הלוקים במחלות שרירים ובטרשת נפוצה. אולם תהיה זאת הונאה לומר, כי כל נכה שנפגע באחד מסוגי הנכות הכלולים בקשת רחבה זו יהיה מתאים לטיפול ברכיבה. כל מועמד חייב להיבדק על־ידי רופא ולקבל אישור רפואי לפני תחילת הרכיבה. יש מצבים בהם הרכיבה אסורה בהחלט ויש סייגים רבים. לגבי פגיעות מורכבות, הכוללות גם שברים בגפיים, מותר להתחיל בפעילות הרכיבה רק כשנה לאחר הפגיעה. כך גם לגבי נפגעי עמוד השדרה על רקע חבלתי, עם שברים בחוליות. נפגעים אלה יש להם הפרעות תחושתיות ולכן קיימת הסכנה של היווצרות פצעי לחץ עקב הרכיבה, מבלי שהנפגע ירגיש בזה. הוא הדין לגבי מחלות נוירולוגיות אחרות המלוות הפרעות תחושתיות.

לאור כל הסייגים האלה נראות בלתי־אמינות תוצאות הסקר שערך באחרונה ה„ג'ויינט": לפי סקר זה, מתוך כ־400 אלף מוגבלים ונכים בכל הגילים מתאימים כעשרת אלפים לשיקום בהיפותרפיה.

אוהד נחמקין אוהד בר־לב

הסוס־של „לינטי" נעוץ על רקע נכונותן של מספר משפחות יהודיות בבריטניה לתת תרומות נכבדות להקמת מרכז לרכיבה שיקומית בארץ.

הדוגלים בשיטת הרכיבה הטיפולית טוענים, כי כדי ליישם שיטה זו בתחום החינוך המיוחד וספורט הנכים צריך להרחיב את צוות המטפלים על־ידי תוספת פיזיותרפיסט ומורפא בעיסוק. אם רוצים לעסוק בנושא ברצינות, לא די באורווה יפה ובמקום מטופח ומוריק – ודומה כי קיימת הסכנה שכך יתפתחו הדברים אצלנו. באחרונה צצות במקומות שונים בארץ יוזמות שונות לטיפול ברכיבה. אולי הדבר בא בהשפעת ההצלחה של „רוק קריק פרק", ואולי זו „אופנה" על רקע התפתחותו של ענף גידול סוסים בישראל בתקופה האחרונה. נסיונות שטחיים בתחום רכיבה טיפולית נראים מסוכנים, כי הרפואה לא נתנה את הכרתה לשיטה זו ואין עליה פיקוח של משרד הבריאות וליווי רפואי. ייתכן שיש עתיד להיפותרפיה, אבל לפיישעה מתלווים לכך תרבה ספקות. בכל מקרה, עיסוק כזה דורש כסף רב, ואין לצפות שהמקורות יימצאו בתקציבים ציבוריים.

נותנת חסות מאשה לובלסקי

בהלה רדיואקטיבית בברזיל

מאות אנשים זוהמו ממכשיר הקרנה רפואי שננטש ונמכר לגרוטאות

בברזיל פועלים כמה וכמה כורים גרעיניים. אבל התאונה הרדיואקטיבית שאירעה בה לאחרונה, שהוגדרה על־ידי רקס נאזרה אלווס, מנהל המוסד הממלכתי לאנרגיה גרעינית של ברזיל (CNEN), כ„גרועה מצ'רנוביל" – אינה קשורה כלל בכור גרעיני, כי אם במכשיר מקובל למדי להקרנת חולי סרטן.

מכשיר זה נקנה לפני 15 שנה בקפדה על־ידי מכון רדיולוגי בעיר גואיאניה שבמרכז ברזיל ונמצא בשימוש במשך כשנתיים. לאחר־מכן נמכר המגרש והמכון עקר למקום חדש, אך את מכשיר ההקרנה, שמשקלו מספר טונות, השאירו במקום. הוא נחשב כמיושן והיתה כוונה להובילו לבית־הקברות של סנ"ן לפסולת רדיואקטיבית. אולם עקב מחלוקת משפטית סביב הבניין שפונה נותר המכשיר במקומו. זמן־מה קוימה שמירה על הבניין, אבל אחר־כך נעזב לנפשו והחלו לפשוט עליו בוזזים. בין אלה נמצא גם ואגנר מוטה פריירה, בן 19, שעסק באיסוף פסולת וגרוטאות. הוא ניפץ דלת מסוריינת אחת, מצא מאחוריה את מכשיר ההקרנה מבלי לדעת למה שימש, פירקו והביא את חלקיו ליידידו, סוחר גרוטאות הברזל דסייר אלווס פריירה. זה התחיל לפרק את המכונה ולמכור את חלקיה לאנשים שונים. בין חלקים אלה גם היה גליל מתכת במשקל של 100 ק"ג ובו אבן כחולה, זוהרת. הוא ביתק את הגליל, בודד את האבן היפה, נתנה לבתו ליידה, בת 6, כדי שתשתעשע איתה, וזו התחילה להעביר אותה על עורה. אותה אבן, במשקל של כמאה גרם, הכילה חומר רדיואקטיבי פעיל ביותר – צזיום־137.

ליידה היא היום תלה אנושה, וכמוה אביה, דסייר, הצעיר ואגנר שפרץ לתוך החדר שמאחורי הדלת המסוריינת ועוד שבעה אנשים.

שישה מעשרה אנשים אלה נותרו ללא תקווה כמעט. עשרות אנשים נוספים אושפזו בבתי־חולים, ורבבות אחרים בהלה נוראה.

כאשר נתגלתה מהותה האמיתית של „האבן החולה", כבר היה מאוחר מדי. אמו של אחד החולים הסילה תתיכה ממנה, במשקל של ק"ג אחד, לתוך בית־השימוש והסכנאים של סנ"ן מנסים עתה לאתרה בתוך צינורות הביוב. עד כה נתגלו בעיר גואיאניה עשרה מוקדי קרינה. במגרש הגרוטאות של דסייר נמדדה קרינה בעוצמה של 1,000 רא"ם לשעה, בעוד שיעור הקרינה המותר הוא רק 5 רא"ם לשנה.

רחובות שלמים בגואיאניה, המונה מיליון תושבים, פונו ותוסמנו על־ידי קירות בטון שנבנו במיוחד למטרה זו. הסכנאים של סנ"ן מעריכים, כי פעולות הטיהור יימשכו שנה לפחות. בית אחד נהרס כולו ואבניו נארזו בכלים מיוחדים. מדי יום נבדקים באצטדיון האולימפי של העיר אלפיים אנשים. בבתי־החולים חוששים הרופאים והאחיות להתקרב אל החולים שספגו מנות גדולות של קרינה.

הבהלה אחזה לא רק בתושביה של גואיאניה, אלא בברזיל כולה, כי לא ברור לאן התפזרו כל חלקיו של חדר ההקרנות. בינתיים גם נבסר ממקומות שונים בברזיל על מקרים דומים. למשל, מסגר בעיר בלו אוריזונטה ניסר בטעות קופסית עם צזיום. בסנטוס השליכה אחות בבית־חולים גליל עם 30 מ"ג רדיום לאספה, והרופא הראשי נאלץ לסוב עם מונה גייגר בכל תילי האספה של העיר כדי לאתר אותה.

על מקרה דומה שאירע במקסיקו, גם־כן עם מכשיר הקרנה רפואי, דיווחנו לפני חודשים אחדים במדור זה. ללמדנו על סכנותיו של עידן הגרעין גם ללא כורים גרעיניים עבקים.

תרופה לחולי סרטן לשימוש ב„הדסה" אצל חולי ברקית

מאת יורם לוי

מחלקת העיניים של בית־החולים „הדסה" בירושלים קיבלה אישור ממשרד הבריאות להשתמש בתרופה „5־פלורואורציל", המשמשת לטיפול בחולי סרטן, לטיפול בחולי ברקית (גלאוקומה) לאחר ניתוח.

הברקית היא דלקת המלווה הצטברות של נוזלי העין והיווצרות לחץ תוך־עיני. לחץ זה פוגע בעצב הראיה ובהפרעות המוגן גורם עיוורון. שכיחות המחלה גבוהה יחסית – אחוז אחד עד שני אחוזים מכלל האוכלוסיה. כדי להקטין את הלחץ שנוצר בעין, מבצעים ניתוח לפתיחת המעברים בעין או יוצרים תעלת ניקוז חדשה. אולם אצל חלק מן החולים נסגרים הפתחים מחדש, או שצמיחה בלתי־מבוקרת של תאים פיברובלסטיים יוצרת רקמה צלקתית וזו סוגרת את הפתח. אצל חולים אלה יש צורך בניתוחים חוזרים, שלא תמיד עולים יפה.

במהלך עבודת מחקר שעשו ד"ר אבינועם אופיר ממחלקת העיניים של „הדסה" וד"ר מרק בלומנקרנץ במרכז למחלות עיניים במיאמי הם גילו, כי התרופה „5־פלורואורציל", ובקיצור 5FU, המשמשת לטיפול בחולי סרטן, במונעה התרבותם של תאים סרטניים, טובה גם למניעת היווצרותה של הרקמה הצלקתית בעיניהם של כי שנותחו בגלל ברקית, במונעה התרבותם של תאים לא־סרטניים. הטיפול נעשה על־ידי הזרקת התרופה לתוך העין מיד לאחר הניתוח.

רופאי עיניים מארה"ב משתמשים בתרופה זו כשנה והדיווחים מעידים על הצלחה של יותר מ־90% במניעת סגירתה מחדש של תעלת הניקוז של העין.

לתרופה אין השפעות רעילות. אבל זריקות תכופות עלולות להזיק לעין. לכן בודקים עתה, אם אפשר להחדיר את התרופה לעין בהדרגה, על־ידי שתילת קפסולה בעין. כן נבדקת האפשרות להשתמש בתרופה זו כדי למנוע מראש את סתימתן של תעלות הניקוז אצל חולי הברקית, ללא צורך בניתוח – בתנאי שמחלה מתגלה בשלב מוקדם ביותר.

בעקבות התוצאות החיוביות שנרשמו בארה"ב הוחלט במשרד הבריאות לאשר את השימוש בתרופה במקרים של ניתוחי ברקית אצל חולים קשים במחלקת העיניים של „הדסה" בראשות פרופ' חנן זאוברמן. מאז מתן האישור נעשה כבר שימוש בתרופה ולמרות שאין עדיין תוצאות מדעיות מוסמכות, מעריכים הרופאים כי תהיה הצלחה לתרופה גם בארץ. התרופה מיוצרת גם בישראל והיא אינה יקרה במיוחד.

הרופאים ממליצים לכל אדם בגיל 40 ויותר לבדוק אחת לשנה את הלחץ בעיניו, משום שמחלת הברקית מתפתחת זמן רב ללא סימפטומים והיא מתגלה רק כשהיא כבר בשלב מתקדם. בעיקר מומלצת הבדיקה לאנשים שבמשפחתם היו כבר מקרים של ברקית, משום שיש להחלה נטיה תורשתית.

הרעש בקליפורניה חשף בקע חבוי

הגיאולוגים דהאידנא חכמים הרבה יותר מעמיתיהם לפני דור אחד בלבד. ידע עדיף זה מתבטא בין השאר ביכולת להצביע על קווי המפגש בין הלוחות הטקטוניים, שעליהם מונחים היבשות הימים, כעל מקומות מועדים לרעשי אדמה.

אחד מקווי המפגש האלה, בקע סן אנדריאס, נמשך לאורך קליפורניה, פחות או יותר במקביל לחופה באוקינוס השקט ולא הרחק ממנו. רעש האדמה הנורא, שפקד את סן־פרנסיסקו ב־18 באפריל 1906 ותבע 700 קרבנות, הוא הביטוי האלים ביותר עד כה להתחככות הלוחות הטקטוניים בבקע זה. מאז לא אירעו באיזור רעשים נוספים בעלי עוצמה דומה, אך היו רעשים קטנים יותר וכן משוכנעים הגיאולוגים, שיש לצפות בעתיד, אולי הקרוב, גם לרעש גדול מאוד.

הרעש שפקד את פסדינה, מפרבריה המזרחיים של לוס־אנג'לס, ביומו האחרון של החודש שעבר לא היה אותו „רעש גדול" שציפו לו. הוא תבע קצת קרבנות בנפש, גרם נזקים גדולים ברכוש – אבל היה בעוצמה „נסבלת" של 6.1 בסולם ריכטר, שיש בו 12 דרגות. אין זו עוצמה מבוטלת, אבל התחזיות לעתיד מדברות על אפשרות של רעש בעוצמה של 8.0 ואולי אף יותר. רעש כזה יזעזע את האדמה בעוצמה גדולה פי 100 מן הרעש שהורגש עתה: סולם ריכטר הוא סולם לוגריתמי והפרש בשתי דרגות פירושו הפרש של 10 בחזקת 2. האנרגיה שתשתחרר ברעש כזה נאמדת כגדולה 900 מונים מזו שהשתחררה ברעש האחרון.

עצם הרעש של 30 בספטמבר לא הפתיע את הגיאולוגים, אבל הפתיע אותם מקומו. האפיצנטר (כלומר, המקום על־פני האדמה הנמצא מעל למוקד התת־קרקעי של הרעש) שלו נמצא 11 ק"מ דרומית־דרומית־מזרחית לפסדינה, במרחק של כ־80 ק"מ מבקע סן אנדריאס. אמנם ידוע שבקליפורניה הדרומית עוברים בקעים נוספים, מקבילים פחות או יותר לבקע סן אנדריאס, ואחד מהם – הרלוונטי לרעש האחרון – הוא בקע ויטיר, שלוחה באורך של כ־70 ק"מ המסתעפת מבקע אלסינור, הנמשך לאורך של כ־300 ק"מ וחודר גם לצפון מקסיקו. הבעיה היא, שעד כה סברו הגיאולוגים שבקע ויטיר בסתיים מספר ק"מ דרומה מן האפיצנטר של הרעש האחרון. האפיצנטר הזה לא היה רשום, איפוא, בשום מפה גיאולוגית בתור מקום מועד לפורענות.

זו היתה ההפתעה הראשונה. אבל היו הפתעות נוספות. לאחר רעש זה, במשך כארבע שעות, באו 16 רעשים קטנים, בעוצמה של 3.0 עד 4.0. אחר־כך השתרר שקט – וכעבור שניים וחצי ימים נוספים בא עוד רעש, הפעם בעוצמה של 5.3, שפגע בפני השטח במרחק 3 ק"מ מזרחה לרעש הראשון. וזהי מתכונת לא־מקובלת של רעשים חוזרים. זאת ועוד: הם התמקדו כולם על שטח של 32 קמ"ר בלבד – כמחצית מן השטח המצופה.

ייתכן שמאז ייצא בתוק. הסייסמולוגים המקומיים מקווים עתה, שהרעש האחרון יסייע להם להתחקות אחר תנועת הגלים הסייסמיים באגן סלעי המשקע של איזור לוס־אנג'לס ואולי לחזות מראש, כיצד יעמדו – או לא יעמדו – הבניינים בעיר כאשר יפקוד אותה רעש גדול יותר. יצוין שהבוק העיקרי לבנייניה של מקסיקו סיטי ברעש, שפקד את העיר בספטמבר 1985, נגרם על־ידי התחזקות הגלים הסייסמיים תוך כדי מעברם בקרקעית האגם שהתייבש לבירה.

הרעש של 30 בספטמבר, כמו גם הסערה הנוראה שפקדה את בריטניה בסוף השבוע שעבר, מלמדים איפוא, שאסונות טבע לא זו בלבד שאינם ניתנים למניעה. גם לחזותם מראש אין מצליחים תמיד.

סייסמולוג במרכז הלאומי למידע על רעשי אדמה, הנמצא במדינת קולורדו, מצביע על סימני הרעש בלוס־אנג'לס כפי שנרשמו על תוף ההקלטה

מחקר חדש בפקולטה לחקלאות:

זבל של בעלי־חיים לטיפול במחסור של ברזל בצמחים

זבל של בעלי־חיים, מועשר במלחי ברזל, נמצא על־ידי חוקרים מן הפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ברחובות כאמצעי יעיל ולא יקר לטיפול בצהבון עלים, הנגרם עקב מחסור בברזל בקרקע הגידול. לנוסחה החדשה טווח פעולה ארוך בהרבה מזה של הכימיקלים הסינתטיים, הנמכרים כיום לשם טיפול במחסור זה.

צמחים סובלים ממחסור בברזל בעיקר באזורים בעלי אקלים מדברי למחצה ובקרקעות עשירות בגיר. המהוות 30% מן הקרקע שעל־פני כדור־הארץ ושלושה רבעים מן הקרקעות החקלאיות בישראל. את המחלה מזהים לפי אזורים צהובים המופיעים בין עורקים של עלים צעירים. במקרים קיצוניים גורמת המחלה אובדן של יבול שלם.

כדי להתגבר על בעיה זו השתמשו החקלאים בכימיקלים סינתטיים, אלא שמחירם הגבוה הגביל את השימוש בהם ועורר דרישה לתחליפים זולים יותר. פרופ' יונה חן, פיליפ בוק ואלי בר־נס ממרכז סיגרס למדעי המים והקרקע שבפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ברחובות מצאו, כי על־ידי פיזור תומר חדש, המורכב מזבל של בעלי־חיים (לשלשת עופות או זבל בקר) ומכמות קטנה של מלחי ברזל מתקבלות תוצאות השוות לפעולת הכימיקלים. כן מצאו החוקרים, כי אפשר לייצר את הזבל המועשר בצורה של גרעינים כדי להקל על פיזור מכאני של החומר בשדות. לאחרונה נבחנת גם אפשרות לייצרו בצורה של טפטיות זבל.

השימוש בזבל המועשר שפיתחו פרופ' חן ועמיתיו זול מן השימוש בחומרים הכימיים הסינתטיים, אם כי יש צורך בכמות גדולה יותר של חומר ליחידת שטח, ופעולתו נמשכת זמן רב יותר, לעתים עד שישה חודשים. פעילותו היעילה בהחזרת רמת הברזל לרמה הנדרשת ולחיזוק הצמחים הוכחה כבר בגידולים של אגוזי־אדמה, מנגו וסייפנים. כעת בודקים החוקרים את יעילות פעילותו בגידולים אחרים.

חברת „שתם גבעת עדה בע"מ" קיבלה את זכיון הייצור של החומר החדש והיא כבר משווקת אותו לחקלאים בישראל.

ריצת מרתון משנה את הרכב השרירים

מה קורה לשריריו של אדם הנתונים במאמץ עילאי? אתלט שוודי נאות „לנדב" את עצמו למחקר זה. לפני ארבע שנים, והוא בן 42, ביצע מבצע ספורטיבי יוצא־דופן, כאשר תוך שבעה שבועות גמא בריצה יותר מ־3,500 קי"מ. לקראת המבצע, במהלכו ולאחריו ניטלו פיסות קטנות משרירי הירך שלו ונבדקו במעבדה בשטוקהולם, ועתה מתפרסמות תוצאות המחקר הזה בכתב־עת מדעי לפיסיולוגיה.

דגימות השרירים שנלקחו אחרי הריצה הצביעו על נזקים חמורים, הנובעים מליקויים באספקת הדם באיזור. במקום סיבי שרירים שנמקו הופיעה רקמת חיבור, אך גם נוצרו תאי שרירים חדשים. מבדיקת הדגימות שנלקחו לאחר גמר המבצע הספורטיבי המאומץ מתברר, שחלה תמורה מוחלטת במבנה השרירים: הסיבים הין קטנים יותר והיה שיעור גדול יחסית של מה שקרוי סיבים מסוג 1. סיבים אלה צורכים פחות אנרגיה ומתכווצים בקצב איטי יותר מאשר הסיבים מסוג 2. חלק ניכר של הסיבים מסוג 2 או שנמקו או שנהפכו לסיבים מסוג 1. בסיבים מסוג 2 נוצרת חומצת החלב, וכאשר היא מצטברת בשרירים בכמויות גדולות, בעקבות מאמץ גופני ממושך, מצרים כאבים ובאופן זה הם מהווים. מעין פעמון „אזעקה המתריע שהשרירים זקוקים למנוחה. אם הצליח האתלט השוודי לאמץ את גופו בצורה חריגה כל־כך, הרי זה כנראה בזכות הפיכת סיבים מסוג 2 לסיבים מסוג 1.

גם צרפת מקפיאה את פיתוח האנרגיה הגרעינית

מבין מדינות המערב שיש בהן כורים גרעיניים, צרפת היא אולי המדינה היחידה שאין בה שדולה אנטי־גרעינית חזקה, בניגוד גמור, למשל, לשכנתה מערב־גרמניה. יתכן שזו אחת הסיבות לכך שצרפת היא המובילה – לא רק במערב, אלא בעולם כולו – מבחינת חלקו של האטום בהפקת החשמל שלה: 65%, הרבה יותר מאשר למשל בארה"ב, בבריה"מ, בבריטניה או במערב־גרמניה. אפילו תאונת צ'רנוביל באפריל אשתקד לא הוציאה המוני צרפתים לרחובות כדי להפגין לפני שעריהן של תחנות הכוח הגרעיניות שלהם.

אך הנה לאחרונה חל שינוי. במשאל עם שנערך לא מכבר הצביעו לראשונה בעשור האחרון רוב הצרפתים – כ־63% – נגד המשך פיתוחה של האנרגיה הגרעינית בארצם. ייתכן שבכל־זאת היתה השפעה פסיכולוגית מסוימת לתאונת צ'רנוביל (שהצרפתים, אגב, כמעט לא נפגעו ממנה במישרין), אם כי בהוצאתה מאוחרת.

מכל מקום, אין משמעות מעשית רבה להתנגדות זו, משום שצרפת מתכוננת ממילא לשים מחסום להמשך פיתוחה של אנרגיה זו. לאחרונה הודיע על כך מנהל המוסד הממלכתי האחראי לאנרגיה הגרעינית, אלא שהנימוק שבפיו היה כלכלי: כבר היום מייצרת צרפת זרם חשמלי מתחנות כוח גרעיניות יותר מכפי הדרוש לה.

מנהל אותו מוסד גם הודיע על הכוונה להדמים את הכור הדוגר המהיר „סופרפניקס" ליד העיר ברזובל. זה הכור הגדול ביותר מסוג זה במערב. בקשר לכך יצוין, כי בכורים תלו בכורים אלה תקוות מרקיעות שחקים. מבחינה תיאורטית מייצר הכור הדוגר, המתודלק בפלוטוניום שנוצר בכור גרעיני רגיל, יותר דלק גרעיני מכפי שהוא צורך. אולם העובדות טפחו על פניהם של האופטימיסטים. התברר שכורים דוגרים מלאים בעיות כרימון והפעלתם יקרה ביותר.

קונצרט

במרכז הקונצרט השלישי בסדרת „קולות וגוונים" של התזמורת הקאמרית הישראלית, בניצוח מנהלה המוסיקלי יואב תלמי, שנערך בבית החייל, עמד הרקוויאם בדו מינור למקהלה ותזמורת מאת לואיג'י כרוביני, מלחין פורה מאד שנולד באיטליה, חי ויצר בעיקר בצרפת, ונמשך אל המוסיקה הגרמנית. לאחר שסר חינו אצל נפוליאון, זכה כרוביני באהדתם ובתמיכתם של המלכים לואי ה־18 ושארל ה־10, והוא חיבר לתזמורותיהם מוסיקה כנסייתית רבה, לאחר שקודם עניינו היה בעיקר באופרה.

מיסת האשכבה (רקוויאם) הראשונה (מתוך שתיים) בדו מינור היתה מוקדשת לזכר אחיו של לואי ה־18, הוא לואי ה־16, שהוצא להורג במהפכה הצרפתית. היא בוצעה בכנסיית דניס הקדוש ב־14 בינואר 1816. אישי מוסיקה, ביניהם המנצח המפורסם האנס פון בילוב, העריכו את רמתה מעל זו של הרקוויאם של מוצארט, ונדמה כי זו היתה דעתו גם של בטהובן שכינה את כרוביני „המלחין הראשון של התקופה".

גישתו של כרוביני אל הטקסט המסורתי היתה אישית והוא חילק אותו על פי דרכו. אווירת המיסה שלו חמורה יותר מזו של מוצארט. כרוביני נמנה עם מעצבי האופרה הרומנטית, וגישתו היתה דראמטית גם בעבדו את הרקוויאם בדו מינור, בעיקר כמובן בפרק „יום הזעם".

את הרקוויאם השמיעה בקונצרט המקהלה הפילהרמונית הסקוטית, שהצטיינה בקולות רוויים, בזימרה רבת גוונים ונקייה, ובתיאום טוב מאוד עם התזמורת שהיתה במיטבה. המנצח יואב תלמי בנה את היצירה באורח מרשים ומשכנע.

מידת שבח כזו לא תהיה נכונה לגבי ביצוע הסימפוניה הרביעית, „האיטלקית", של מנדלסון, שקדמה לרקוויאם. אם כי המפעמים היו נכונים, נשמעו הפרקים החיצוניים כאילו נמהרים ובפרק הסיום נשמעו גם אי־דיוקים בכלי הנשיפה של עץ. הפרק השני היה מבקש יותר זמרה כלית.

בפתח התכנית ניגן הכונרתן (וידלן) גד לברטוב, עם התזמורת בניצוח יואב תלמי, את „יזכור" מאת פרטוש. על קטע זה, אותו ניגנו בראשונה המלחין עצמו (בוידלה) ותזמורת השומר הצעיר בניצוח פרנק פלג, בשנת 1947, הוענק לפרטוש פרס אנגל, והיא עד היום אחת מיצירותיו המנוגנות ביותר.

יהודה כהן

המנצח הישראלי מעם יוני, שהופיע בהצלחה, בשנתיים האחרונות, כמנצח אורח בפילהרמונית, בתזמורת הסימפונית ירושלים, ובתזמורת חיפה, נתמנה לא מכבר כמשנה למנצח סטנלי ספרבר, מנהלה המוסיקלי של התזמורת החיפאית. יוני, שהשתלם והופיע גם בחו"ל, ינצח הערב על התזמורת הסימפונית ירושלים במסגרת „אולפן פתוח" (באולם הנרי קראון) בקונצרט שיכלול קטעים מהבאלט „נשיקת הפיה" של סטרווינסקי, „פרלוד לתזמורת" מאת המלחין הישראלי לב קופמן, שעלה מבריה"מ לפני כעשר שנים ו„הקפריציו הספרדי" של רימסקי־קורסקוב. הכניסה ללא תשלום.

להקת הבלט של מיאמי תערוך ביקור בכורה בישראל בחודש דצמבר. היא נוסדה ב־1985 ע"י הרקדן הנודע אדוארד וילה. בתקופת פעילותה הקצרה זכתה הלהקה לביקורות אוהדות בסיוריה ברחבי ארה"ב ודרום־אמריקה. בלהקה 24 סולנים ורקדנים, שנבחרו בקפדנות ע"י וילה. ראוי לציון הסולן יאניס פיקייאריס, יליד קאראקאס, שזכה בתחרות הבין־לאומית במוסקבה 1981 במדליית הזהב. לצידו מופיעה אשתו הבלרינה מריאנה מנסיה.

טלוויזיה

באך בשר ודם

מחמת הצטננות חריפה, נאלצתי בשבוע שעבר להסתגר בבית וניתנה לי הזדמנות להתאושש, בצפייה בטלוויזיה החינוכית, בסרט המשובח על יוהן סבסטיאן באך „הקנטור מכנסיית סט' תומאס", בהפקת הבי.בי.סי. הסרט מתאר בצורה מרתקת, בשילוב ביצועים מוסיקליים אותנטיים, את מאבקיו המתמידים של באך, במיוחד בתקופת כהונתו בלייפציג, על זכויותיו הבסיסיות ליצור ולנצח כמוסיקאי קתדרלי. עבודתו במשרות, שאותן החליף לסירוגין, היתה כרוכה בוויכוחים ובמריבות עם הממונים עליו ובכל מיני זוטות מרגיזות ושרירות כלכליות. למרות אווירת אי השקט הצליח באך לנהל חיי משפחה „נורמליים" ולחבר מוסיקה נפלאה ונצחית, שהיתה בשבילו עבודת קודש בשבח האל.

ראינו ושמענו באך של בשר ודם ולא דמות שמיימית במעטה של מיסתורין. בימינו היה באך מסוגל להתגבר על בעיותיו הכספיות בעזרת זכויות מהפקה מוקלטת של יצירה אחת משלו.

הצוות שהפיק את הסרט כלל את המנצח רוג'ר נוריננגטון, המוכר מהופעותיו בארץ, השחקן בריאן קוקס בתפקיד באך (המבוגר), הקריין המספר – מייקל פמי והמפיק קולין נירס. כולם ראויים לשבחים. הטלוויזיה החינוכית נהגה נכון בהקרינה סרטים מוסיקליים מעין אלה, המופקים עם דמיון ותחושת אחריות.

ישראל דליות

בקצרה

● פסטיבל הגיטרה הבין־לאומי הרביעי ייפתח באמצע נובמבר בהשתתפות כ־40 גיטריסטים מן הארץ ומחו"ל. בין האורחים שיגיעו לפסטיבל: צמד מברזיל – סרג'יו ואודאיר אסאד; אמן הגיטרה מבריטניה – דיוויד ראסל; שתי אמניות אורחות מבלגיה – פרנסואז אימנואל דניס וקריסטין גוסנס, המנגנות בגיטרות מיניאטוריות מוסיקה מן התקופה הרומנטית.

דייוויד ראסל, אורח פסטיבל הגיטרה

● 22 משירי הילדים הפופולריים ביותר של אהוד מנור יצאו זה עתה לאור בספר הקלטת „זה וזה". הקלטת כוללת ביצועים של צמד שבים, גידי גוב, יהודית רביץ, מתי כספי, נתנאלה, רבקה זוהר, אריק סיני, חנן יובל, אושיק לוי, תיקי דיין, אהואל זילבר, ריקי גל, שלמה יהודה, דורית ראובני ולהקת טקסטה. את השירים מלווים איורים של יעל ברשד, תרגומים מילוליים לאנגלית ותעתיק לועזי של המילים העבריות.

● „זומה היי", תבנית הטלוויזיה שעלתה על הבמות, יוצאת שוב לדרך עם תבנית חדשה, תקליט חדש, שירים חדשים, אורחים חדשים ואם תסתיים השביתה בטלוויזיה... גם סדרה נוספת שתשודר כל יום שני. אורחי ההצגה החדשה הם: ספי ריבלין ועירית ענבי, ליבאל בשן, עוזי חיטמן ויונתן מילר. יצטרף נגן נוסף – אבי אלבחור, שינגן על כלי הקשה וקלידים.

● בסוף השבוע הגיע ארצה למספר קונצרטים אחד מהזמרים הידועים בברית־המועצות – אמיל גורוביץ. גורוביץ החל את הופעותיו הראשונות באידיש לאחר מות סטאלין, בזמן „הפשרה". אך זמן קצר לאחר מכן נאסר עליו להופיע באידיש, והוא החל לשיר בשפה הרוסית. מאז עזב את ברית־המועצות הוא מופיע באולמות ברחבי העולם בתוכניתו – „תמיד יהודי". כשבין השירים הוא מספר ומשחק את הדמויות עליהן הוא שר. קונצרט ראשון שלו התקיים אמש באולם „אהל שם" בתל־אביב.

● הסרט „בחזרה לחיים", סרטו של מיכאל שורן (במאי) והשלמה ועתה עבודה הערבה למעבדות העריכה. במרכזו של הסרט סיפורם של שני חיילי צה"ל שנפגעו בהלם קרב ותהליך התאוששותם. משתתפים: אשר צרפתי, ענת עצמון, דן תורג'מן וגילי בן־אוזיליו. צלם: יואב קוש. גם הסרט „הינשוף" (תסריט: טובה מנדלסון, בימוי: אמנון רובינשטיין) נכנס לתהליכי עריכה והוא יצא למסכים, ככל הנראה, בעוד כחודשיים.

שקט, מצלמים

פעילות ערה בתעשיית הסרטים המקומית

מספר הפקות של סרטים חדשים עומד לצאת לדרך בקרוב. להלן רשימה חלקית:

● דובי גל יביים את כרם הביכורים שלו, „מלך המלים", על־פי תסריט שכתב עם נתן מהבהן. הסיפור הוא על אדם אפרורי, 1.64 מ' קומתו (דובי גל), ומתת אלוהים לו: הוא יכול לקלוע לכל כבב, בגו של האפור מכבע אותו להצטרף לקבוצת כדורסל שבתחתית, וכך הוא עולה לגדולה. הסרט עוקב אחר שלבי ההצלה והמדיה. מיקי ברקוביץ' הדריך את גל בדרכו אל הסל, והרחן עין (ניי"ל לקעבר) בפיק, בתקציב בגבע של 250 אלף דולר. גל למד בימוי קולנוע בלוס אנג'לס, לפני כניה, ואת כרמו יצלם בתל־אביב וסביבתה.

● קרן מהד והבי היום יכבט בכרמו הארוך הראשון של יוסי זומר „הלם קרב". התסריט של זומר זכה במענק הקרן לעידוד סרטי־איכות והמפקה נרותה מפבדואר האחרון בכל קשיי גיוס המימון. הסרט מתאר שלושה שבועות בחיי נפגע הלם־קרב במלחמה לא מוזהר, ועוקב אחר תהליך שיקומו בתוך קבוצה של שבעה. יפיק עמי אמיר, אחיו של הזבר. יצלם יואב קוש („אוונטי פופולו"), את פס הקול המוסיקלי מלחין יאן גרבריק.

● התסריטאי חיים בהלל יביים הסרט עכבר – „נישואים פיקטיביים" – המגולל את ממקו רצוף חילופי זהויות של בן ארצנו. יוסי פולק יהיה גבור לגלם את התפקיד הראשי ולצידו יגלמו התפקידים גבים מצירה וייצגרטן ועירית מיכה שרבטין.

● תסריטו של חיים בוזגלו, על־פי „הקרן של אביה" של גילה אלמגור, מצא אף הוא במאי בדמותו של אלי כהן („כהני אבבעות מצידון"), ואם וכאשר תימצא ילדה לתפקיד הראשי, מובטח כי הצילומים יצאו לדרכם בראשית האביב הקרוב.

● שתי קופרודוקציות מתוכננות אף הן לצאת אל הפועל בימים הקרובים. יעקב קצקר יפיק את „בקר הברזל 2", לאחר הצלחת מעללי הסייס הצעיר בבסיסי צה"ל אירפא. יביים ביזני גי פיתי. „מרטי רול" יפיק את „על סף תהום" בבימויו של ג'יימס פרנגו.

אושרה שוורץ

תעשיית המוות בסין

בתערוכת היבוא הגדולה ביותר שהגיעה למוזיאון ישראל מוצגים המבקרים לפגישה עם משרתים, אנשי צבא, שפחות ובעלי חיים אשר הוכנו ביציקה, במשך יותר מ־3,500 שנים, והתגלו בקברי ענק בסין

במשך 4,500 שנים התפתח בסין נושא האמונה בחיים שלאחר המוות בדרך שטיפחה סביבה תרבות מיוחדת ותעשיית ענק שמטרתה שיפור חייו של המת בעולם אליו הוא הולך. כשלושת אלפים שנים לפני הספירה נהגו הסינים להרוג למען המת את אשתו, משרתיו, שפחותיו ואפילו את בעלי החיים שגידל בחצרו, ולקבור אותם עימו כדי שבעולם הבא יהיה מי שישרת אותו וידאג לכל צרכיו. הוגי דעות בסין העתיקה התנגדו בתוקף לשיטה זו בטענה שידוע יותר על החיים שלפני המוות מאשר על אלה שלאחריהם ולכן חבל להרוג את החיים למען המתים. הסינים הסכימו לדעה זו וחיפשו דרך חלופית אשר תחסוך חיי אדם אך יחד עם זאת לא תקפח את המתים ולא תגרום לכך שאלה יצאו לדרכם חסרי־כל. הם פיתחו בתי מלאכה שהתמחו בייצור פסלונים המתאימים לצרכיו של המת.

בתערוכת היבוא הגדולה ביותר שהגיעה עד היום למוזיאון ישראל מוזמנים המבקרים לפגישה עם משרתים, אנשי צבא, שפחות ובעלי חיים אשר הוכנו ביציקה ובשיטה של יצור המוני, מ־2500 שנים לפני הספירה, עד למאה ה־13, במשך יותר מ־3,500 שנים, והתגלו בקברי ענק בסין.

הסיפורים על סין העתיקה וההסברים על תעשיית המוות שלה מקבלים גוון מיוחד כשהם נשמעים מפיה של רבקה בימרמן, האוצרת של מוזיאון ישראל המקדישה את כל זמנה לאמנות המזרח הרחוק. רבקה נרגשת מאד מהאוצר שהופקד הפעם בידיה, והיא רואה במפגש שלה עם העושר האמנותי הבלתי רגיל הזה שיא בקריירה שלה כאוצרת. המפגש הנוכחי של רבקה עם סין מתבצע בזכותו של הד"ר ארתור סאקלר מניו־יורק – אספן האמנות הגדול ביותר בעולם, בתחומי התרבויות של המזרח הרחוק.

בשיא ההכנות לתערוכה הזו, אותה תרם ארתור סאקלר למספר חודשים למוזיאון, מת הד"ר סאקלר בביתו בניו־יורק והוא בן 73. הוא השאיר אחריו מוזיאונים ברחבי העולם ובהם אגף שלם במטרופוליטן בניו־יורק, ומוזיאונים בוואשינגטון, הרווארד, ואף מוזיאון ההולך ומוקם על שמו בפקין. התערוכה הזו בירושלים מוקדשת לזכרו.

הד"ר סאקלר היה איש רב פעלים ובעל אישיות מרתקת. במקצועו היה פסיכיאטר שהתמחה בייצור תרופות. הוא התפרסם לא רק כאספן, אלא, ובעיקר, בזכות מחקרים רבים ויותר מ־140 מאמרי מחקר שפירסם. מחנות עתיקות קטנה בניו־יורק החל לרכוש אוצרות אמנות שונים. בעקבות נסיעותיו לסין, להפצת התרופות שפיתח, מצא עצמו מתעניין יותר ויותר באמנות המיוחדת למזרח הרחוק. תחילה רכש פריטי אמנות בודדים, אך במהרה לא הסתפק עוד בפריטים בודדים והחל רוכש אוספים שלמים ובעזרת צוות של אוצרים שמר על נכסי האמנות האלה במרתפי ביתו בניו־יורק שמהם יצא והקים את המוזיאונים הנושאים את שמו.

התערוכה הנוכחית, שהיא השלישית מאוספיו של סאקלר המוצגת במוזיאון ישראל, הגיעה מניו־יורק בטיסה, בתוך ארבע מכולות ענקיות. „פתחתי את המכולות במשך ארבעה ימים ולילות ולא ידעתי שבעע. ממש לא האמנתי למראה עיני", מספרת רבקה בימרמן. ההתרגשות שאחזה בה במפגש הזה עם האמנות הסינית דומה בעיניה לחוויה שעברה בעת ביקורה הראשון בסין לפני שלוש שנים. „לפתע ראיתי מול עיני את הדברים שהכרתי מספרים בלבד", היא מתארת את ביקורה בסין. „הסינים משמרים את אתרי האמנות העתיקה ואת המקומות בהם התגלו תגליות ארכיאולוגיות, בדרך מעוררת קינאה. הם משמרים את המקום ומשחזרים במלואם את הפריטים כפי שהיו לפני אלפי ומאות שנים ונמנעים ככל האפשר מ'ניקוי' המקום והרחקת המימצאים ודברי האמנות למוזיאונים שבהם לעיתים ניתק הקשר בין הפסלון או הכלי לבין המקום בו התגלו".

את האתרים הסיניים קצת קשה היה להעתיק למוזיאון ישראל, אבל העושר הרב של המוצגים בתערוכה מעביר ללא ספק את האווירה והאווירה

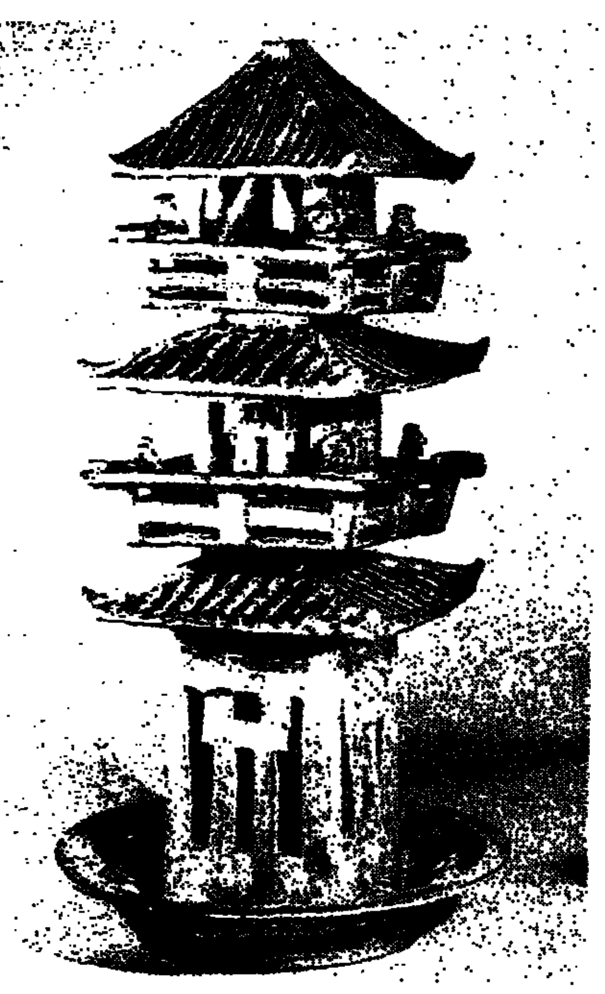

שנתגלו לעיני הארכיאולוגים הסינים, כאשר חשפו אלפי קברים בהם נקברו הסינים במשך 3,500 שנה.

הכלים שבהם אופסנו דברי מזון, שיטעמו לחיכו של המת, 2,500 שנים לפני הספירה, מעוטרים בעדינות רבה שכלל לא נשחקה במשך השנים. באותה התקופה יצרו הסינים כלי חרס שלהם ברק של כלי ברונזה, כדי שהעניים שיד קרוביהם לא היתה משגת כלי ברונזה כעשירים לא ימצאו עצמם מקופחים בעולם החדש.

באחת הפינות של התערוכה ניתן לפגוש תהלוכה שלמה של חיילים ועבדים שצועדת בסדר מופתי כדי שתישמע ללא סייג להוראותיו של „הבוס". על מגדל שגובהו כ־50 ס"מ, שנקבר והתגלה אף הוא בשלמותו, מוצבים שומרים ובידיהם חיצים וקשתות להגן על המת. לצידם אתה נרתע ממראם המפחיד של שומרי הקבר שנוצרו במפלצות לשמירה מפני שדים.

הסינים רצו להפגיש את המת בעולמו עם דמויות המוכרות לו מחייו. כך אנו מוצאים דמות של סוחר יהודי נודד, של נערות יפהפיות ואפילו של מפטם אווזים שנראה כאילו הוא מבין אוח שכבוד יתאים בדיוק לצרכיה של מסעדה צרפתית מודרנית.

„ההתעניינות באמנות הסינית, אותה עוררה התערוכה הזו, גורמת לי סיפוק רב", מציינת רבקה בהנאה. „אני מרגישה כמו מיסיונרית סינית".

אורנה בן־עמי

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, היכי דמי 2 (כ).
08.40 ספרות יסודי: מסך לספרות, משפט הירושה (כ).
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: הסנדלר העני והמלך (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד.
11.00 חשבון ה': מיהו השבר הגדול?
11.15 צרפתית על יסודי.
11.30 גיאוגרפיה כללית: ה'–ו', יפן.
12.00 ספרות ז'–ט': מעשה בבעליים ב' (כ).
12.25 אנגלית ט'.
13.00 אנגלית י'.
13.30 הסטוריה כללית: מסע בירושלים הצלבנית.
14.00 טלטקסט: עד כאן.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: אמנות בעידן הטכנולוגי: התקופה הקוביסטית ב'; מבוא לסוציולוגיה: דעות קדומות.
15.00 רכבת ההפתעות: פרס אנימציה.
15.20 גברת פלפלת.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאתיים שניות: משרד הבריאות.
15.55 רחוב סומסום: מוישה מנסה לטלפן.
16.25 ילדת הפלא: פרק 20 – מוכרים את החברה.
17.00 ערב חדש.

ערוץ 2

17.30 סיפורי היער הירוק, סידרת אנימציה לילדים בדיבוב עברי.
18.00 סרט ילדים: הרשלה.
19.30 קונצרט 2: ברליוז, הסימפוניה הפנטסטית.
20.30 סוף 2.

טלוויזיה ירדנית

14.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 15.20 פאנקי ברוסטר (ער' 1); 16.10 בית־חולים סידרה אנגלית (ער' 1); 16.15 מספר ראות (צרפתית); 17.30 כשרונות צעירים (צרפתית); 18.00 חדשות בצרפתית; 18.15 לקט שירים.

18.30 חדשות בעברית; 19.30 צ'רלס בשליטה (סידרה אמריקאית); 20.10 סידרה דוקומנטרית על אופנה, החל משנות ה־20; 21.00 חדשות באנגלית; 21.10 ספינת האהבה; 22.10 המשווה (סידרת מתח אמריקאית).

טלוויזיה לבנונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 מעשיות משמחות (ערבית); 15.00 הדזל גמידו'; 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תבנית לילדים); 16.30 סרט (ערבית); 18.00 משפחת וולטון (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 מופעים קלסיים (קלאודיו ארו, פסנתר); 21.00 סרט „אינטרמצו" עם אינגריד ברגמן; 22.30 מעשיות משמחות (ערבית).

רדיו

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 רדיו ספורט.
20.05 עושים מדינה.
21.30 אוניברסיטה משודרת – כלכלת המזרח התיכון – דמוגרפיה, חברה ופוליטיקה.
23.55 שירת חצות – עם יעקב מישורי – נגן קרן ראשי בתזמורת הפילהרמונית.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 סבבבבבסים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'ז הזה.

שידורים קבועים

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 ארלה בוקר.
10.05 שעה עם אורלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 אחר אחד.
14.05 דו רה מי.
15.05 שירים לחג.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משלנו.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שלוה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

פקסימיליה MURATA
מוּרָטָה
חסכונית ביותר!
צוים מקבוצת כלל 69
רח' ידעיהו 4 ת"א טל. 03-5463714
יבוא, שיווק ושרות בכל רחבי הארץ

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה עלי־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: „לימנר" בע"מ ו„מגדלי" בע"מ – לאיחור החלקות 32 ו־35 בגוש 11604, ברחוב השיש, איזור התעשיה חיפה, למגרש בניה אחד בסטייה מתוכנית חפ/598 הנראה אותם כשני מגרשי בניה נפרדים.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר רבינוביץ
מהנדס העיר

משחת השיניים **אֶלְמֶקְס** יעילה פי 3 במניעת עששת.

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 232383
ירושלים
מרפאת רוממה – הנ"ג 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
רמה – ז'בוטינסקי 65 רמת־גן – 7514483
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
אזרון – הופיין 52 חולון – 889153
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854

אֶלְמֶקְס

מרחב תכנון מקומי כפר סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה/ות (3) 28 בגוש 6431 רחוב אנה.

הקלה/ות כלהלן: תוספת 1.1% לאחוזי הבניה המותרים.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך ... שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו
המרצת פתיחה 887/87

המבקשת: חברת חלקה 25 בגוש 6213 ע"י ב"כ עו"ד דניאל רוזנוב, משד' רוטשילד 111, תל־אביב.
– נגד –
המשיבה: רחל אורצדוס ת.ז. 3569...

אל: הגב' רחל אורצדוס, שכתובתה האחרונה – רח' הלמה 31, ירושלים.

הואיל כי ביום 15.11.87 בשעה 8.30, בפני כב' השופט אלוני, תתברר עתירתה לפס"ד הצהרתי של המבקשת כי המשכנתא שנרשמה על־שמך בגוש 6213 חלקה 25, נפרעה במלואה ומן הדין למחקה.

אם לא תופיעי לדיון הנ"ל, ינתן צו בהעדרך כראות עיני בית המשפט.

ע. ברוך
מזכיר ראשי

עיריית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6714 חלקה 115 ברח' הדר מס' 7, לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור כו מותר להקים בנין דיור בין 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 110% בניה, 4.56 יח"ד. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בין 4 קומות על עמודים וחדר על הגג 120.96% בניה 4 יח"ד.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

תל־אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
יואל לוי מנצח
שלמה מינץ כנר
המקהלה הפילהרמונית תל־אביב
התכנית:
מוצרט: סימפוניה מס' 34
פרוקופייב: קונצ'רטו לכנור מס' 2
ראוול: „דאפניס וכלואה"
סדרה א': יום ב' 27.10.87
סדרה ב': יום ד' 28.10.87
סדרה ג': יום ה' 29.10.87
סדרה ד': מוצ"ש 31.10.87
סדרה ה': יום א' 1.11.87

תל־אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט במוסיקה קלאסית מס' 2
יואל לוי מנצח
פנינה זלצמן פסנתרנית
התכנית:
סמטנה: הפתיחה ל„כלה המכורה"
שופן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1
ברנשטיין: מחולות סימפוניים מתוך „סיפור הפרברים"
גרשווין: סוויטה מתוך „פורגי ובס"
יום ב' 2.11.87

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה מנצח
שלמה מינץ כנר
התכנית:
מוצרט: סימפוניה מס' 36 („לינץ")
הינדמית: „מאתיס הצייר"
ברהמס: קונצ'רטו לכנור
הערב, 25.10.87

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
יואל לוי מנצח
פנינה זלצמן פסנתרנית
התכנית:
סמטנה: הפתיחה ל„כלה המכורה"
שופן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1
ברנשטיין: מחולות סימפוניים מתוך „סיפור הפרברים"
גרשווין: סוויטה מתוך „פורגי ובס"
סדרה ד': יום ב' 3.11.87

אזכרה לצלן יעקב מנוזה ז"ל תתקיים היום בבית האזכרה רח' ענגן 28 בשעה 4.30 אחה"צ

תל־אביב

אסתר: הקשר המקסיקני 9.45, 7.30, 5
אורלי: אשה מבוהלה 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: בלוז לתופס הגדול 11.15
בן־יהודה: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
גורדון: 38 9.30, 7.30, 4.32
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: לו היית שם 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: שם הורד 9.45, 7.15, 4.45, 1.30, 11
דיזנגוף 3: גבר מאוהב 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
היכל: האלמנה השחורה 9.30, 7.15
דרייב־אין: היורדה לפשעים המורים 9.30, 7.15 חצות – סקס
הוד: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): יומן אהבות 7.15, 4.30; לא שם דין 9.30
חן 1: מטאל ג'אקט 9.50, 7.30, 5
חן 2: הפורצת מסן פרנציסקו 9.50, 7.35, 5
חן 3: פגישה עיוורת 9.50, 7.35, 5
חן 4: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.50, 7.35, 5, 1, 11
חן 5: אני הגבורה 7.35, 5, 1, 11 – ליבו של אנגל 9.50
לב 1: המשפחה 9.50, 7.20, 4.40, 2
לב 2: גברים גברים 10, 8, 5, 2
לב 3: משפחת המלכלכים 3, 2, נרדפי החוק 10, 8
לב 4: חינו מלך ירושלים 9.45, 7.30, 5, 2
לימור: מעקב חשאי 9.30, 7.15, 4.30
מוגרביה: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: קשר ת'אגון 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 4.30
פאר: בייבי אריזונה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: סיפורו של שוטר 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: משפחת פלודר 9.30, 7.15, 5
פוצרדה: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: מלחמה ושלום חלק א' 6.30, מלחמה ושלום חלק ב' 9.30
פאר: לוחשת רדעפת 9.30, 7.15, 4.30
פריז: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 4, 2, 12, 11.30 מנגני פיוטן הגביע הקדוש
צפון: ז'אן דה פלורס 9.30, 7
שחף: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
תמוז – רסטראבטיב: הרפתקאותיו שלא יאמנו של בולשים בעל הביצים העקומות 9.40, 7.30
תבלת: הזנות מעבר לפינה 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: היורדה לפשעים המורים 9.30, 7.15
הבירה הישראלית: קסיפה כחולה 9.50

■ ירושלים

אדיסון: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורנע: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7, 4.30
אורין 1: בית האבטיחים 9.15, 7, 4.30
אור 2: חינו מלך ירושלים 9, 7, 4.30
אור 3: זהב רשע 9, 7 4.30 11.15 העד לעתיד 11.15 קברט
אור 4: לא שם דין 9, 7, 4.30 בחוזרה
אור 5: לא יכולה בלי זה 9, 7, 4.30, 11.30 רובשת הבירה: סגור
אור בית: מטאל ג'אקט 9, 6.45, 4.30
בית אגרון: גולדפינגר 4.00, ג'ק פלאש הבזקי 6.15, סרט מסוגן 8.15, עמנואל 10.00
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
כוכנר: הבלתי משוחדים 9.15, 7.00, 4.30
מיטשל: שבלול 9.30
סמדר: אני הגבורה 9.15, 7.15
עדן: המודף 9, 7, 4.30
רון: הקשר המקסיקני 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: מותו של סוכן 9.30, 7 / ז'אן דה פלורס 7

■ חיפה

אורה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורלי: הזנות מעבר לפינה 9.15, 7
אמפיתיאטרון: פעילות נקם 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור
חן: אני הגבורה 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: קומנדו אמריקאי 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: יהודה לפשעים המורים 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: הקשר הנורבגי 9.15, 7, 4.30
מאר: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7, 4.30
קריאייה: חינו מלך ירושלים 9.30, 7.15, 4.30
רון: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 4.30
רב גת 1: מטאל ג'אקט 9.15, 6.45, 4.30
רב גת 2: בייבי אריזונה 9.15, 6.45, 4.30

■ קריות חיפה

פסיה: פגישה עיוורת 9.15, 7
כביר: מטאל ג'אקט 9.15, 7
אורות: היורדה לפשעים המורים 9.15, 7
בית העם: רובוקופ 9.15, 7.00
הדובלה: משפחת פלודר 9.15, 7
ניצן: נערת ליווי 9.15, 7

■ אשדוד

אסתר: משפחת פלודר 9.30, 7.15, 5
אשדוד: המודף 9.30, 7.30

■ אשקלון

אבגרה: מעקב חשאי 9.30, 7.15
מאור: פוטו רומן 9.30, 7.15
רוזה: אהבה על הולכה 9.30, 7.30

■ באר־שבע

חן: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7, 4.30

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: הבלתי משוחדים 9.30, 7.30, 4.30
כוכב הדואל: לבו של אנגל 9.30, 7.00
כוכב: חותך אמריקאי 7, בלוז לתופס הגדול 9.30

■ עפולה

מוסיקרון: רובוקופ 9.00

■ חולון ■ בת ים

ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30

מגדלון: מטאל ג'אקט 9.30, 7.15
מרכזייה קריית שרת: מסע עסקים של אבא 9.30, 7.15, 4.00 קינג קונג
מגדל: הבלתי משוחדים 9.30, 7.30
רינה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15
עצמאות: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 5, 7.15

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמה: האלמנה השחורה 9.15, 7
זק: בלוז לתופס הגדול 9.15, 7
אחווה: סגור

■ לוד ■ רמלה

אחלה: סגור
בית היה: בלוז לתופס הגדול 9.30, 7.15
אחוה: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15

■ נהריה ■ עכו

היכל: בלוז לתופס הגדול 9.30, 7.15
רקס: זהב רשע 9.30, 7
אמפיתיאטרון: סגור

■ נתניה

חן: אני הגבורה 9.30, 7.15
שבטרדה: מטאל ג'אקט 9.15, 7, 5

אסתר: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 5
שורה: שם הורד 9.30, 7, 5

■ קרית אונו

אורנג קהילתי: סגור

■ פתח תקוה

שלום: לבו של אנגל 9.30, 7.15
היכל 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
היכל 3: הנינג'ה האמריקאי 3 9.30, 7.15, 5

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
ג.ג. רון 2: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7, 4.30
נטמן המדורנה: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7
ראשון: בלוז לתופס הגדול 9.30, 7.30
בית העם: האלמנה השחורה 9.30, 7.15
חדיר: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00
רון: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מטאל ג'אקט 9.50, 7.20
ארמון: הקשר המקסיקני 9.45, 7.30
לילי: מעקב חשאי 9.30, 7.15
הוד: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.30, 5
רב גן 2: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.50, 7.30, 5
רב גן 3: הפורצת מסן פרנציסקו 9.50, 7.30, 5
רב גן 4: שם הורד 9.50, 7.15, 4.30
שבעון: לא שם דין 9.40, 7.15

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.
תן תרומה לחייל!